

A VÁCI DEÁKVÁRI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025.

Készítette: Terék
Ágnes
igazgató

1. A Pedagógiai Program Jogszályi Háttére

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény
- A kormány 363/2012.(XII.17.) kormányrendelete az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvéről
- 2003.évi CXCV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Alapító Okirat

Deákvár a város egyik legdinamikusabban fejlődő városrésze. A tervszerű és tudatos oktatáspolitikai eredményeként jól működő intézményhálózatban a szülői igényeket kielégítő, kiszámítható és tervezhető minőségi közszolgáltatás valósul meg. A Váci Deákvári Óvoda összehangolt, gazdaságos működéssel biztosítja a négy tagintézmény jogszerű, költséghatékony és magas színvonalú működését. A Fenntartó által biztosított anyagi és erkölcsi elismeréseknek, a magas szakmai munka színvonalának és a kimagasló tárgyi felszereltségnek köszönhetően a személyi feltétel stabil a Váci Deákvári Óvodában. A Fenntartónk támogató háttérére építve, szakmai eredményeink sikeréhez minden munkatárs hozzájárul elkötelezettségével és emberi hozzáállásával.

Elsődlegesnek tartjuk a felelős gondolkodást a hozzánk járó családok és gyermekeik mindenek felett álló érdekében, az értékteremtést, a korszerű, innovatív pedagógiai és eszköz célú fejlesztéseket, a hagyományok megóvása mellett. Programunkban a közös alapelvek, értékek megfogalmazása egységet teremt pedagógiai szemléletünkben, az egyes tagintézmények helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculat megjelenítése színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

1. HELYZETKÉP

1.1 Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Váci Deákvári Óvoda

Székhelye: 2600 Vác Deákvári főút 34.

A tagintézmények:

Diófa Utcai Tagintézmény, 2600 Vác Diófa utca 1.

Sirály Utcai Tagintézmény, 2600 Vác Sirály utca 7-9.

Újhegyi Úti Tagintézmény, 2600 Vác Újhegyi út 46.

Az intézmény OM azonosító száma: 032734

Módosított Alapító okiratok száma, kelte:

- 149./1994.(szept. 19.)
- 120./2001.(VII:9.)
- 85/a/2009. (05.21.)
- 85/b/2009.(05.21)
- 157./2010. (05.20.)
- 178./2010. (06.17.)
- 105.b/2011. (03.31.)
- 169./2012. (06.14.)
- 379./2012. (12. 13.)
- 102./2013. (04.25.)
- 271./2014. (02.19.)
- 19/190-3/2015. (01.08.)
- 19/312-12/2023

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

Vác Városi Önkormányzata

2600 Vác, Március 15. Tér 11. 27/513 400

Az intézmény alapítója és felügyeleti szerve:

Vác Város Önkormányzata

Igazgató: Terék Ágnes

Az intézmény alaptevékenysége:

Három (legalább kettő és fél) éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb hét éves korig a gyermekek óvodai nevelése.

A többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

Óvodai csoportok száma: 19

1.2 A Váci Deákvári Óvoda bemutatása

OM	Óvodák neve, címe:	csoportszám:	férőhelyek száma:
032734 001	Deákvári Főúti Székhelyintézmény 2600 Vác Deákvári főút 34.	3	66
032734 002	Diófa Utcai Tagintézménye Vác Diófa utca 1.	3	75
032734 003	Sirály Utcai Tagintézménye 2600 Vác Sirály utca 7-9.	7	170
032734 004	Újhegyi Úti Tagintézménye 2600 Vác Újhegyi út 46.	6	154
Összesen		19	465

Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. A tagintézmények sajátos arculatának, profiljának bemutatását a Pedagógiai Program 1. sz. melléklete tartalmazza.

A családjaink szociokulturális helyzete, szülői igények elvárások

Intézményünket igénybe vevő családok a társadalom széles rétegét képviselik. Nagy többségük átlagos jövedelmi viszonyok között él, de sajnos egyre több család szociokulturális helyzete kedvezőtlen. Változó arányban, de minden óvodánkban nevelünk hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű, illetve nevelési vagy egészségügyi problémával élő gyermekeket.

Velünk szemben a szülők - mint közvetlen partnerek, igényként fogalmazzák meg:

- Nyugodt, bizalommal teli, szeretetteljes óvodai légkört.
- Gyermekeik sokoldalú személyiségfejlesztését.
- Nevelő partneri viszonyt gyermekeik óvónőjével, dajkával.
- Igényes kulturális és egyéb rendezvényeket, szolgáltatásokat.
- Nevelési időn túl szervezett szolgáltatásokat.
- Jól felszerelt tiszta, esztétikus környezetet.
- Betekintési lehetőséget az óvoda életébe.

- Nyitott óvodai programokat.
- Iskolai életmódra való igényes felkészítést.

1.3 A-Váci Deákvári Óvoda sajátos céljai, feladatai

- A Váci Deákvári Óvoda családpedagógiájának fókuszja, hogy a gyermeket a család kontextusában ismerjük meg, és azon keresztül támogatjuk fejlődésüket. Arra törekszünk, hogy amennyiben az szükséges, a családokban, mint rendszerben pozitív változást tudjunk létrehozni.
- A korszerű nevelés tehát megkívánja, hogy a pedagógus kommunikációja személyiséget és a családi rendszert gazdagító, fejlesztő legyen, amivel a szülői kompetenciák erősítése is megtörténik.
- Nevelésünkben alapvető követelmény a gyermeki jogok védelme. Cél a gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése, a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése. Az óvodákban minden pedagógus a differenciálpedagógia eszközeivel működik közre a gyermek családban történő nevelkedésének segítése érdekében, illetve felmerülő, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.
- Kiemelten kezeljük az egészség- és környezeti nevelés elveit, gyakorlati megvalósítását. Minden tagintézményünk törekszik a fenntarthatóság jegyében a Zöld óvodai sikerkritériumok maradéktalan megvalósítására. A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- A Váci Deákvári Óvoda intézményeiben a szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek integrált nevelését is biztosítja, ellátja. Mind a négy tagintézmény integrált nevelést biztosít az enyhe értelmi fogyatékos, az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, a mozgásszervi fogyatékos, az érzékszervi fogyatékos gyermekek, a beszéd fogyatékos és autizmus spektrumzavarban érintett gyermekek számára. Kiemelt feladatunknak tekintjük a speciális nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló fejlesztő tevékenységeket, intervenciós megoldásokat, a különböző szakterületek összekapcsolásával.
- Korai intervenciós szemlélettel követjük nyomon a gyermekek fejlődési útjait. A gyerekeket amellet, hogy életkori átlaghoz is viszonyítjuk bizonyos kérdésekben, mindenképpen a saját fejlődésük mutatói mentén értékeljük. A szakmai összedolgozás és a minél korábbi beavatkozás elsődleges feladatunk a szülőkkel közös feladatvállalásban.
- A személyre szabott, ösztönző, differenciáló tanulási környezet kialakításával a gyermekek a tanulási folyamatok aktív résztvevőivé válnak. A gyermeki tevékenység, a cselekvés és élményalapú tapasztalatszerzés középpontba helyezésével építünk a gyermeki kezdeményezésekre, aktivitásra, kreativitásra. Az IKT (információs és kommunikációs technológiák) eszközöket célszerűen használjuk

a nevelési, tanulási folyamatba építetten.

- A Váci Deákvári Óvoda Pedagógiai programjának maradéktalan megvalósulása mellett; választható, szülők által finanszírozott, kiegészítő elemként működik a középső és nagycsoportos gyermekek számára az úszás, „Így tedd rá” program, Gyermekek Dalos játéka, Gyermekek Játéka, mozgásterápiák, angol/német nyelvoktatás.

A Váci Deákvári Óvoda működését akkor tekintjük eredményesnek, ha

- megvalósulnak azok a célkitűzések, amelyeket Pedagógiai Program deklarált,
- a gyermekek számára az óvoda pozitív élmény, az örömforrás színtere,
- a tagintézmények együttműködnek a területi óvodák gyermekek ellátásában, magas színvonalú óvodai nevelést valósítanak meg,
- az intézmény elvi egységgel, ugyanakkor színes arculattal elégíti ki a szülők óvodával kapcsolatos igényeit, a Fenntartó óvodákkal kapcsolatos elvárásait,
- megteremti az intézmény saját hagyományait, az innováció, a szakmai kiteljesedés, a pályakarrier motivációs eszközeit,
- az intézmény működése, a nevelés feltételei az optimális felé haladnak,
- az óvodakötelezett gyermekek 3 éves kortól rendszeresen óvodába járnak.

2. INTÉZMÉNYKÉP ÉS JÖVŐKÉP

A Váci Deákvári Óvoda olyan törvényesen és szabályozottan működő erős szervezet, amely magas szakmai színvonalon, innovatív pedagógiai gyakorlattal, kiemelkedő infrastrukturális háttérrel, inkluzív szemlélettel, valamint a családokkal való együttműködést hangsúlyozva működött sokszínű, ugyanakkor egységes értékrendet képviselő intézményeit.

2.1 Nevelésfilozófiánk, pedagógiai hitvallásunk

Nevelésfilozófiánkat meghatározza az a szemlélet, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, melyben az óvoda sajátos eszközeivel kiegészítő szerepet tölt be. A hozzánk járó gyermekek családjai elsődleges partnereink, befogadó attitűddel képviseljük feljüket a gyermekeik mindenek felett álló érdekeit. Óvodai nevelésünk a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira támaszkodik.

Tiszteletben tartjuk a gyermekeket megillető jogokat. A gyermeki személyiség kibontakoztatására, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést az óvodai neveléshez.

Pedagógiai hitvallásunkban a fejlődés alapja a féltő, óvó, gondoskodó szeretet, stabil biztonság, differenciált, személyre szóló bánásmód. Az óvodás gyermek alapvető tevékenysége a játék, élményeit, tapasztalatait ezen keresztül éli meg, általa fejlődnek képességei, bővülnek ismeretei.

Az óvodában komplex nevelés folyik, építünk a gyermeki aktivitásra, kíváncsiságra, kreativitásra. Elfogadjuk,

hogy a hozzánk járó gyermekek különbözőek, sokfélék. A különbözőségek tiszteletben tartása módszertani változatosságot és feltétel nélküli elfogadást kíván az óvodapedagógusoktól. A differenciáló szemlélet a fejlődés és érés folyamatának egy-egy gyermekre jellemző sajátossága, feladatmegoldásban megjelenő teljesítménykülönbsége, melyet természetesen kezelünk. Feladatunk továbbá az indirekt nevelői eljárások érvényesítése, valamint az élménypedagógia, a drámapedagógia eszközeinek használata, különös hangsúlyt helyezve az érzelmi nevelés fontosságára.

Az inkluzív nevelés szemléletének megfelelően hétköznapi helyzetekben valósítjuk meg a gyermekek érzékenyítését egymás különbözőségeinek elfogadására, az empátikus odafordulásra, és ezáltal a támogató attitűd kialakítására. A társadalmi együttélés normáinak alapjait kívánjuk lerakni sokszínű, együttes tevékenységekkel és követhető viselkedésmintákkal.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag környezetben, az egyéni érdeklődésre alapozva támogatjuk a gyermekek fejlődését. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyéni készségei, képességei kibontakozhassanak, érzelmileg, erkölcsileg és értelmileg gazdagodjanak. A sokféleség gazdagítja a közösséget, ezért az inkluzív-, az integrált-, a multikulturális nevelést támogató szemléletet képviseljük. A gyermekeken keresztül a szülők érzékenyítése is beletartozik pedagógiai szemléletünkbe.

2.2 Gyermekképünk

„A természetes sokféleség és az emberi agy rendkívüli plaszticitása, valamint az alkalmazkodásban mutatott szerepe egyre jobban megmutatkozik a XXI. századra kiteljesedett inger- és információgazdagság növekedése, és a kultúra megváltozása által.” (Dr. Gyarmathy Éva)

A mai gyermekkép megfogalmazásánál figyelembe vettük, hogy az írásbeliség kultúráját az infokommunikációs technikai kultúra veszi át, amelyben a végrehajtó funkciók fejlődése és szerepe alapvető változáson megy keresztül.

A gyermeket továbbra is a család kontextusának figyelembevételével ismerjük meg, segítjük, fejlesztjük. A családokkal való együttműködés, a szülők bevonása a pedagógiánk egyik kiindulópontja.

Az óvodáskorú gyermek aktív befogadója a digitális világnak. Kíváncsi, érdeklődő az őt körülvevő környezet iránt. Felfedez, kérdez - felel, megfigyel, kipróbál, és folyamatosan tapasztal, viszont szociális érettsége, társas-érzelmi életének fejlődése nagyobb támogatást igényel. Mivel a rendkívüli környezet növeli az egyéni eltéréseket, a különbözőségeket, azaz a sokszínűséget, ezért olyan tanulási környezetet szükséges biztosítani az óvodai csoportokban, ahol az eltérő képesség-, és viselkedésprofilal rendelkező gyermekek fejlődése biztosított. A 3-7 éves kor egy szenzitív fejlődési szakasz, az idegrendszer érése, fejlődése mindenkinél egyéni ütemben, eltérő fejlődéssel zajlik.

Születésétől fogva a fejlődő gyermeki személyiség fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszemen alkalmazott környezeti hatások, valamint a biokémiai hatások együttesen határozzák meg. Ugyanakkor az atipikus idegrendszeri működés (tanulási, figyelem-, hiperaktivitás és autizmus spektrum zavar) egyre gyakoribb, ami az idegrendszer érésének és működésének sajátossága. E tényezők együttes hatásának következtében jelenthetjük ki, hogy **óvodáskorban sajátos,**

életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak a gyermekeknek, ezért óvodába lépéstől az önmagához viszonyított fejlődési úton kísérjük és támogatjuk, hogy képességei elérjék azt a fejlettségi szintet, hogy alkalmas legyen az iskolai tanulásra.

2.3 Óvodaképünk

A Váci Deákvári Óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye. Tagintézményei a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépéséig biztosítják a személyiségük sokoldalú kibontakoztatását: egyéni fejlesztéssel és komplex hatások alkalmazásával. Mind személyi, mind tárgyi feltételeink biztosítják az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális megvalósulását. Az óvoda segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Változó világunkban a gyermekintézmények szerepe, feladata is formálódik, alakul. Különösen fontos, hogy hogyan reagálunk a gyermekek családi szocializációjának és tanulási folyamatainak megváltozására. A mozgást, mint legelemibb szükséglet többféle formában is biztosítjuk, mert stabilizálni képes az idegrendszert. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és a fenntartó támogatásával biztosított magas színvonalú tárgyi környezet segíti a gyermekek tervszerű fejlesztését minden területen.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, melyben gondoskodunk:

- a gyermekek szükségleteinek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról,
- biztosítjuk a digitális és a hagyományos tanulásszervezési technikák koherenciáját.
- a gyermek személyiségfejlődéséhez illeszkedő, életkor specifikus és egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását segítő pedagógiai hatások, műveltségterületek közvetítéséről.

2.4 Pedagógusképünk, pedagógiai elveink

- A gyermekek mindenekfelett álló érdekét képviseljük.
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását.
- A gyermekeket a harmónia, az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.
- A pedagógus kompetenciák birtokában elkötelezettek vagyunk, azok megfelelő alkalmazása iránt.
- Nyitottak és felkészültek vagyunk a szakmai fejlődésre.
- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez és a gyermek családjának működéséhez igazítjuk.
- Az előírt elektronikus és papíralapú dokumentációkat törvényileg szabályozott és szakmailag korszerű

elvek mentén vezetjük.

- Elkötelezettséget, igényességet, kulturált stílust képviselünk és várunk el minden munkatársunktól.
- Korrekt, partneri együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a nevelésben résztvevő speciális szakemberekkel, valamint a nevelő-oktató munkát segítő kollégáinkkal.

2.5 A nevelő-oktató munkát segítő kollégáink képe

- A gyermekek mindenek felett álló érdekeit képviselik.
- Szorosan együttműködnek a munkatársakkal, az óvodapedagógusok és a tagintézmény-igazgató iránymutatása elsődleges munkájuk végzésekor.
- Kötelesség-, és feladattudattal önállóan, tevékenyen dolgoznak.
- A gyermekek számára viselkedésükkel, kommunikációjukkal követendő példát mutatnak.
- A másság elfogadását, toleránsán, türelemmel, befogadó magatartással képviselik.
- Saját kompetencia határaikon belül biztonsággal mozognak.

2.6 Nevelési célunk

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésének támogatása,
- az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek tekintetében:
 - a lassabban fejlődő, lemaradó; hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű; beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel élő; speciális nevelési igényű gyermekek fejlesztése, integrált nevelése, esélyegyenlőségük biztosítása, a kiemelkedő képességű gyermekek speciális szükségleteinek megismerése, a tehetségigérek kibontakozásának elősegítése.
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme.

3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, ÉRTÉKEK

- A Pedagógiai programunkon alapuló, a nevelési alapelvekben, értékrendben megegyező, ugyanakkor sokszínű, színvonalas pedagógiai gyakorlatot valósítunk meg tagintézményeinkben.
- A tagintézményekben az alkotó pedagógiai klíma, a szervezeti kultúra, az eddigi értékek mentén kialakult közös munka alapérték. A szakmai kultúra és a pedagóguskompetenciák folyamatos fejlődése tárgyi, személyi feltételek nyújtotta lehetőségekkel biztosított a fenntartó támogatásával.
- A tagintézmények közötti együttműködés számos formáját támogatjuk, az átjárhatóság a gyermekek, és munkatársak számára is biztosított.

- Gondot fordítunk a megtartó erő képviselésére minden munkakörben.
- Az inkluzív szemléletű integráció lehetőségei tágabb teret nyújtanak az emberi alapértékek megnyilvánulásának, kifejeződésének.
- A megfigyelésen alapuló egységes gyermeki fejlődést nyomon követő értékelési rendszer eredményeit dokumentált módon használjuk fel, az eredmények beépítésre kerülnek a mindennapi munkába, a tanítás-tanulás folyamatába.
- A Váci Deákvári Óvoda és tagintézményei az általuk képviselt értékeket különböző díjak, elismerések, címek formájában is deklarálják.

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1 Az egészséges életmód alakítása

Magába foglalja a szomatikus, a mentális és a szociális nevelést egyaránt.

Célunk

- kiegyensúlyozott, egészséges gyermekek nevelése,
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, az egészséges életvitel igényének kialakítása: a rendszeres mozgás, pihenés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése,
- az önálló tevékenységekhez szükséges életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő készségek kialakítása,
- életvezetési készségek fejlesztése
- olyan jártasságok és készségek alakítása, amelyek a gyermekeket mentális egészségük megőrzésére alkalmassá teszik.

Távlati célunk, hogy a gondjainkra bízott gyermekek felnőtt életükben képessé váljanak egészséges, harmonikus és tudatos életvitel kialakítására, életmódjukra vonatkozóan helyes döntések meghozatalára, konfliktusaik, problémáik megfelelő kezelésére, a reziliencia képességének kialakítására.

Feladataink

A környezeti (tárgyi és személyi) feltételek folyamatos javításával az egészséges, stressz mentes és biztonságos környezet megvalósítása:

- a gyermekek szükségleteinek kielégítése, igényes gondozása, egészségük, testi, lelki, mentálhigiénés és szociális fejlődésük elősegítése,
- a helyes életritmus megalapozása az életkori sajátosságok figyelembevételével,

- a feltételekhez alakított, megfelelő napirend, hetirend biztosítása,
- a gyermekek igényeinek, a családból vagy a bölcsődéből hozott szokásainak megismerése, mely a nevelésünk alapját képezi,
- a szülőkkel való hatékony együttműködés kialakítása annak érdekében, hogy az időjárásnak megfelelő, kényelmes ruházat, a csoportban használatos, a sarkukat is tartó váltócipő biztosítva legyen a gyermekek számára,
- az olyan pozitív magatartásformák, szokások erősítése, amelyek a kisgyermekek egészségi állapotát megőrzik és javítják,
- a személyi és környezeti tisztaság iránti igény felkeltése, megteremtése,
- hiteles, követésre méltó, modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása (pl. személyi és környezet higiénia, pozitív személyiségjegyek, egészséges életvitel, kulturált beszéd és viselkedés stílus stb.)
- az intim szféra biztosítása, tisztelete,
- az egészségvédő szokások megismertetése gyakoroltatása, különös tekintettel a személyi higiéniás szokásokra annak érdekében, hogy a gyermekek képessé váljanak szükségleteik önálló kielégítésére,
- a tevékenységek szervezésénél a folyamatosság biztosítása, a várakozási idő csökkentése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- a környezettudatos viselkedés megalapozása,
- a gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban megjelenő egyéni különbségek megismerése, a szülők bevonásával,
- az étkezések alkalmával az esztétikus környezet, kellemes hangulat megteremtése az étvágy fokozása céljából,
- a táplálékallergiás gyermek részére szakorvosi javaslat alapján összeállított étkezés biztosítása,
- a más ízekhez szokott gyermekek esetében a családi/vallási szokások elfogadása, elfogadtatása,
- a gyermekek nagy tapintattal történő segítése, a kívánt táplálkozási elvárásokhoz szoktatása,
- a túlsúlyos gyermekek szüleivel együttműködésre épülő párbeszéd kezdeményezése, (a táplálékok minőségi és mennyiségi vonatkozásában) a gyermek érdekeinek szem előtt tartásával,
- a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- a gyermekek kulturált étkezési szokásainak alakítása és ezek gyakoroltatása,
- a rendszeres fogmosás feltételeinek megteremtése,
- a gyermekek számára az egész nap folyamán megfelelő mennyiségű és minőségű folyadék bevitel biztosítása, (szükségletüknek megfelelően) a csoportszobában és az udvaron egyaránt,
- a pihenés - mely nem jelent feltétlen alvást - hangulati feltételeinek megteremtése, (esztétikus rendben elhelyezett ágyak, pihenésre motiváló csendes, bensőséges hangulat, kiszellőztetett csoportszoba, altatómese, ének, relaxációs zene, személyes tárgy),
- a cseppfertőzések megelőzése érdekében, fokozott személyi és környezeti higiénia alkalmazása (gyakori szellőztetés, fertőtlenítés),

- a fűtési idényben a száraz levegő enyhítésére - lehetőség szerint - párologtató használata,
- nyáron az erős napsugárzás ártalmainak csökkentése kalappal, kendővel, magas faktorú fény védelemmel ellátott naptej használatával,
- a szabad levegőn való tartózkodáskor a gyermekek mozgásigényének kielégítése, az aktuálisan jellemző időjáráshoz alkalmazkodva: mindennapi mozgás, udvari mozgásos játékok, népi gyermekjátékok, séták, kirándulások, programok szervezése,
- a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése,
- rendszeres, játékos tevékenységek szervezésével az egészségmegőrzés, az egészségvédelem biztosítása, a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodó optimális edzettség elérése,
- a speciális igényű gyerekek korrekciós testi, lelki nevelési feladatainak ellátása, a fejlődéshez szükséges feltételek megteremtése (speciális szakemberekkel, a szülőkkel együttműködve),
- balesetek megelőzésére, a környezeti veszélyek felismerésére történő nevelés (kéességek kialakítása, pl. esés, testi épség védelmére szoktatás,
- egészségpropaganda alkalmazása (a szülők körében is), az „egészségesebb” választására való törekvés képességének fejlesztése.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyerekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet folyamatos karbantartására és kontrollálására, a szokások alakításához elegendő hely, idő és megfelelő eszközök biztosítására. Feladatunk, hogy magatartásunkkal helyes és követésre méltó mintát nyújtunk a gyerekeknek és családjaik számára.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermek a mindennapi szükségleteit önállóan elégíti ki, szükség esetén késleltetni tudja,
- önállóan, megfelelő sorrendben, korának megfelelő tempóban, az aktuális és az egyéni szükségleteinek megfelelően végzi a tisztálkodással, az étkezéssel, az öltözködéssel, a pihenéssel kapcsolatos teendőit, törekedve az egészségmegőrzésre, illetve a betegség megelőzésére, az ezekhez szükséges tárgyakat, eszközöket rendeltetés-szerűen használja, óvja, helyére teszi,
- a kulturált étkezés szokásai beépültek viselkedésébe,
- mozgása adottságának megfelelően harmonikus, összerendezett, igényli a rendszeres testmozgást,
- életkorának megfelelően edzett,
- ismeretekkel rendelkezik az egészséges életmóddal kapcsolatban,
- ismeri és betartja a balesetvédelemmel kapcsolatos alapvető szabályokat,
- törekszik az önmaga és környezete iránti igényességre, a környezet megóvására, védelmére.

4.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

„Az óvodás gyermek egyik jellemző tulajdonsága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, szeretetteljes légkör vegye

Az óvodában a gyermek természetes kíváncsiságára, nyitottságára építve válik lehetővé az őt körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismerése, felfedezése. Ez hozzájárul ahhoz, hogy az élményeken keresztül alakítsuk értékeinek alakulását, családjához, hazájához való kötődését, kulturális hovatartozását.

A Váci Deákvári Óvoda világnézeti nevelés tekintetében semleges, egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem elkötelezett. Tiszteletben tartja a szülőknek azt a jogát, hogy gyermeküket vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesítsék. Egyházi jogi személy a hit- és vallásoktatást az óvodában a szülők igénye alapján szervezheti, elkülönülve az óvodai foglalkozásoktól, az óvodai napirendet figyelembe véve.

Célunk

- a gyermekek szociális érzékenységének kialakítása, erősítése,
- az én-tudat alakítása, elősegítve az önkifejezést és az önérvényesítő törekvések megvalósulását,
- a különbözőségek elfogadására és tiszteletére nevelés,
- a közösségi érzés és tudat alakítása, az ehhez kapcsolódó magatartás formálása, erkölcsi értékek közvetítése,
- az emberi munka és alkotások megbecsülésére nevelés, kiemelve a hagyományok ápolásának fontosságát,
- optimista szemléletű, a természeti és közvetlen környezetét szerető, védő gyermekek nevelése,
- a gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a
- szülőföldhöz való kötődés megalapozása,

Feladatunk

- a családi nevelés és az óvodai élet közötti átmenet biztosítása tagintézményeinkben,
- a közösen átélt pozitív érzelmekre és élményekre épülő, szeretetteljes, biztonságot sugárzó légkör megteremtése,
- a gyermek erkölcsi és akarati tulajdonságainak sokoldalú fejlődése érdekében (az óvodai élet komplex szervezésével) a szokás -, és normarendszer kialakítása,
- az együtt játszás, az együttműködés és együtt dolgozás során a különböző szituációkban megjelenő viselkedési szokások folyamatos alakítása, gyakoroltatása,
- a gyerekek egyéni szükségleteihez igazított óvodai mindennapok biztosítása,
- a közös élmények sokoldalú, együttes feldolgozásának megteremtése, a családok bevonásával,
- az esélyegyenlőség biztosítása a differenciáló pedagógia módszereivel és a speciális szakemberekkel való együttműködéssel, segítve a gyermekek szocializációjának fejlődését, speciális igényeinek kielégítését,
- a gyermekek interperszonális kapcsolatainak alakítása, pozitív attitűd formálása (óvodapedagógus -

¹ A Kormány 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

gyermek, gyermek - dajka, gyermek - gyermek),

- szemléletformálás annak érdekében, hogy a gyermekek képessé váljanak a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó harmónia, valamint a veszélyek felismerésre is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek szívesen jár óvodába, a közösségen belül megtalálja a helyét, és jól érzi magát, igényli a közös tevékenységekben való részvételt,
- nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi, nyitott és érzékeny a pozitív dolgok befogadására,
- megfelelő önbizalommal rendelkezik, életkori sajátosságainak megfelelően képes saját érdekeinek érvényesítésére, mások tiszteletben tartására,
- érzelmi élete gazdag, érzelmei kifejezésére képes,
- ismeri és alkalmazni tudja az óvodai közösségben elvárt viselkedéskultúrát, a kulturált udvariassági szokásokat a felnőttekkel és társaival, viselkedésében fellelhetőek az önfegyelem és udvariasság jelei,
- ismeri és alkalmazza a csoport szokás-és szabályrendszerét, ezért képes az önálló helyzetmegoldásra, a konfliktusos helyzet megoldására viszonylag önállóan, szükség szerint a felnőtt segítségét kérve, indulatain, érzelmein korának megfelelően tud uralkodni,
- érti és alkalmazza az egyszerű metakommunikatív jelzéseket,
- elfogadja és megérti a sajátjától eltérő tulajdonságokkal bíró társak jelenlétét, észreveszi és segíti rászoruló társait,
- van fogalma különböző kultúrák létezéséről, ismeri a nemzeti jelképeket, kötődik saját kultúrájához.

4.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, ezért valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk. Pedagógusaink és a gyermekek nevelésében részt vevő minden kollégánk önképzéssel és közművelődési lehetőségek felhasználásával fejleszti anyanyelvi kultúráját. Tudatosan használjuk a drámapedagógia és a mentálhigiénés módszereket, annak érdekében, hogy az inkluzív nevelés a lehető legmagasabb szinten megvalósuljon.

Figyelembe vesszük a különböző szociokulturális, multikulturális környezetből érkező családok anyanyelvi sajátosságait, s mindezek mellett törekszünk arra, hogy a magyar nyelv szépségeit, anyanyelvünket megismertessük velük.

Célunk

- a gyermekek az óvodai évek alatt váljanak képessé a szűkebb és tágabb környezetükkel való

kapcsolatfelvételre, kommunikációra, önkifejezésre, önérvényesítésre,

- beszédük legyen érthető, választékos, nyelvtanilag helyes,
- rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő verbális és nonverbális, metakommunikációs eszköztárral,
- ismerjék és alkalmazzák az anyanyelvük kifejező erejét, a társadalmi megegyezésen alapuló udvariassági formákat,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek differenciált fejlesztése,
- az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása valamennyi tevékenységi forma keretében, a gyermeki kommunikáció és metakommunikáció fejlesztése.

Feladatunk

- a gyermekek nyelvi kompetenciáinak, általános ismereteinek feltárása - szakmai támogatásban a gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus kollégák által,
- elfogadó, türelmes, beszélő környezet biztosítása, mely elősegíti a felnőtt és gyermek közötti kapcsolat kialakulását,
- modell értékű beszédpélda adása,
- a gyermekek önkifejezésének, kommunikációjának megalapozása, a beszédkedv felkeltése, fenntartása,
- a beszédészlelés, beszédértés, szövegértés fejlesztése,
- a beszéd formai és tartalmi elemeinek bővítése, gazdagítása - szókincsbővítés,
- a beszéd alapját képező pszichikus funkciók fejlesztése - mozgásfejlesztés,
- a gyermekek pozitív értékelése és önértékelő attitűdjük formálása, gazdagítása,
- az egyéni képességeknek és sajátosságoknak megfelelő differenciált bánásmód megvalósítása az idegen nyelvű, a hátrányos helyzetű, a fejlesztendő és kiemelkedően fejlett gyermekekkel,
- együttműködés a szülőkkel, társintézményekkel, szakemberekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek bátran és helyesen, a magyar nyelv ritmusának, hangsúlyozásának, szabályainak megfelelően beszél, érzelmeit, gondolatait ki tudja fejezni,
- összetett mondatokban, helyes nyelvhasználattal társalog,
- hanglejtésével érzelmek kifejezésére képes,
- képes elvont fogalmak használatára,
- nonverbális eszközökkel színesíti mondanivalója tartalmát,
- aktívan használja a tapasztalatok során bővült szókincsét,
- képes folyamatos elbeszélésre, próbálkozik a történetek logikai és időbeli sorrendjének követésével,
- képes a párbeszédre, használja a megfelelő beszédfordulatokat,
- kialakul a beszédfigyelme, kíváncsi a felnőttek és társai mondanivalójára, meghallgatja a kérdéseket

és válaszol rájuk,

- a természet és a társadalmi környezet jelzéseit, nonverbális közléseit ismeri, értelmezi,
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett egyre hangsúlyosabbá válik a szándékos bevésés és felidézés,
- megjelenik a tartalmában, terjedelmében fokozatosan növekvő szándékos figyelem.
- a cselekvő szemléletes és szemléletes képszerű gondolkodás mellett felfedezhető az elemi fogalmi gondolkodás,
- a beszédhelyzetnek megfelelően, jól érthetően, megfelelő hangsúllyal, hanglejtéssel, hangerővel és tempóval beszél.

4.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés

Célunk

- a gyermekek értelmi képességeinek, mint gondolkodás, fogalomismeret, következtetés, ítéletalkotás, rendszerezés, konkretizálás általánosítás, figyelem, képzelet, emlékezet, problémamegoldó képesség, számfogalom, észlelés; és kreativitásának fejlesztése,
- változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül további ismereteket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- megteremteni annak lehetőségét, hogy tevékenységek, cselekvések során fejlődjenek egyéni képességei,
- az értelmi nevelés épüljön a gyermekek kíváncsiságára, tapasztalataira, élményeire, ismereteire és érzelmi motiváltságára.

Feladatunk

- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása,
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő gyakoroltatása,
- változatos, sokoldalú tevékenységek felkínálása - építve érdeklődésükre, kíváncsiságukra, mint életkori sajátosságra -, melyeken keresztül a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről,
- a gyermeki aktivitás fenntartása, kíváncsiságuk kielégítése, motivációs bázisuk, aktuális témaérdeklődésük figyelemmel követése,
- az IKT eszközök célirányos, hatékony alkalmazása,
- az élménypedagógia módszereinek alkalmazásával olyan élethelyzetek, lehetőségek teremtése, ahol a gyerekek maguk vizsgálódhatnak, megbeszélhetik a jelenségeket, gondolkodásra, magyarázatok keresésre indulhatnak a világ felfedezése közben,
- minél több érzékszervet bevonjunk a tapasztalásba,
- bizonyos tevékenységek állandóságának biztosítása,

- a gyermekek önbizalmának növelése pozitív megerősítés alkalmazásával,
- a sajátos nevelési igényű gyermek számára is a fejlesztő, másságot elfogadó környezet biztosítása,
- szakmai kapcsolat tartása és együttműködés a nevelést segítő szakemberekkel (fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus stb.),
- a gyermekek ötleteinek, problémafelvetéseinek beépítése a tanulási folyamatba,
- projekt terveinkben változatos, életkoronként differenciált tevékenységek tervezése,
- az előző évben tanultakra, meglévő ismereteikre, tapasztalataikra történő építés,
- módszertani szabadságunk tükrében döntünk a kezdeményezések, illetve kötött foglalkozások megvalósításának formájáról; előnyben részesítjük a játékba ágyazott tanulást,
- a foglalkozások, kezdeményezések szervezésénél a differenciálás segítségével páros, mikrocsoportos, kiscsoportos, munkaformák változatos szervezését tartjuk szem előtt,
- bizonyos fejlesztési területeket csoportbontásban szervezünk,
- a gyermekek fejlődését nyomon követjük, fejlesztjük képességeiket, gyakoroltatjuk a kognitív funkciókat. Ebben segítségünkre vannak a különböző szakemberek mérései, megfigyelési tapasztalatai.
- a tehetséggondozásra felhasználjuk a projektpedagógia, az élménypedagógia módszereit, a kooperatív tanulás eszközeit, a gazdagítás, dúsítás, nézőpont váltás, szempontváltás, alternatívák keresésének lehetőségeit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek feladattudata kialakulóban van, ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg,
- kitartása, munkatempója, önfegyelme függvényében a feladatokat önállóan végre tudja hajtani,
- megkezdődik az önellenőrzés képességének kialakulása,
- önálló megfigyeléseket végez, felismeri a jelenségeket változásukban is,
- szándékos figyelmének időtartama eléri a 5-10 percet,
- valós, széleskörű ismeretekkel rendelkezik,
- gondolatait képes érthetően, szavakba és mondatokba foglalni,
- az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkezik megfelelő elemi ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyellemmel.

4.3.3 Az IKT eszközök óvodai használata

Célunk

- a 3-7 éves korosztály informatikai műveltségének megalapozása, kommunikációs kultúrájának fejlesztése, a digitális műveltség megalapozása,
- az IKT eszközök készségszintű alkalmazásának kialakítása a lehetőségekhez mérten,
- az IKT eszközök felhasználása az óvoda-iskola átmenet hatékonyabbá tételéhez.

Feladatunk:

- tárgyi és személyi feltételek megteremtése: eszközpark bővítése, modernizálása, karbantartása, internet hozzáférés megteremtése a csoportokban. Munkatársaink IKT kompetenciáinak fejlesztésére, erősítésére folyamatos továbbképzések biztosítása, új programok, lehetőségek kiaknázása.
- jogtisztá digitális tartalmak használata,
- digitális oktatás módszertanának átgondolása és hatékony, fejlesztő célú beépítése a nevelőmunkába, IKT eszközpark hatékony kihasználása,
- elektronikus csoportnapló használata,
- jó gyakorlatok bemutatása, gyűjtemény létrehozása,
- az okos eszközök helyes használatában való tapasztalatok biztosítása a gyermekek részére, időkorlát és az online térben való biztonságos lét mellett,
- az IKT eszközök használatával a gyermekek motiválása,
- az ismeretek bővítése, a játéktevékenység gazdagítása, az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése, a programozási alapismeretek keretében az algoritmikus gondolkodás fejlesztése,
- lehetőség biztosítása az IKT eszközökkel való tevékenység játékként való megélésének elősegítésére, a szabad játék túlsúlyának megtartása mellett (alkalmanként szabad játékként is választható),
- a kognitív, szociális képességek fejlesztése, a technikai eszközök használatában való jártasság elérése, az információk befogadásának elősegítése saját élményül tapasztalatszerzéssel,
- az informatikai eszközök használatával, a személyre szabott differenciált feladatadás és az egyéni ütemű tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése
- a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartása a digitális és online tevékenységek során
- az óvodapedagógusok mintaértékű digitális eszközhasználat és online térben való etikus magatartása
- segítségnyújtás a szülők digitális edukálásában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek készségei a digitális eszközök alkalmazásában kialakulnak, fejlődnek,
- a mozgóképi, animált, rögzített képi digitális történetmesélésben a gyermekek jártasságot szereznek,
- a tehetséges, és a lemaradó gyerekek az IKT eszközök használata során önmagukhoz mérten fejlődnek
- a gyerekek képessé válnak az IKT kompetenciák befogadására, az információk szelektálására: hasznosságuk, relevanciájuk, valóságtartalmuk és helyességük szerint.

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1 Személyi feltételek

A Pedagógiai programunkban megfogalmazott célok és feladatok, a jogszabályban előírt személyi feltételek biztosításával megvalósíthatóak. A Váci Deákvári Óvoda tagintézményein belül az átjárás a gyermekek és dolgozók részére, érdekeiket figyelembe véve kivitelezhető.

Az óvodákban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcs-szereplőjének az óvodapedagógust tekintjük, irányítása a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus és valamennyi nevelést segítő munkatársa modell, mintát jelent a gyermekek számára; személyisége az elfogadó és szeretetteljes, támogató attitűdön alapszik. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli, melyet saját szakképzett kollégáinkkal és külső szakmai partnereink munkatársaival, velük együttműködésben látunk el.

Alapvető elvárásaink az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottak felé:

- a munkaköri leírásban foglaltak maradéktalan teljesítése,
- az intézmény etikai kódexének megfelelő magatartás,
- a gyermekintézmény értékrendjének képviselője a megjelenésre vonatkozóan is,
- a Pedagógiai programunk szellemiségének képviselője,
- nyitottság és tolerancia a különbözőségek elfogadásának irányába,
- összehangolt, tudatos munkára való képesség és motiváltság.

5.2 Tárgyi feltételek

A program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések adottak.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek. Mindezek biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését, valamint lehetővé teszi a mozgás- és játékigényük kielégítését. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. Egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetét biztosítunk az óvodapedagógusoknak, az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

Célunk

Pedagógiai programunk megvalósításához a tárgyi, környezeti feltételek megfelelőségének elérése.

Feladatunk

- korszerű, az európai normáknak megfelelő minőségű eszközök beszerzése,
- a játék és egyéb fejlesztő eszközök kiválasztásánál a tudatos, életkornak megfelelő képességfejlesztés szempontjainak érvényesítése,
- az inkluzív neveléshez szükséges speciális kötelező eszközök beszerzése,
- az elhasználódott eszközök, berendezési tárgyak folyamatos cseréje, baleset és munkavédelmi szempontból évenkénti felülvizsgálata, a szükséges intézkedések megtétel,
- a gyermekek IKT kompetenciáinak fejlesztéséhez a megfelelő eszközök beszerzése, az eszközpark folyamatos fejlesztése.

A Váci Deákvári Óvoda intézményei rendelkeznek a **20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. számú** mellékletében meghatározott minimális eszköz és felszerelésjegyzékben előírtakkal. Ez alól kivételt képez az

integrációs nevelés tárgyi szükségletei, melyek folyamatos beszerzése, fejlesztése a gyermek egyéni sajátosságának, igényeinek megfelelően történik. Állandó feladatunk az eszközök karbantartása, az elhasználódottak pótlása.

5.3 Óvodai környezetkultúra

Célunk olyan környezeteket kialakítani, melynek használata hozzásegíti a gyermekeket az egészséges, harmonikus fejlődéshez. A környezetpszichológiai személy-környezet kölcsönkapcsolatot az adott gyermekkörnyezetre szabjuk. Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekeknek olyan térre van szükségük, ahol tudnak másokkal játszani, ugyanakkor olyan nyugalmas helyekre is, ahol a magányos tevékenységeiket folytathatják, felkínálva a lehetőséget az autonómiájuk és függetlenségük megélésére, emellett olyan helyekre, ahova visszavonulhatnak, amikor szükségét érzik.

Az óvodai környezet kialakításának szempontjai:

- figyelembe vesszük a létszámot, a gyerekek testméreteit, ugyanakkor a felnőttek, az óvodában dolgozók és ott megforduló személyek igényeire is figyelünk,
- arra törekszünk, hogy az óvodai csoportszoba a felnőtt számára áttekinthető, belátható legyen, létrejöjjön a játékhoz szükséges légkör, a gyermekek különböző igényei kielégüljenek,
- a szociális környezeten túl szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek érzelmeire hatással vannak a fizikai környezet elemei, azok sajátosságai, mint pl. mennyiség, méret, szín,
- a csoportszobában megtalálható színeket, azok dominanciáját tudatosan válogatjuk meg,
- a tárgyak alakját tekintve figyelembe vesszük, hogy a gyermekek a lekerekített, gömbölyű formákat preferálják,
- tudatosan járunk el a tárgyak anyaga terén is, hiszen a taktilis információszerzés óvodáskorban kiemelt jelentőségű,
- a méretek és a súly szempontjából a könnyű átrendezhetőséget, a gyerekek által uralható berendezéseket, játékeszközöket választunk,
- a tárgyak praktikussága mellett a zsúfoltság érzését kerüljük, a csoportszobában kerüljük a túl sok inger egyidejű jelenlétét, a felesleges tárgyak, dekorációk használatát, lehetővé tesszük az elvonulást az ezt igénylő gyermekek számára,
- az épület korszerűsítés, felújítás során a tér, a zaj, a levegő, illetve a színek és a világítás jellemzőit is figyelembe vesszük, a levegő minősége, a szellőzés és a fűtés összefüggésben van a gyermekek kognitív teljesítményével, ezért fontos a gyakori szellőztetés, illetve a légtechnikai berendezések használata.

5.4 Az óvodai élet megszervezése

A Váci Deákvári Óvoda Pedagógiai programja megvalósítható életkor szerint szervezett, részben osztott és osztatlan csoportban egyaránt.

Nevelésünk alapja a közös Pedagógiai programunk, amely a teljes óvodai életet magába foglaló

tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus elsődleges jelenlétében és közreműködésével. A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. A fejlesztés feladatai párhuzamosan végezhető, differenciált, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces), különböző szervezeti formájú tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A tagintézmények óvodapedagógusai a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez, szokásrendjéhez igazítva, ezekre építve választják ki a számukra megfelelő szervezeti és időkeretet a fenti szempontok alapján.

A 77/2025.(IV. 15.) Korm. rendelete az ONOAP módosításáról alapján:

„6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermekek egyéni terhelhetőségéhez igazodó-amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé eszik, külön térben szervezett- iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

8. A gyermekek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltése kori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.”

Az óvodai élet szervezésében, a gyermekek testi - lelki fejlődésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus és a gondozási feladatokban is résztvevő - nevelő munkát segítő - munkatársak ebben a folyamatban is építik kapcsolataikat a gyermekekkel, segítik önállóságuk fejlődését.

5.4.1 Az udvari élet szervezésének alapelvei

Tagintézményeink udvarát, kertjét, oly módon alakítjuk ki a helyi sajátosságoknak megfelelően, hogy szolgálják a gyermekek biztonságát, az eszközök megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését.

A tagintézmények udvara egyben nevelési szintér is, valamint pedagógiai céloknak megfelelően az egészséges életmódra nevelés, valamint a környezettudatos magatartás alakításának egyik meghatározó helyszíne. Kiemelt szerepe van a koordinált mozgás fejlődésében, környezetünk megismerésében, szeretetének alakításában. Ezt kihasználva, óvodapedagógusainktól elvárás, hogy minél több óvodai tevékenységet szervezzenek az udvaron, használják ki az udvari eszközökben rejlő mozgáslehetőségek játékos gyakoroltatását.

Az intézmény udvarán a gyermekek felügyeletét úgy oldjuk meg, hogy a gyermekek szabadon bejárhassák a teret, használhassák az eszközöket játékkedvük szerint. Az óvodapedagógusok úgy helyezkednek el az

udvaron, hogy beláthassák a rájuk bízott udvarrész területét. Jó gyakorlat erre a pedagógusok részére fix helyek kijelölése, a felnőttek forgó rendszerű váltása.

Az óvodapedagógusok az udvarral kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat napi rendszerességgel ismertetik meg és idézik fel a gyermekekkel.

5.4.2 Hetirend

A hetirend elsősorban az óvodapedagógust segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse. A rugalmas kezelés a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a hetirend a gyermekek életének észrevétlen szabályozója legyen. Szabad módszertani kérdés, hogy a komplexitás keretében, mely tevékenységeket és szervezeti formákat választják a pedagógusok a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

A hetirend során:

- a ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelenítjük meg a tevékenységi formákat,
- naponta lehetőséget teremtünk az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint,
- a gyermekeknek naponta biztosítjuk a szervezett játékos mozgást az életkori és egyéni sajátosságokhoz igazítva, lehetőleg a szabadban.
- a heti egy nagy tervezett mozgást tornateremben, a mindennapos szervezett mozgást elsősorban a szabad levegőn valósítjuk meg,
- a gyermekeknek lehetőséget adunk arra, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedvük szerint folytathassák a nap, a hét folyamán,
- tervezzük gyermekeink egészséges életmódra nevelését, valamint egyéni képességeik, digitális kompetenciáik fejlődését elősegítő tevékenységeinket is (pl. tehetség-műhelyek foglalkozásai, fejlesztő célú IKT eszközök használata).

5.4.3 Napirend

A napirend biztosítja a gyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletének megfelelő váltakozását. A közel azonos időpontban, rendszeresen visszatérő, ismétlődő, megfelelő keretek és szabályok kialakításával végzendő tevékenységek érzelmi biztonságot nyújtanak óvodásaink számára.

A napirend során:

- törekszünk a folyamatosságra és rugalmasságra a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításának szem előtt tartásával,
- rugalmassága által lehetővé válik az előre nem tervezett események beillesztése is,
- kitüntetett helyet foglal el a gyermek legfőbb tevékenysége, alapvető szükséglete: a játék,
- folyamatosan megvalósítjuk a gyermekek testi-lelki szükségletei szerinti gondozását,

- alkalmazkodunk az évszakokhoz, hogy a természeti hatások is szolgálják gyermekeink fejlődését,
- a pihenés előtti mesét és a mindennapos szervezett játékos mozgást is napi szinten tervezzük.

5.4.4 Ünnepek, hagyományok

Az ünnepek, megemlékezések során erősödik a közösséghez tartozás érzése, általuk közvetíthetjük gyermekeink felé egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, jeles napjaink népi hagyományait. Együttesen átélhetjük az örömszerzés élményét, együtt tölthetjük az időt a családokkal. Ünnepek alkalmával ünneplőbe öltöztetjük a szívünket, feldíszítjuk az óvoda épületét, a csoportszobákat, meglepetésekkel, ajándékokkal készülünk. Mesékkal, versekkel, dalokkal, játékokkal, játékos tevékenységekkel, kézműves foglalkozásokkal hangolódunk rá egy-egy ünnepre, emeljük annak fényét.

A csoportokon belül minden kisgyermeknek megünnepeljük a születésnapját. Az egyéni ünneplés alkalmával erősödik a gyermek önbizalma, érzi, hogy fontos tagja a közösségének, hogy jó ide tartozni.

Minden tagintézményünknek vannak saját hagyományai, melyeket a helyben szokásos módon és keretek között tartanak meg. A hagyományörző rendezvények kiváló alkalmat nyújtanak arra, hogy szorosabbá váljon az óvoda és a családok, az óvoda és más partnereinek kapcsolata.

Nagyon fontos számunkra a környezettel, a fenntarthatósággal kapcsolatos jeles napok megünnepelése. Általuk formáljuk gyermekeink környezettudatos magatartását, segítjük a természet megismerésére, szeretetére nevelését, az egészséges életmód szemléletének alakítását.

Ünnepek, hagyományok:

Hagyományok, jeles napok, ünnepek, rendezvények:

- új gyerekek fogadása, köszöntése,
- egész napos kirándulások,
- Mikulás,
- ünnepekhez kapcsolódó játszó és munkadélutánok a szülőkkel,
- karácsonyi előkészületek a nagyszülőkkel,
- Adventi közös éneklés a szülőkkel,
- farsangi szokások (Kiszebáb égetéssel),
- húsvéti tojásfestés szülőkkel együtt – munkadélután keretében,
- költészet napja – könyvcseréberével,
- kertrendezés a szülőkkel,
- ovizáró kerti ünnep

Zöld jeles napok:

- Állatok világnapja 10. 04.
- Víz világnapja 03. 22.
- Föld napja 04. 22.
- Madarak és fák napja 06. 10.

Csoportszinten:

- új gyerekek befogadása, játszó délelőtt szervezése,
- születésnapok megünneplése, (HACCP szabályainak megtartása mellett),
- anyák napja, közös program az édesanyákkal,
- az óvodapedagógusok által kiválasztott, a fejlődést elősegítő tevékenységek körét bővítő, helyi és óvodai adottságokhoz, lehetőségekhez alkalmazkodó egyéb világnapok, néphagyományok, időjárásjósló napok, pl:

Őszi ünnepkörhöz kapcsolódó ajánlott jeles napok:

- Mihály napja, 09. 29.
- Teréz napja, 10. 15.
- Gál napja, 10. 16.
- Márton napja 11. 11.
- Katalin nap, 11. 25.
- András napja, 11. 30.

Téli ünnepkörhöz kapcsolódó ajánlott jeles napok:

- Borbála nap, 12. 04.
- Ambrus napja, 12. 07.
- Luca napja, 12. 13.
- Vízkereszt 01. 06.
- Vince napja, 01. 22.
- Gyertyaszentelő 02. 02.
- Dorottya 02. 06.
- Julianna 02. 16.
- Mátyás napja, 02. 24.

Tavaszi ünnepkörhöz kapcsolódó ajánlott jeles napok:

- Gergely napja 03. 12.
- Sándor, József, Benedek, 03. 18. 19. 21.
- Szent György napja, 04. 24.
- Fagyos Szentek, 05. 25.
- Pünkösdi szokásai, hagyományai

Nemzeti ünnep:

- Március 15. (megemlékezés délelőtt szülők nélkül)

Ajánlott világnapok, zöld jeles napok:

- Autómentes Európa nap 09. 22.
- Zene világnapja 10. 01.
- Takarítási világnap 09. 20.
- Környezetvédelmi világnap 06. 05.

6. AZ ÓVODA ÉS PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSA

6.1. Az óvoda kapcsolatrendszere

Nevelőmunkánkban a gyermekek személyiségfejlődését folyamatnak tekintjük, melyben az óvodába lépést megelőző és az azt követő időszak egyaránt fontos szerepet tölt be.

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal, és azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Elsődleges célunk a partnereinkkel való folyamatos, aktív és korrekt együttműködés. Ennek érdekében kapcsolataink ápolására nagy hangsúlyt fektetünk, az elégedettségi mutatók tekintetében a várt eredmények érdekében lépéseket teszünk, intézkedési tervet készítünk, partnereinkkel közösen gondolkodunk.

6.2 Az óvoda és a család kapcsolata

Minden óvodás gyermek fejlesztésének alapja a gyermek személyiségének megismerése. A személyiség fejlődésének támogatásához törekszünk a szülők, és a gyermek nevelésében közreműködők nevelési szokásait, elvárásait megismerni, és az együttesen kifejtett hatás érdekében egyeztetni nevelési céljainkat, feladatainkat.

Célunk a családi nevelés erősítése és támogatása, a család és az óvoda együttműködésének elősegítése a gyermekek összehangolt nevelése érdekében. Korrekt viszonyra, kölcsönös bizalomra, kölcsönös segítségnyújtás kialakítására és fenntartására törekszünk, az óvoda pozitív szerepének hangsúlyozásával, a szülők megnyerésével a közös, sikeres nevelés érdekében. Az óvodakezdéstől az óvoda befejezéséig különböző szintű kapcsolattartási, tájékoztatási formák működtetését biztosítjuk, melyeken keresztül a szülők betekintést nyerhetnek, tapasztalatot szerezhhetnek és meggyőződhetnek az óvoda környezeti jellemzőiről, pedagógiai tevékenységéről, a gyermekcsoportok életéről és saját gyermekük fejlődéséről. A családdal kapcsolatos információkat az adatvédelmi törvénynek, elvárásoknak megfelelően kezeljük.

Az együttműködés alapelvei

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be,
- a családdal való együttműködésben törekszünk a pozitív, támogató, segítő attitűd megvalósítására,
- a gyermekek fejlődését a családi egység részeként, komplex látásmóddal támogatjuk,
- az együttműködést jó partnerkapcsolatban valósítjuk meg,
- a szülők kéréseit, javaslatait igényeljük, figyelembe vesszük,
- a kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás legmegfelelőbb módját családonként keressük meg és

alkalmazzuk.

Feladatunk

- az óvoda, benne a pedagógusok és segítő szakemberek nyitottak a szülői jelzésekre, kérésekre,
- a szülők számára több csatornán biztosítjuk az információk elérését - faliújságok, honlap, nyomtatott dokumentumok forrásai,
- arra törekszünk, hogy az óvodába lépéstől az óvoda befejezéséig a kapcsolattartást a következők jellemezzék:
 - az együttműködési készség, a kölcsönösség,
 - a tisztelet, az odafigyelés, nyitottság,
 - a korrekt partneri viszony,
 - az aktív részvétel.

A fejlesztés lehetőségei

- a szülők bizalmának elnyerése magas szintű szakmaisággal, emberséggel,
- a szülők megfelelő motiválása az együttműködési formák működtetésére,
- a különböző kapcsolattartási formák eredményességi, részvételi mutatói alapján megerősítés vagy változtatás,
- a gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás rendszeres, objektív, szakmailag megalapozott, dokumentumokkal alátámasztott alkalmazása,
- a szülők véleményeinek, igényeinek évenkénti megismerésével, felmérésével a kapcsolattartás ésszerű és működőképes változtatása, fejlesztése,
- az óvoda részéről megnyilvánuló nyitottsággal a szülők jogos kérésének figyelembevétele.

Az együttműködés formái

A szülők reális, rendszeres tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről.

- A gyermekek óvodai nevelésének megkezdése előtt vagy annak első évében családlátogatást kezdeményezünk, valamint az óvodai élet megkezdése előtt ismerkedési lehetőséget szervezünk az óvodában. Mindkét együttműködési formát a tájékozódás és az ismerkedés fontos eszközének tekintjük.
- A szülőtől való elválás megkönnyítése érdekében a szülővel kezdődő, fokozatos leválást elősegítő beszoktatást szorgalmazzuk, ezzel a lehetőséggel hosszantartó hiányzás esetén ismét élhetnek a családok.
 - Nyújtott befogadás

”Lehet a gyermeket könyvből nevelni, de minden gyermekhez más könyv kell!” (T. Gordon)

A nyújtott befogadással célunk, hogy a befogadás személyes, egyéniséghez igazodó személyhez kötött differenciált módon valósuljon meg. A gyerekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, melegség,

szerepet átadása. A gyerekek érezzék biztonságban magukat, ismerjék meg a környezetükben lévő felnőtteket, társakat. KÖLCSONÖS BEFOGADÁS – BIZALOM és BIZTONSÁG

Az óvodáskor beköszöntö a családon kívüli, tágabb világgal való ismerkedés kezdete, az első olyan élethelyzet, mikor a gyermek a családi fészekből az intézményi nevelésbe lép át. A szocializációs folyamatot segíti a közösségi nevelés, a másokkal való érintkezés, a kommunikáció, a tágabb környezetbe való beilleszkedés, a társas együttműködés szokásainak megismerése. Mivel minden gyereknek mások a korábbi tapasztalatai, fontos, hogy ezt a kezdést is differenciált, személyes és kölcsönös befogadásnak tekintsük. A kapcsolat és a bizalom épülését így alapozhatjuk meg. Amikor az óvodát egyedi, fokozatos, türelmes, „anyás befogadással” kezdjük, akkor ez a gyerekekkel és családjával való kapcsolatunkat, de még a távolabbi jövőt is meghatározó alapozás. A differenciált fokozatosság, többek közt, azért is fontos, hogy a gyerek kiismerhesse magát, tudja, hol, miként, kihez fordulhat a szükségleteivel és megérezhesse, kezdjük már érteni egymást, ránk bízhatja magát. Amikor és amennyire a gyerek már biztonságban érzi magát, akkor és annyi időre, vele közösen lehet dönteni és elbúcsúzni. Az anya dolga – biztosítani a gyereket a kapcsolatukról, és érthetővé tenni a számára, miért és meddig marad önélküle az óvodában. A gyerek akkor tudja elfogadni az új kapcsolatot, ha érzi az érzelmeik állandóságát, hogy az anyával, a családjával való eddigi „elég jó” kapcsolatuk az egymástól távollétük alatt is folytonos. A biztonságérzet alakulásában fontos szerepe van a folyamatosan nyitott ajtónak, a további, a szülővel közös óvodai programoknak, személyes, meghitt ünnepeknek és a szülői beszélgető köröknek is. A szociális tanulás egész folyamatát alapozzuk és befolyásoljuk

ELŐKÉSZÜLETEK

Ismerkedés az óvodával: Séta alkalmával látogassanak el az óvoda épülete felé, hogy ismerőssé váljon maga a hely, az épület! Augusztus utolsó hetétől kezdődően, lehetőséget biztosítunk, hogy előre egyeztetett időpontban, hetente egy - két alkalommal, 10:30 és 11:30 között, az új ovisok szüleikkel együtt részt vehessenek az udvari közös játékban. Ekként a délelőtti játszótér felszabadult játékát már az óvodában élhetik meg a gyerekek. Ismerkednek a felnőttekkel, óvoda épületével, helyiségeivel, a játékokkal.

A BESZOKTATÁS

A szülők és az óvónők által megbeszélte időben hetente 3-4 új gyerek érkezik a csoportokba. A szülővel együtt ismerkedhetnek az új helyzettel. A szülők bizalmat adó jelenlétükkel segítik az óvodai beilleszkedést. A jelükkel ellátott szekrénybe elhelyezzük az óvodai zsákjukat, melybe nem csak a váltó ruhákat lehet tenni, hanem a számukra fontos otthoni kedvenc játékot, vagy tárgyakat is, amiket saját szüksége, igénye szerint bármikor elővehet, vagy eltehet, ezzel is biztosítva nyugalma, biztonságérzetét. A mosdóba is közösen helyezzük el a saját jelével ellátott fogmosó poharat és a jeléhez kiakasztjuk a törülközőjét. Az első napokban elég, ha csak pár órát tölt a gyermek az óvodában, majd fokozatosan lehet növelni az óvodában eltöltött időt. A hét második felében már ott is ebédelhet. Ez alatt az idő alatt rövid időre elmehet a szülő. Fontos, hogy a gyermek mindig tudja, mennyi időre megy el az édesanyja -

„Elmegyek a boltba vásárolni, és jövők érted, ebéd után itt leszek”- és a megbeszélte idő elteltével valóban ott legyen. Soha ne csapjuk be és ne menjünk el búcsú nélkül, mert azt büntetésként élheti meg! A következő héten akár ott is aludhat a gyermek. Ha alvásra is ottmarad, akkor már ébredés előtt jó, ha megérkezik a szülő, hogy rögtön megörülhessen a szülőnek, hogy biztonságérzete erősödjön, érezze, biztos, hogy anya vagy apa érte jön. A reggeli búcsúzás után határozottan induljanak el. Még ha búcsúzkodáskor sír is, az új játékok és társak láttán biztos, hogy hamarosan megnyugszik. Ellenkező esetben egy erősebben kötődő gyereknél előfordulhat, hogy minden percben arra vár, hogy szülei visszatérjenek. Ha már elbúcsúztunk tőle, és megbeszéltük, mikor megyünk érte, jó, ha határozottan indulunk a dolgunkra. A többszöri búcsúzás, visszalépés azt erősíti a gyermekben, hogy nincs biztonságban. Ha a gyermek azt érzi, hogy a szülő bizonytalan, akkor az elválás is hosszúra nyúlik, a szülői bizalmatlanságot a gyerekek is átveszik. Ha a szülő viselkedése azt sugallja gyermekének, hogy biztonságos jó helyen van, hamar az új élményekkel lesz elfoglalva. Tudja, hogy jó óvodát, óvó nénit kapott, akikben, és amiben maximálisan megbízhat. A csoportban fontos számunkra minden kisgyerek. Bátorító neveléssel viseljük gondjukat. Mindannyian egyformán következetesen ugyanazt kérjük. Bátorítás módszerének lényege: Elfogadjuk a gyerekeket olyannak amilyen, megbecsüljük őket, bizalmat mutatunk a gyerekekkel szemben és ez neki önbizalmat ad. Minden apró teljesítményt elismerünk, tudatjuk, hogy itt az óvodában lehet tévedni. A gyerekek fejlesztése kis lépésekben történik, megkeressük mindenki erősségét, erre építünk, de a gyengeségeket is erősítjük. Érezzük a felelősséget a befogadás időszakában. Ez a felelősség mérhető közvetlenül vagy közvetve is. Tudjuk, hogy az óvónő a nyugalom és a szeretet, a természetes elfogadás meleg, puha érzésével békét sugároz. Ez a béke beépül minden gyermek személyiségébe, napi tevékenységébe. Ezért lehet az, hogy itt természetes csend honol, a gyermek érdeklődik, nyitott, beszédes, mert itt a gyermek a fontos, és az ő gondolatainak, kívánságának, gondjainak mindig elegendő – a gyermek számára elegendő - idő és törődés jut.

- Naponkénti egyeztetés lehetősége, a legfontosabb információk közlése - tartama rövid idejű, gyors információcserét jelent. A gyerekekkel kapcsolatos hosszabb beszélgetést, információcserét, a fejlődésükkel kapcsolatos tájékoztatást előre egyeztetett időpontokban (fogadóórán, szülői értekezleten) adunk.
- Szülő jelenléte a csoportban: főként az átmeneti, „befogadási” időszakban alkalmazzuk, de esetenként célzottan, megbeszélte időpontban megfigyelheti gyermekét a közösségben akár szülői, akár óvodapedagógusi kezdeményezésre.
- Időpont egyeztetéssel (nyílt nap) lehetőséget adunk a szülők számára, hogy betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe.
- Szülői fogadó alkalmakon (személyes vagy online formában) bizalmon alapuló beszélgetés, megbeszélés, „szerződéskötés”, a közös megoldáskeresés lehetőségét teremthetjük meg, korrekt tájékoztatást adunk a gyermek fejlődéséről.
- Szülői értekezleten (személyes vagy online formában) alkalmat adunk arra, hogy a szülők

megismerkedhessenek az óvoda célkitűzéseivel, és az általánosan érdeklődésre számot tartó témákban eszmecsere alakuljon ki. Tematikus szülői értekezlet szervezésével a szülők felvilágosítása, felkészítése interaktív módon.

- A csoportok számára a fontos információk, események és a csoport életével összefüggő történetek gyors, hatékony megosztására a csoportszobák mellett kifüggesztett faliújság szolgál.
- Egyes programok, ünnepélyek, az ezzel összefüggő „munka és játszó délutánok” szervezésével szintén az óvoda és a szülők együttműködését erősítjük.
- A szülői közösség Szülői Szervezetbe választott tagjai által képviseli a szülők jogait, érdekeit, véleményét a jogszabályban meghatározott módon és esetekben. Elnökük a szülői képviseletet biztosítja a Váci Deákvári Óvoda szintjén.

Az óvoda és a család együttműködésének irányelvei

- a szülők és az óvoda értékrendje közel azonos, és együttműködő partnerként támogatják a gyermek fejlődését,
- aktívan részt vesznek az óvoda közösségformáló rendezvényein,
- részt vesznek az óvodapedagógusok által kezdeményezett fórumokon (pl. szülői értekezletek, csoportra vonatkozó tervek ismertetése stb.),
- a szülők és a pedagógusok kapcsolatára jellemző a konstruktív együttműködés.

6.3 Kapcsolat a társintézményekkel

6.3.1 Kapcsolat a bölcsődéssel

Az együttműködés irányelvei:

- elősegítjük a bölcsődéből érkező gyermekek számára is az érzelmi biztonságuk megteremtését,
- fokozatos ismerkedéssel igyekszünk az átmenetet zökkenőmentessé tenni,
- kölcsönös nyitottságra törekszünk.

Az együttműködés formái:

- kezdeményezzük a két intézmény egymással szembeni elvárásainak megismerését, közelítését,
- sajátos nevelési igényű gyermek érkezését megelőzően szakmai kapcsolatfelvétellel segítjük az érkező gyermek számára a zökkenőmentes bölcsődéből óvodába való átmenetet, a beilleszkedést
- lehetőséget teremtünk a bölcsődék számára, hogy a kisgyermeknevelők betekintést nyerjenek az óvodai életbe, s hogy személyesen is megismerkedhessenek azokkal az óvodapedagógusokkal, akik szeptembertől kiscsoportot indítanak.

6.3.2 Kapcsolat az iskolákkal

Az együttműködés alapelvei:

- zavartalan átmenetre törekszünk,
- a kölcsönös nyitottságot szorgalmazzuk.

Az együttműködés formái:

- lehetővé tesszük a városi állami fenntartású iskolák, magán iskolák és egyházi, felekezeti iskolák megismerését a szülők számára szóróanyagokon keresztül,
- a szülői igényeknek megfelelően lehetőséget biztosítunk az óvoda körzetében, közelében lévő iskolák bemutatkozására a tagóvodában, szülői fórum szervezésével,
- lehetőséget teremtünk a leendő tanítók számára nagycsoportos óvodásaink megismerésére, s hogy a gyerekek még óvodai környezetükben ismerkedhessenek a tanítókkal,
- megszervezzük az iskolába lépés évében óvodásaink számára az iskolába való látogatást,
- igényeljük az iskoláktól a visszajelzést volt óvodásaink beilleszkedéséről, tanulmányaik alakulásáról.

6.3.3 Kapcsolat a közművelődési intézményekkel Az együttműködés alapelvei:

- a közművelődési intézmények (könyvtár, művelődési ház, múzeum, színház) sajátos lehetőségeit tudatosan használjuk fel a nevelőmunkánkban,
- a kínálatból úgy válogatunk, hogy választásunk a nevelési feladatok sokoldalú megvalósítását segítse elő.

Az együttműködés tartalma:

- a gyermekek ismeretének tükrében könyvtárlátogatást szervezünk annak érdekében, hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt,
- lehetőséget teremtünk arra, hogy a művelődési ház gyermek és családi programjairól tájékozódhassanak intézményünkben a szülők, néhány óvodás programra látogatást szervezünk,
- az 5-7 éves gyermekeink számára múzeumlátogatást szervezünk, megfelelő előkészítéssel (múzeumi szakemberek segítségével) a gyermekek számára érthető, hozzájuk közel álló témában,
- színházi élményt biztosítunk az óvodán belül - meghívott előadásokkal, illetve a nagyobb, jól közlekedő gyermekek részére színházlátogatással.

6.3.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, Vác Város Önkormányzata Igazgatási és Szociális Osztály

A kapcsolat intenzitását, rendszerességét elsősorban a jogszabályok, illetve a fenntartói rendelkezések határozzák meg. A gyermekek és a családok támogatása érdekében a kapcsolattartásban fontos szereplő a gyermek óvodapedagógusa, az intézmény vezetője és gyermekvédelmi felelőse, valamint a Váci Humán Szolgáltató Központ óvodai szociális segítő munkatársa.

A kapcsolattartás elvei:

- a gyermekek orvoshoz, védőnőhöz fűződő viszonyát pozitív attitűd erősítésével segítjük (prevenációs találkozások szervezése, egészségügyi szűrések megszervezése, barátságos légkör kialakítása),
- a védőnői hálózattal, az óvodai szociális segítővel, a Váci Humán Szolgáltató Központ családsegítő munkatársaival a rendszeres, folyamatos kapcsolatot alakítunk ki. Az önkormányzat szociális osztályának munkatársaival szorosan együttműködünk a hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családjainak megsegítése érdekében.

A kapcsolattartás formái:

- a hátrányos helyzetű és/vagy gyermekvédelmi szempontból érintett családoknál családlátogatást szervezünk (védőnő, pedagógus, gyermekvédelmi felelős, óvodai szociális segítő, családsegítő),
- a hátrányos helyzetű és/vagy a gyermekvédelmi szempontból érintett családokat folyamatos figyelemmel kísérjük, kölcsönös tájékoztatással,
- az óvodába járó gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatáról a gyermekorvos, illetve a védőnő gondoskodik, melynek helyéről, idejéről a védőnő informálja a szülőket a tagintézményi központi faliújságon (hatályos EüM rendelet alapján)
- a különböző egészségügyi intézményekbe (gyermekorvosi rendelő, gyermekfogászat) ismerkedési céllal látogatunk el a gyerekekkel.

6.3.5 Kapcsolat a köznevelés-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel

Az együttműködés intézményei

- Vác Város Önkormányzata Igazgatási és Szociális Osztály
- Pest Vármegye Pedagógiai Szakszolgálat Váci Tagintézménye
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok
- SNI gyermekek egyéni fejlesztéséhez szükséges speciális intézmények
- Váci Humán Szolgáltató Központ
- Pest Vármegye Kormányhivatala - Gyámhatóság
- Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ
- Oktatási Hivatal

Az együttműködés alapelvei:

- a gyermek mindenek felett álló érdekét képviseljük,
- az intézményeink zavartalan működése érdekében korrekt, a szükséges kompromisszumok megkötésére kész, az alapvető célkitűzéseinket segítő együttműködésre törekszünk,
- hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalmon alapuló rendszeres kapcsolattartásra,
- igényeljük a naprakész információk áramlását, törekszünk azok megszerzésére és a szülők felé való

továbbítására,

- igényeljük a városi szakmai szolgáltatásokat.

6.3.6 Határon túli kapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn az önkormányzaton keresztül, elsősorban a testvérvárosok intézményeivel.

Az együttműködés alapelvei:

- a kapcsolattartást a Váci Deákvári Óvoda igazgatója koordinálja,
- a kapcsolattartás célja: egymás pedagógiai módszertani sajátosságainak megismerése, tapasztalatcsere, szakmai együttműködés.

A kapcsolattartás formái:

- Az intézményeinkbe érkező vendégek fogadása, részvételük biztosítása az Óvodapedagógiai Napokon, szakmai tapasztalatcsere.
- Intézményünk meghívása esetén élünk a lehetőséggel, szakmai csoportot delegálunk a kapcsolatépítés érdekében.

Az együttműködés akkor eredményes, ha az óvodapedagógusok, a tagintézmény-igazgatók, az intézményigazgató, a Fenntartó, az egészségügyi dolgozók, a szakmai és szakszolgálatok az óvodai nevelés eredményessége, a gyermekek sikeres életútjának megalapozása és támogatása érdekében együtt munkálkodnak.

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

7.1 A játék

A játék az óvodás gyermek természetes közege, az iskolába lépés előtti kor legfontosabb, leginkább fejlesztő alaptevékenysége. Az óvodában alapvető a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A játékban fejeződik ki legkorábban és legteljesebben a gyermeki személyiség, válik lehetővé a világ felfedezése, és az óvodapedagógus is ezen keresztül ismerheti meg a gyermeki világot. A szabad játék során a gyermek választja meg a témát, az időt, a társakat, az eszközt vagy éppen az eszköztelenséget.

A játék - szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte segítheti a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Az óvodapedagógus játékbeli szerepe azon hatások összessége, amellyel a gyermekek játékanak kibontakozását segíti elő feltételteremtő tevékenységével és igény szerinti együtt-játszásával, játékaival. Az óvodapedagógus tehát a játék kibontakozása céljából hat a játékra, amely közvetlen vagy közvetett megnyilvánulásokban realizálódik.

Célunk

Széles körű játéklehetőségek biztosítása, melyek módot adnak arra, hogy a gyermekek egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményezők legyenek. Lehetőséget ad a sokrétű megtapasztalásra, ismeretszerzésre, aktivitásra az egyéni és közös tevékenységek során.

Olyan érzelmi-akarati tulajdonságok kialakítása a gyerekekben, melyek lehetővé teszik a közösségbe való beilleszkedésüket, együttműködésüket.

Feladatunk

- nyugodt, érzelmi biztonságot adó csoportléggör megteremtése,
- cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása,
- megfelelő hely, idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz, a mozgásos játékokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szerepjátékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékokhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz.
- játéksegítő, -támogató, élménybiztosító attitűd az óvodapedagógusok részéről, mely az elmélyült, gazdag és sokszínű játéktevékenységet teszi lehetővé,
- a gyermek aktuális játéka dönti el, hogy a pedagógus milyen megnyilvánulása lesz kedvező a játék alakulására:
 - a játék megfigyelése, az erről szerzett információk felhasználása, megértés: mire van szüksége (figyelem, elismerés, támogatás),
 - beavatkozás a játékhelyzet ismeretében, személyre szólóan.
- a gyerekek képességeinek a lehető legalaposabb megismerése, elősegítése annak érdekében, hogy fejlődésük következő, magasabb szintjét fokozatosan elérhessék,
- a gyermekcsoport társas kapcsolatainak megfigyelése, segítése,
- a különböző játékfajták megjelenésének, differenciálódásának figyelemmel kísérése a gyerekek játékában,
- modell értékű felnőtt viselkedési minta adása a játék közbeni magatartási, viselkedési, kommunikációs formákról,
- a játék során kitárulkozó gyermeki személyiség tiszteletben tartása.

Annak érdekében, hogy a gyermekek a játékban elmélyülten vehessenek részt, a napirendben biztosítjuk a viszonylag összefüggő játékidőt. Biztonságos, megértő, elfogadó légkört alakítunk ki, melyben a személyiségfejlődésben jelentkező szükségletek játékban történő „átfordításához” segítséget adunk. Kisebb, körül határolt játékterek, gyermekek általi kialakítását is támogatjuk, ahol 4-6 gyermek együtt játszhat, ezzel erősítve a csoporton belüli társas kapcsolatok kibontakozását és megszilárdulását. Megteremtjük a szabad mozgás, szabad társválasztás feltételeit mind a csoporton és az óvodán belül, mind az óvodán kívül szervezett élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségek alkalmával. A csoport összetételét és fejlettségét figyelembe véve biztosítjuk a kellő mennyiségű játékeszközt, illetve pedagógiai megfigyeléseinkre támaszkodva folyamatosan bővítjük a meglévő játéktárunkat saját készítésű játékokkal is. Megteremtjük az élmények sokféle feldolgozásának, az újrajátszásnak lehetőségeit, valamint támogatjuk a gyermekek játékalakító törekvéseit. Lehetővé tesszük a különböző játékfajták sokszínű jelenlétét a csoportjátékában.

Tiszteletben tartjuk:

- a gyermek autonómiáját, önállóságát,
- a játék önkéntességét, szabadságát,
- a gyermekek, kezdeményezését, aktivitását, kreativitását,
- az egyéni fejlődési ütemet és különbségeket,
- önálló téma- és szerepvállalását,
- az egyén és a csoport közös döntéseit, konfliktusmegoldásait.

Figyelemmel kísérjük:

- a játékhelyzetek kialakulását, változását, kombinációit,
- a szabályok betartását, amelyeken az egyén és a közösség együttélése alapul,
- figyelemmel kísérjük, feltárjuk és követjük a gyermeki érdeklődést,
- az egyének és játszócsoporthoz tartozók játékát,
- illetve támogatjuk a gyermekek egymástól „tanulását” a játékban.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek képessé válnak arra, hogy maguk hoznak létre szabályokat, saját maguk legyenek a játék irányítói,
- tudnak napokon keresztül egyazon játéktémán belül játszani,
- a maguk által létrehozott tartalmas szerepjátékban tudnak társaikhoz alkalmazkodni, a szerepeknek megfelelően viselkedni, társaiknak segítséget nyújtani,
- képesek a játék közben felmerülő konfliktusokat felismerni, kezelni, szükség esetén segítséget kérni a megoldásban,
- közösségi kapcsolatukat a játék által előírt szabályok, a szerepekhez kapcsolódó viselkedési szabályok vezérlik,
- szerveznek és vezetnek mesedramatizálásokat,

- maguk által kitalált történeteket eljátsszanak, és a szükséges eszközöket közös kitartással, türelemmel elkészítik, munkamegosztásra képesek,
- kialakul a közös játék iránti igény, a felelősség és közösségtudat,
- bonyolult alkotásokat hoznak létre maguk elképzelése vagy minta alapján,
- játékaikban megjelennek a megtanult és elvárt viselkedési szokások, az összehangoltabb és bonyolultabb szabályok teljesítésére érettekké válnak,
- elemi szinten kezdik használni a gondolkodásfejlesztő játékokat.

7.2 Munka jellegű tevékenységek

A gyermekek mindennapi óvodai tevékenységének szerves része a munka jellegű tevékenység, melyet a személyiségfejlesztés fontos eszközeként kezelünk. Alapja az óvoda gyermekre jellemző játékos tanulás, mely a gyermek utánzási vágyára építve ad lehetőséget a készségek és képességek fejlesztésére, a környezettel kapcsolatos igények alakítására. A tevékenységek sorozata, állandósága lehetővé teszi, hogy a gyermekek napról napra több információ és folyamatosan bővülő tapasztalatok birtokába jussanak. A körülöttük lévő felnőttekkel és gyermekekkel való aktív kapcsolat segíti a társas kapcsolatok alakulását, miközben a közösen végzett tevékenység öröme, eredménye, annak önmaguk és mások általi értékelése támogatja a pozitív viszonyulást, a munka tiszteletének kialakulását is.

Célunk

- az együttműködési készség kialakítása, erősítése,
- a munka jellegű tevékenységekhez kapcsolódó speciális ismeretek közvetítése,
- a gyermekek érzelmi, akarat tulajdonságainak alakítása,
- a felelősségérzet és felelősségtudat fokozatos alakítása.

Feladataink

- a különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek és eszközeinek biztosítása,
- a kezdeményezés, a kipróbálás és újra próbálkozás lehetőségének biztosítása, a többféle kivitelezés lehetővé tétele,
- a munkafogások kivitelezési módjának bemutatása, gyakorlása,
- a gyermekek által végzett tevékenység reális és konkrét értékelése, az önértékelés szokásának alakítása,
- személyiségfejlesztés: a kitartás, az önállóság, a céltudatosság és a felelősségvállalás fejlesztése,
- az egyéni fejlettséghez igazított differenciált feladatelosztás, a részfeladatok biztosítása,
- a pozitív érzelmi hatások kihasználása, a gondoskodás és a segítségadás igényének kialakítása,
- a szülők együttműködésének szorgalmazása annak érdekében, hogy a gyermekek az otthoni környezetben is gyakorolhassák az önkiszolgálás és a családért végezhető tevékenységeket,

- példamutatás a felnőtt közösség részéről az együttműködésben és a munkához való viszonyunkban.

A munka jellegű tevékenységekben lehetősége nyílik az óvodapedagógusoknak, a pedagógiai asszisztenseknek és a dajkáknak is arra, hogy a gyermekekkel a közös élmények által szoros kapcsolatot alakíthassanak ki. A tevékenységek közben megvalósul az anyanyelvi - kommunikációs fejlesztés is, hiszen a közös cselekvést folyamatos beszélő kapcsolat kíséri. Ebben a folyamatban a teendők megbeszélése, a használati tárgyak megnevezése, a szabályok rögzítése, a közös szervezés segítik a beszédfejlődést, a beszédértést. A munkafolyamatok szóbeli leírásai alkalmat adnak a gyermekek szókincsének bővítésére. A gyakran ismétlődő tevékenységek és az alkalmi megbízatások természetes módon adnak lehetőséget a valóság észlelésére, a fogalmi gondolkodás fejlesztésére. A feladatok teljesítése közben a gyermekeknek alkalmuk nyílik a különböző kommunikációs technikák sokrétű alkalmazására, az illemszabályok gyakorlására.

Mindez alapja annak, hogy a gyermekek elsajátítsák a közösen végezhető feladatokkal kapcsolatos munkamegosztást, a projektek során megvalósuló egyéni és közös felelősségvállalást, az összedolgozást és az együttműködést.

Ezek a tevékenységek segítik a gyermekek közösségi kapcsolatainak alakulását, alakítja szemléletüket, melynek hatására képessé válnak megbecsülni és elismerni a saját és a mások által elvégzett munka eredményét.

Munka jellegű tevékenységek az óvodában

Önkiszolgálás

Az óvodás gyermekek önkiszolgálásának területei: a testápolás, az étkezés és az öltözködés. Ezen területek mindegyikén nagy jelentősége van a saját személlyel kapcsolatos tevékenységeknek, melyeket a gyermekek egyéni ritmusban sajátítanak el. A gyermekek egymástól való tanulását kiegészíti a felnőtt segítségével történő elsajátítás, melynek célja az önkiszolgáló tevékenységek készség szintre emelése. Az önkiszolgálás folyamatában megismertetjük a gyermekeket a használati tárgyak alkalmazási módjaival, a különböző műveletek során alkalmazott eszközökkel, támogatva próbálkozásait, melyek alapjai későbbi önállóságuknak.

Közösségért végzett tevékenységek Naposi munka

A naposi feladatokkal fokozatosan ismertetjük meg a gyermekeket. A fokozatos feladatbővülés mindig a gyerekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodik. A jelkép (kötény, napostábla) nem csak a megbízást és a feladatvállalást jelzi, hanem vonzóvá teszi a tevékenységet, amire a gyermek büszke és örömmel, sikeresen teljesíti azt. A naposság időtartamában és feladataiban illeszkedik a folyamatos napirend kereteihez és formáihoz. A naposi munka kiemelt jelentőségű a gyermekek óvodai életében, mert erősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit. E munka során élik meg az "én csináltam, mi csináltuk" élményét, amely segíti a szocializáció folyamatát. Bevezetésére akkor kerül sor, amikor a gyermekek készségszinten ismerik az egyes munkafolyamat fogásait, menetét. Ennek eldöntése az óvodapedagógus feladata.

Alkalomszerű munkák, megbízatások

Az alkalomszem munkák a csoport életében előre nem mindig meghatározhatóak, a nap, mint nap jelentkező problémák, feladatok megoldásában van szerepük (pl. asztal letörlése, ecsetek kimosása, víz feltörlése, kérések továbbítása, üzenetek átadása, stb). A megbízatások lehetőségeinek egy részét a projektekhez kapcsolódóan tervezzük, másik részét a mindennapokban adódó helyzetek generálják, vagyis spontán alakulnak.

A környezet rendjének megőrzése

A gyermekek részt vesznek környezetük rendben tartásában, mind a csoportszobában, mind az épületben, mind az udvaron. A felnőttek felügyelete mellett részt vesznek a csoportszoba körüli teendőkben, a kerti munkákban, az évszaknak megfelelő díszítésekben. Munkájukat megfelelő szerszámokkal és eszközökkel végzik, a balesetvédelmi szabályok megismerését követően.

Szükségleteket kielégítő munka

Ez a munkafajta óvodai életünk egyik legkellemesebb része, ide tartozik a sütés, a főzés, vitamintálak, saláták készítése, befőzések stb. Ezek az úgynevezett „konyhai tevékenységek” sokrétű tapasztalatszerzési lehetőséget jelentenek a gyermekek számára: tömegmérés és eszközei, űrtartalommal kapcsolatos élmények, az alapanyagok állagának megtapasztalása, a változásokhoz szükséges feltételek megismerése. A tevékenységeket a projektek részeként, a vonatkozó szabályok betartása mellett végzik a gyermekek, a csoportban dolgozó felnőttek segítségével.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- a gyermekek képesek alapvető személyes szükségleteik kielégítésére,
- a rájuk bízott munkát önállóan, szívesen végzik,
- igényesen végzik a naposi munkát,
- szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások végzésére,
- megtanulják a legszükségesebb eszközök és szerszámok célszem, biztonságos használatát,
- a környezetükben lévő növényeket ápolják, gondozzák,
- a munka elvégzésére való törekvés által fejlődik felelősségérzetük, önbizalmuk,
- megalapozódik a munkához való pozitív viszony, a munka tisztelete, megbecsülése.

7.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás folyamatos, játékba integrált, önkéntes és cselekvéses tapasztalatszerzés. A teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, komplex játékba integrált tevékenység által valósul meg. A tanulás a nevelési folyamat szerves része. A tanulási folyamatnak szociális, mozgáson alapuló és értelmi képességeket

mozgató összetevői vannak. Az, hogy mikor, melyik dominál, mikor, melyik kap nagyobb hangsúlyt, az mindig az adott tanulási helyzettől, valamint a gyerek általános és pillanatnyi állapotától függ, konkrétan az egyenetlenül alakuló érési folyamat irányától és tempójától.

Lehetséges formái:

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.

Célunk

- A gyerekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, differenciált személyiségfejlődésük segítése, hogy képessé váljanak az iskolai tanulásra.
- Az óvodás gyermek tanulási kompetenciáinak fejlesztése, az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés.
- A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva a tudás, tanulási utáni vágy felkeltése.
- A holisztikus szemléletmód kialakítása.

Feladatunk

- a tanulást támogató élmény gazdag, játékos tanulásra motiváló óvodai környezet megteremtése,
- gyermekek örömteli tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése, a tanulási tevékenység szabadságának biztosítása,
- a tanulást támogató környezet megteremtése során a gyermekek előzetes tapasztalatainak, ismereteinek a figyelembevétele,
- változatos, élményszerző, párhuzamos tevékenységek kínálásával, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének, a tevékenységbe ágyazottság biztosítása,
- személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása,
- a különböző képességek, készségek és a meglévő tudás egyenrangúságának biztosítása,
- az ismeret, attitűd, képesség hármas egységének (kompetencia) érvényesítése,
- a gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése,
- érzelmi-akarat tulajdonságaiknak edzése (folyamatosság és fokozatosság) feladattudatuk és feladattartásuk erősítése érdekében,
- a több érzékszervvel, változatos módon történő megtapasztalás lehetőségének biztosítása,
- a gyermekek egyéni képességeinek nyomon követése, az ehhez igazodó differenciált fejlesztés

megvalósítása.

- a gyermekek tanulás iránti vágyának felébresztése, kíváncsiságuk, érdeklődésük fenntartása (életkoruknak megfelelő ideig),
- a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataik rendszerezésének tudatos szervezése,
- a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése,
- részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar, a sajátos nevelési igény időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és a tagóvoda vezetőjének,
- korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása.

Munkánk során a kötetlen- és kötött foglalkoztatási formákat egyaránt alkalmazzuk. A kötött foglalkoztatásnál a gyermekek motiváltságának fenntartása ugyanolyan fontos, nélkülözhetetlen tényező, mint a kötetlen formánál.

A kétféle foglalkoztatási formán belül mód nyílik a különböző munkaformákban történő tevékenykedésre: egyéni, páros, mikrocsoportos, frontális.

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket is tervezünk, melyek során sokoldalú cselekedtetéssel, a gyermekek érzékszerveinek bevonásával bővítjük ismereteiket, felfedeztetjük az összefüggéseket, fejlesztjük a kognitív képességeiket.

A tanulás szervezésének elvei

- az objektív feltételek megteremtése, a tevékenységek felkínálása mellett, a döntés szabadságának biztosítása,
- a cselekvéses ismeret és tapasztalatszerzéshez, információ feldolgozásához megfelelő idő biztosítása,
- a megtervezett, megszervezett tanulási folyamat igazodjon a gyermek részvételéhez, megnyilatkozásaihoz,
- a gyermeknek a tanulási folyamatban legyen lehetősége utánozni a felnőttet, kipróbálni önmagát, felfedezni, téveszteni, hibás következtetésre jutni, érvelni, vitázni, értékelni saját és mások meglátásait.

Az óvodapedagógus a gyermekekkel való tevékenysége közben figyelembe veszi:

- a gyermek előzetesen megszerzett tapasztalatait, ismereteit (tudásanyag), annak bőségét és mélységét,
- a gyermekcsoport összetételét, értelmi, érzelmi érettségét,
- az egyénileg haladó gyermekek tempóját (a gyermekhez igazodó tanulásszervezés, egyéni módszerek alkalmazása),
- a megfelelő eszközök alkalmazását,
- a közösen szerzett élményekből a gyermek által hasznosított tapasztalatokat az egyéni képességekhez igazítottan,
- a gyermekek számára felkínált tevékenységek életkorhoz igazodó időkeretét: 3-4 éves korban 20-25 perc, 4-5 éves életkorú csoportban maximum 25-30 perc, 5-7 éves életkorú csoportban 30-35 perc.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a kezdeményezett tevékenységi formákban önként és szívesen vesznek részt a gyermekek,
- kognitív képességeik életkor szempontjából az elvárható, egyéni fejlődési ütemükhöz viszonyítottan a megfelelő szinten vannak,
- a tanuláshoz szükséges kompetenciáik életkoruknak megfelelően fejlettek, kialakulnak az iskolába lépéshez szükséges készségek, képességek, kulcskompetenciák,
- megjelenik feladattudatuk, kitartásuk, önállóságuk,
- természetes módon, szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykednek,
- problémamegoldó képességük, kreatív gondolkodásuk, helyzetfelismerésük megfelelő szintű,
- nyitottak az őket körülvevő világra, kíváncsiságuk belső motivációvá alakul,
- a tanulás eredményeként tudásuk, ismeretük gazdag, sokrétű, a tehetséges gyermekek fejlődése megvalósul.

7.3.1 Verselés, mesélés

Az óvodában a verselés és mesélés szorosan összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, a mozgásos játékokkal. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket halljanak a gyerekek.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs, illetve más kultúrák irodalmi műveinek egyaránt helye van. A mindennapi mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme, kiegészítve a bábozás és dramatizálás eszközeivel.

Célunk

- A magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel az ízlésformálás megalapozása.
- A gyermekek anyanyelvi kultúrájának, ízlésének fejlesztése, a kultúra átörökítése, az irodalmi művek értékközvetítő hatásainak érvényesítése.
- A verselés, mesélés emberi kapcsolatokra tanít, alkalmat ad „belső képek” kialakításával az érzelmek feldolgozására, a feszültségek feloldására.
- Komplex élménynyújtás, komplex személyiségfejlesztés az irodalom szeretetének megalapozásával.
- A verselés és mesélés által formálódnak a gyermekek pozitív személyiségjegyei. Szívesen hallgassanak mesét, verset, mondókát.

Feladatunk

- változatos irodalmi élmények közvetítése,
- elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból történő választás, valamint kortárs irodalmi művekből és a nemzeti és etnikai kisebbségek verseiből, meséiből, valamint a migráns gyermekek

hazájának kulturális értékeiből történő merítés,

- a gyerekek beszédkedvének felkeltése és beszédkulturájuk alakítása,
- nyugodt, kényelmes körülmények teremtése az irodalmi művek befogadására,
- a mese-, versmondás, bábozás és dramatizálás szokásainak, szertartásainak kialakítása,
- bábozás a gyerekeknek és a gyermekek által, majd közös bábszínházi élmények megszervezése,
- az óvodapedagógus előadásmódja tükrözze anyanyelvünk hangzásvilágát, ritmusát, dallamát,
- metakommunikációs eszközökkel érzékletes, de ugyanakkor természetes előadásmód alkalmazása,
- a gyerekek számára az önkifejezés lehetőségeinek (megfelelő hely, eszköz) felkínálása, a saját vers- és mesealkotásra ösztönzés, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására,
- a szülők figyelmének felhívása a beszélgetések, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyerekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő-gyerek kapcsolat erősítő hatására,
- az élő előadásban elhangzó mese-vers jelentőségének hangsúlyozása a szülőknek az audiovizuális eszközök által közvetítettekkel szemben,
- segítségnyújtás a szülők részére az igényes gyermekirodalom kiválasztásához,
- a mesék-versek újszerű feldolgozása érdekében, dramatikus- improvizatív-kreatív játékok alkalmazása, drámapedagógiai elemek felhasználása. E módszerek használatával, a mesét-verset hallgató gyermek, megérti a számára fontos „üzenetet”, és érzéseit cselekvések útján ki is tudja fejezni,
- az élményszerűbb mesefeldolgozás érdekében, a digitális eszközök szélesebb körű alkalmazása,
- az újrahaznosítás szellemében, folyamatos eszköz kínálat biztosítása a gyermeki képzelet kifejezéséhez, ötletek (bábok, szerepjelzők) elkészítéséhez.

Az eredményes iskolakezdéshez szükséges fejlődés segítése

Képesség, készség		Módszer, eszköz
Kognitív fejlődés: figyelem, gondolkodás, képzelet, emlékezet, képteremtés, azonosulás, analizálás-szintetizálás, következtetés	fogalmi gondolkodás	cselekményesebb, terjedelmesebb novellisztikus-realisztikus mesék
	nyelvi gondolkodás	Bonyolult, gyakran elágazó szerkezetű tündérmesék
Anyanyelvi-kommunikációs nevelés	verbális, produktív képzelet	Folytatásos meseregények
	beszédészlelés	Gyermekversek
	beszédmegértés	
	aktív	

	beszédtevékenység	
Esztétikai nevelés		

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek szívesen verselnek, mesélnek, mondókáznak,
- igénylik a mesélést, maguk is szívesen teremtik meg ennek helyét, idejét a napjaik során,
- szívesen és gyakran báboznak, dramatizálnak, önmaguk és társaik örömeire,
- fantáziájuk és kreativitásuk lehetővé teszi a saját történetek kitalálását, megjelenítését,
- szívesen vesznek részt a mesékkel, versekkel motivált tevékenységekben,
- szeretik a könyveket, képesek gondosan bánni velük.

7.3.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés az óvodai élet mindennapjait áthatja, színesebbé teszi életünket, formálja mindannyiunk (gyermekek, felnőttek) személyiségét.

Fontosnak tartjuk a zenei műveltség megalapozását, az ízlés formálását, a magyar népi játékok, megismertetését és megszerettetését.

Az óvodában, amikor a tánchoz kapcsolódó mozgáskultúráról beszélünk, a magyar nép mozdulatszokásaira gondolunk. Az életkort tiszteletben tartva a gyerekek fejlettségéhez, mozgáskoordinációjához, és értelmi képességeihez alkalmazkodunk. A járás, játékos mozdulatok, egyszerű ismétlődő mozdulatformák készítik elő az óvodában a 8-10 évesek táncát. Az óvodában használt játékok, részben a népi játékokban megőrzött hagyományos mozdulatok, részben az óvodapedagógus és a gyermek közös kreativitásának eredményei.

Célunk

- a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása,
- a közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, mozgáskultúráját,
- a gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket,
- a szülőföld értékeinek átörökítése énekes népszokások, népi mondókák, dalos játékok, valamint a népzene megismertetése, megszerettetése által,
- az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakítása, a gyerek érzelmi, esztétikai világának gazdagítása.

Feladatunk

- igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, összeállítása az

életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően,

- a nemzeti és etnikai kisebbségek és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választás,
- kellemes légkör biztosítása az énekes, táncos játékokhoz, sok zenei élményt nyújtása,
- a zenei képességek, készségek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) alakítása, fejlesztése,
- a gyermek zenei kreativitásának és alkotókészségének a fejlesztése,
- a gyermeki tehetség kibontakoztatása sokféle hangszer megismertetésével és használatával,
- a gyermek zene, éneklés iránti érdeklődésének felkeltése,
- a zene befogadására való képességek megalapozása,
- különböző, változatos módszerekkel és eszközökkel a gyermek ritmusérzékének fejlesztése, nyitottság a gyermekek kezdeményezéseire, ötleteik alapján új ritmushangszerek készítése,
- egyszerű táncok és játékos mozdulatok élményszerű gyakorlása, a gyermekek motiválása újabb mozdulatok kitalálására,
- a magyar népi kultúra kincseinek, a népszokások egyes elemeinek, az ünnepeinkhez kapcsolódó zenék, dalok megismertetése,
- a gyermek tér és formaérzékének fejlesztése a játékok során alkalmazott különböző térformák gyakorlásával.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek örömmel énekelnek, csoportosan és egyénileg, önálló indítással életkoruknak megfelelően, tisztán,
- zenei tevékenységeik tudatosak, egyre önállóbbak,
- képesek az egyenletes lüktetés és ritmus együttes gyakorlására,
- ismerik és megkülönböztetik a „tá” és „ti-ti” ritmusokat, tisztában vannak a szünet, mint zenei egység jelentésével,
- megkülönböztetnek halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú zenei fogalompárokat,
- képesek dallamfelismerésre kezdő vagy belső motívumról,
- ismernek és felismernek néhány alapvető hangszert, meg tudják nevezni,
- ismernek néhány ütőhangszert, azokat önállóan és változatosan használják az egyenletes lüktetés és ritmus kifejezésére, valamint az éneklés kíséretére is,
- egyszerű, játékos mozgásokkal kísért körjátékokat, táncokat, gyermekjátékokat egyöntetűen, esztétikusan játszanak,
- jól ismerik a különböző mozgásformák, térformák kialakítását (kör, csigavonal, hullámvonal, páros kör, mindenki párban, csillagforma, szűkülő és táguló kör, kaputartás, bújás),
- megfigyelnek és megkülönböztetnek finomabb hangszíneket a természetben, a környezetben hallható zörejekben, beszéd és énekhangokban, valamint hangszeren játszott zenében,
- zenehallgatás során megismerkednek a klasszikus zene számukra befogadható alkotásaival, amely nagymértékben hozzájárul a gyermekek érzelmi neveléséhez is.

7.3.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az érzelmi kommunikálást, a gyermekek érzelmeinek, gondolatainak kifejezését a művészetek eszközeivel alakítjuk ki és fejlesztjük. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Lehetőséget biztosítunk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Céltudatosan fejlesztjük a gyermekek esztétikai fogékonyságát: séták, kirándulások alkalmával és a műalkotásokon keresztül mutatjuk be mindazt, ami a környezetünkben értékes. Ezzel lehetővé tesszük a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását a gyermekek számára. Mindezt sok cselekvéssel, mozgással a vizuális észlelő funkciók együttműködésével valósítjuk meg, felkeltve a gyermekek alkotó és alakító vágyát.

Célunk

- a gyermekek a családban és a közösségben szerzett élményeik hatására, belső fantáziaviláguk, érzelmeik segítségével, egyéni szabad önkifejezésre váljanak képessé,
- kialakítani képi-, kifejező-, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendező képességüket,
- fejleszteni a vizuális észlelést és érzékelést, a képi gondolkodást és kreativitást, valamint a rövid és hosszú távú emlékezetet,
- esztétikai érzékenységük és a szép iránti fogékonyságuk alakítása,
- a helyes ceruzafogás elsajátíttatása,
- a tehetség ígéretek bátorítása.

Feladatunk

- a pedagógus lelkes példamutatása, és az alkotást motiváló élmények biztosítása, az alkotó folyamatban,
- a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival,
- a gyermekek megismertetése a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, műalkotásokkal, nevezetes épületekkel (kiemelten az óvoda környékén),
- lehetőség teremtése a különböző technikák, változatos módon történő alkalmazásához, a megfelelő készség szint kialakításáig történő gyakorlásához, optimális körülmények megteremtése a gyermekek ábrázoló tevékenységének elősegítésére: elegendő hely és idő, az eszközök hozzáférhető helyen történő elhelyezése (elegendő mennyiségben, megfelelő minőségben),
- a gyerekek hozzásegítése a tevékenység funkcióörömének sokszori átéléséhez,
- türelmes kivárása, a tevékenykedés során felébredő „valamit létrehozás” vágyának, mely során a gyermekek eljutnak az alkotó tevékenység öröméig, majd a folyamat végén lehetőség szerint, élménymegosztás alkalmazása,
- a gyermek differenciált segítése a saját szintjéhez képest történő fejlődésben,
- a gyermekek önálló önkifejezésének segítése egész nap folyamán,

- a gyermek érzékelésének, észlelésének és képzeletének, és a tér-, forma-, színeképzet kialakulásának, fejlődésének segítése,
 - képi, kommunikációs nyelv kialakulásának elősegítése,
 - lehetőség biztosítása a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására,
 - feltételek megteremtése, a folyamatos barkácsolás lehetőségére, figyelembe véve a környezettudatos szemlélet kialakítását, erősítését:
 - a művészetpedagógia új módszereinek beépítése, több lehetőséget adva a kísérletezésre, érzetek megtapasztalására, sémáktól mentes önkifejezésre, a művészetterápia segítségével a különböző képesség hiányos gyermekek fejlesztése
- lehetőség szerint a digitális eszközök korszerű felhasználása (rajz programok, több dimenziós alkotások, virtuális múzeumi séta stb.).

Az eredményes iskolakezdéshez szükséges fejlődés segítése

Képesség, készség		Módszer, eszköz
Mozgásfejlődés	finommotorika	varrás
	szem-kéz koordináció	fűzés
Emocionális fejlődés	élményfeldolgozás	süteménykészítés
	feszültségoldás	hajtogatás
Kognitív fejlődés	testséma tudatosság	kötözés
	kreativitás	vegyes technikák
	alkotókészség	bábkészítés, zöldségbábok
	vizuális észlelés,	csempemozaik ragasztás
	vizuális differenciálás	csipkés
	figyelem	agyagozás
	kommunikáció	nemezelés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- kialakul a gyermekekben egy sajátos képi kommunikációs nyelv,
- bátrak, ötletesek az építésben, a téralakításban,
- képalakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonyokat. Élményeik, elképzeléseik, képzeteik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- szín- és formaábrázolásuk változatos,

- emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is,
- tudnak formákat mintázni emlékezéseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával,
- önállóan tudják alkalmazni a megismert technikákat, önállóan díszítenek tárgyakat, elképzeléseik megvalósításában kreatívan alkalmaznak egyszerre akár több ismert technikát,
- kialakul a finom kézmozgás képessége biztos és helyes ceruzafogással,
- vonalvezetésük balról jobbra halad,
- esztétikai élmény létrehozásával gazdagodik személyiségük és esztétikai igényességük,
- ismernek 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.

7.3.4 Mindennapos mozgás

Az óvodáskor a természetes hely -, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő- és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján, - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

A mozgás szervezésekor fő szempont természetesen a játékosság, hiszen a játék öröme nagymértékben motiválja a gyermekeket a mozgásra.

Szabad, spontán mozgás

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségének - pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

A mozgás egy állandó belső késztetés a gyerekek számára, ezért örömmel és természetes módon gyakorolják. Az óvoda udvara lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, mozgásos játékokra, miáltal a gyerekek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A gyermekek különböző terepeken gyakorolhatják a különböző fogó játékokat, mászásokat, gurulásokat, bújócskát stb.

A csoportszobákban fontos szempont, hogy elegendő teret, rögzített és/vagy mobilizálható, eszközt

biztosítsunk a mozgásos játékokhoz. így a gyermekek váltakozva használhatják azokat a torna és egyéb eszközöket, amelyek testedzésüket, mozgásfejlődésüket is szolgálják.

A jó levegő, napfény, víz segítik a gyermekek edzését. Késő ősszel és télen az udvar mozgáslehetősége időnként korlátozottnak bizonyul. Sétákkal, közeli játszóterek látogatásával a levegőzés és mozgás adta lehetőségeket kiegészítjük. Nyáron fontos gondoskodni a nap, a lég- és vízfürdőzésről. Módszere, szervezése a nevelőtestület által kidolgozott, a helyi körülményeket figyelembe vevő nyári terv alapján történik.

Szervezett mozgás

A szervezett mozgás megvalósul az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgással, valamint az irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére.

- mindennapos mozgás:
 - 25-30 percben (az életkori, egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve) sok játék, pergő ritmusú, frissítő mozgás jellemzi. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- szervezett, heti rendbe épített, kötelező mozgás tevékenység:
 - a természetes emberi alapmozgások, mint pl.: járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, gurulások, egyensúlyozások, mozgásos játékok alkotják.

Célunk

- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- rendszeres mozgással az egészséges életvitel megalapozása,
- a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése a gyermek testi- és mozgásfejlesztésén keresztül,
- a természetes mozgásfajták gyakoroltatásával alakítjuk ki azokat a feltételes reflexeket, melyek a gyerekek összerendezett és ideális mozgását létrehozzák,
- téri tájékozódás, laterális kialakítása.

Feladatunk

- a mozgás beépítése természetes módon a gyermek tevékenységeibe,
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása,
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekekkel közösen, majd fokozott betartatása,
- biztosítani a folyamatos mozgás lehetőségét, érvényesítve a játékosságot minden mozgástevékenységben, (lehetőség szerint minden gyermek folyamatosan mozgásban van)
- a sokrétű mozgástapasztalat gyűjtését és a mozgásos tevékenység lehetőségét a csoportszobában és az udvaron is biztosítjuk a gyermekek számára,
- megvalósítjuk a gyermekek természetes mozgásának: a járás, a futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás; a ritmusérzék, motorikus képességek differenciált fejlesztését, az alapmozgások

koordinációjának elősegítését,

- a gyermekek testi képességeinek: erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség fejlesztése,
- néhány talajtorna elem, labdagyakorlatok, mozgásos játékok megismertetése a gyerekekkel,
- a heti szervezett mozgások anyagába lúdtalp megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása,
- odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére, a gyerekek egyéni szükségleteire és képességeire,
- a mozgásgátolt, koordinációs és kondicionális képességek terén gyengébb teljesítményt mutató gyermekeket egyéni differenciálással történő felzárkóztatása, motiválása,
- sikerélmény nyújtása, amely a gyermekeket aktív részvételre ösztönzi,
- az egészséges versenyszellem alakítása, formálása,
- a helyzetfelismerés, döntés, alkalmazkodó képesség segítése, a személyiség akarat tényezőinek alakítása,
- a figyelem felhívása a családi környezetben előforduló mozgásszegény életmód ellensúlyozására mindennapos, játékos mozgásokkal,
- a családok szemléletének formálása, a mozgás szeretetére épülő életvitelre nevelés, személyes példamutatással, közös programokkal (kirándulás, sportos gyermeknap).

Az eredményes iskolakezdéshez szükséges fejlődés segítése

A mozgásos játékokkal a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése a cél, miközben a tevékenység közben megélt öröme, a „meg tudom csinálni” öröme, majd maga a versengés lesz a gyermekek hajtóereje.

Képesség, készség		Módszer, eszköz
Koordinációs képességek	gyorsasági koordináció	különböző sebességű futások
	egyensúly	padon járás
		ugrások fordulatokkal
	térbeli tájékozódás	fogójátékok
		célba dobás
		célba ugró játékok
	mozgásérzékelés	célba dobás különböző súlyú labdákkal eltérő távolságra
		iramváltásos futás
	ritmusképesség	szökdelések
		futással különböző távolságra elhelyezett alacsony akadályok felett

Kondicionális képesség	erő,	járások, futások, ugrások, emelések-hordások, kúszások, dobások
	gyorsaság	
	állóképesség	kerékpározás, úszás

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- növekszik a gyermek teljesítőképessége, teherbíró és ellenálló képessége, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik,
- szereti és igényli a mindennapos mozgást,
- mozgása harmonikus, összerendezett,
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni,
- magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket, ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani,
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő,
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja,
- fejlett az egyensúlyérzéke,
- a mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett,
- ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát,
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelően fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész,
- ismeri a csapatjáték szabályait,
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

7.3.5 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

Szeretnénk olyanná nevelni óvodásainkat, akik a természeti- emberi- és tárgyi környezetükben jól eligazodnak, pozitívan viszonyulnak a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését, életkoruknak megfelelő magatartás- és viselkedéskultúrával rendelkeznek. Igyekszünk megismertetni a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanítani ezek szeretetét, védelmét.

Célunk

- tapasztalatok, ismeretek nyújtása - a természeti-, az emberi és az épített környezet jelenségeiről, a hazai táj, a helyi hagyományok és szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeiről-, amelyek segítik a gyermekeket az életkoruknak megfelelő biztos eligazodásban, tájékozódásban,
- a természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása, olyan

szabályok, magatartásformák megismertetése, amelyek a természet védelmére, megóvására nevelnek,

- a gyermekek kíváncsiságának felkeltése a körülöttük lévő dolgok, tárgyak, jelenségek mennyiségi alaki, nagyságbeli és téri különbözőségeinek összefüggéseire, a biztos téri tájékozódás elősegítése.

Feladatunk

- a gyermekek személyiségének komplex tevékenységekkel, cselekedtetéssel történő fejlesztése, amelyek képességeikhez, fejlődési ütemükhöz alkalmazkodnak,
- igazodás a gyermekek életkori sajátosságaihoz, az egyéni fejlettségi szintjükhöz, eltérő élmény- és ismeretanyagukhoz,
- sok élmény, elegendő idő, megfelelő hely és eszköz biztosítása a spontán, és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a környezettudatos életvitel szokásainak alakítására,
- a környezetük jelenségeinek, tárgyainak, tulajdonságainak mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyainak fel fedeztetése, tapasztalat szereztetés játékos formában,
- a valóság objektív bemutatásával a gyermekek segítése abban, hogy meglássák az összefüggéseket, képesek legyenek megfogalmazni is azokat, rávezetésük a helyes ítéletek alkotására,
- gazdaságosságra (takarékoságra) és újrahasznosításra törekvés, pozitív minta biztosítása, mely lehetővé teszi szemléletük formálását,
- tevékenykedtetésük során a gondolkodási műveletek fejlesztése, a logikus gondolkodás megalapozása,
- a gyerekek megtanítása arra, hogy a szerzett tapasztalatokat különféle szempontok alapján rendszerezék,
- annak a célkitűzésnek az elősegítése, hogy a problémahelyzetekben a gyerekek maguk találják ki a megoldást, próbálkozzanak, kísérletezzenek, éljék át a felfedezés örömét,
- a gyermekek önálló vélemény alkotásának elősegítése, döntési képességeik fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- a fenntartható fejlődés érdekében, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása, alakítása,
- képességeinek célzott fejlesztése (pl. logikai fejtörők, nyelvi játékok stb.),
- differenciált feladatadással annak az elősegítése, hogy a gyermekek önmaguk lehetőségeihez képest fejlődjenek,
- a gyermekek által feltett kérdésekre igényes, értelmi szintjükhöz igazodó válaszadás, érdeklődésük és beszédkedvük megőrzése érdekében,
- a gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása,
- a kommunikatív és együttműködési képesség fejlesztése.

7.3.5.1 A környezet megismerésére nevelés

Korunk követelményeinek, a fenntartói és szülői elvárásoknak megfelelően tudatosan megteremtjük a lehetőséget ahhoz, hogy a gyermekek ismereteket szerezzenek a témában, találkozzanak az óvodában a fenntarthatóság fogalmával és gyakorlatával. Célunk, hogy minden munkatársunk környezetvédő- és óvó

attitűdöt képviseljen. Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek viselkedésébe beépüljön a környezet szeretete és tisztelete. Törekszünk arra, hogy fejlődjön önálló véleményalkotásuk, döntési képességük, formálódjon értékrendjük - hogy az egészségükre és környezetükre ártalmas kihívásokra későbbi életükben rugalmasan reagáljanak.

Sajátos céljaink

- A bennünket körülvevő világ megismertetése a gyermekek életkorának megfelelően.
- A pedagógus ösztönzése és támogatása mellett közös élmények átélése a természet felfedezése során.
- Tapasztalatok, jártasságok szerzése természeti és társadalmi környezetük jelenségeiről.
- Szabályok megismertetése, amelyek betartása segít abban, hogy védjék, óvják a természetet.
- Az évszakok változásainak és jellemzőinek megfigyelése mellett és egyre inkább helyett; a klímaváltozás hatásainak megfigyelése.

Sajátos feladataink, környezeti értékek közvetítése

- A gyermekek ismereteinek, tudásának gyarapítása közvetlen megfigyelésekkel.
- Óvodán kívüli programok, séták, kirándulások, kísérletezés alkalmával a sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása.
- A természetre való rácsodálkozás, felfedezés során pozitív szokások, viselkedési normák kialakítása.
- Szemléletük alakítása, amely segítségével képesek meglátni a helytelen magatartást, a káros hatásokat.
- A természet védelmét a magunk körül kialakított renddel, az arra való igényesség alakításával kezdjük, amelynek belső szükségletét már óvodáskorban megalapozzuk.
- A csoportszobában, az udvaron lehetőséget teremtünk a növények és állatok megfigyelésére, gondozására.
- Tapasztalatokat szereznek az időjárás és az öltözködés összefüggéseiről.
- Gyakorolják a közlekedést, megismerik az alapvető szabályokat és a lehetséges veszélyeket.
- Alakítjuk a néphagyományokhoz, a nemzeti kultúra értékeihez fűződő pozitív viszonyulásukat, identitásukat.
- A multikulturális-interkulturális nevelés szellemében lehetőséget adunk más népek, nemzetek, kultúrájának, hagyományainak megismerésére.

Differenciált szervezeti formák

A kezdeményezéseket, tervezett tevékenységeket az adott téma, fejlesztési célok és feladatok függvényében szervezzük egyéni, páros, mikrocsoportos vagy frontális formában.

Változatos helyszínekre szervezhető tevékenységek: a csoportszobán kívül kiváló lehetőséget teremt ismeretszerzésre az óvoda udvara, a Gyadai tanösvény, hegyek, erdők, tavak, patak-, folyópart, múzeumok stb.

A teljes személyiség fejlődését átható tevékenység		
Képesség, készség		Módszer, eszköz
Mozgásfejlődés		tematikus hetek
Kommunikáció		
Emocionális fejlődés	empátia	múzeumlátogatás
	feszültségoldás	
Kognitív fejlődés	önálló tapasztalatszerzés	tájséták
	megfigyelőképesség	erdei óvoda
	figyelem, koncentrációs képesség fejlesztése	
	csoportosítás, rendszerezés	kirándulások
	emlékezőképesség	kertgondozás
	összehasonlító- és/vagy megkülönböztető képesség	környezetvédelmi projektek
Szociális fejlődés	együttműködés	
	problémamegoldás	
	szabályok betartása és betartatása	

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek tudják személyi adataikat, szülei nevét, foglalkozását, testvéreik nevét, életkorát,
- ismerik a család életét, a családtagok otthoni munkáját,
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magtartási fonnák és szokások, amelyek a környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, elsajátították az alapvető viselkedési szabályokat,
- tudják csoportosítani az ismert közlekedési eszközöket,
- ismerik a környezetükben lévő intézményeket (tűzoltóság, rendőrség, orvosi rendelő iskola, könyvtár, művelődési ház, zöldségüzlet, élelmiszerüzlet, piac stb.), tisztában vannak az ott dolgozó emberek munkájával,
- felismerik és megnevezik a környezetükben észlelhető színeket, azok árnyalatait, képesek azokat emlékezetből felismerni,
- ismerik a természet változásait, felismerik az időjárás és az öltözködés közötti összefüggéseket,
- ismerik az évszakok jellegzetességeit,
- tudják a napok nevét, sorrendjét, ismerik a napszakokat,
- tudnak különbséget tenni az élő és élettelen természet jelenségei, elemei között,
- az általuk ismert állatokat életmódjuk, külső jeleik, lakóhelyük alapján tudják csoportosítani, ismerik

a környezetükben élő állatokat és növényeket, azok gondozását és védelmét,

- ismerik az emberi test felépítését, a testrészek nevét, funkcióját, törekednek testük tisztában tartására,
- ismerik az orvos gyógyító munkáját,
- ismernek a népi hagyományokat,
- felismerik nemzeti zászlónkat,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

7.3.5.2 Matematikai nevelés

Célunk

Olyan tevékenységek és aktív környezet biztosítása, melyben:

- a gyermekek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket szereznek és azokat képesek alkalmazni a tevékenységeikben, játékukban,
- ismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, kialakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük,
- felfedezik a berniünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit játékos formában,
- a gyermekek logikusan gondolkodnak, probléma érzékenyek, igényük van a megoldások megtalálására,
- képesek matematikai tartalmú cselekvések kivitelezésére, manipulálásra, következtetések levonására, egyszerű matematikai fogalmak megértésére.

Feladatunk

- matematikai tapasztalatok megszerzése az óvodába lépéstől,
- a matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése,
- tanköteles kortól intenzív fejlesztés, az iskolai alkalmassághoz szükséges részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A matematikai nevelés anyaga tapasztalatok, élmények és cselekvések által, játékba szőve válik a gyermekek sajátjává, amit leghatékonyabban egyéni-, és mikrocsoportos szervezeti formák keretén belül tudunk megvalósítani. Ritkábban frontális szervezeti formában is dolgozhatunk (pl. séták során a megfigyelésekre irányított figyelemfelhívás, beszélgetés alkalmával).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- gondolataikat kifejezik tevékenységeikkel, és szóban is,
- képesek csoportosan, párokban, egyénileg feladatmegoldásokra, együttműködésre,
- képesek mennyiségek összehasonlítására különböző szempontok szerint,

- képesek megfelelő szöveget alkotni mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről,
- azonosítani tudnak síkbeli és térbeli alakzatokat, formákat,
- képesek minta utáni másolásra,
- tudnak tájékozódni a térben, ismerik a téri viszonyokat,
- saját magukat képesek a térben elhelyezni, más irányhoz, tárgyhoz viszonyítani,
- tudnak tájékozódni a síkban,
- felismernek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri viszonyokat,
- a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett kialakul az elemi fogalmi gondolkodásuk.

7.4 Az óvoda-iskola átmenet, az iskolára való felkészítés alapelvei

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával: a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, értelmi és szociális érettség elérésének támogatása. A Váci Deákvári Óvoda tagintézményeiben a családi nevelés kiegészítőjeként komplexen, az óvodába lépéstől kezdődően történik az iskolára való felkészítés.

Az iskolaérettség elérését és az iskolára való felkészítést támogatjuk:

- kiemelt pedagógiai feladatként kezeljük,
- játékba ágyazott párhuzamos tevékenységekkel, az óvodában töltött évek alatt játékos átmenettel a direkt tanulás felé,
- fejlesztő pedagógusok/gyógypedagógusok különböző fejlesztési eszközeivel, módszereivel,
- a gyermeki fejlődés nyomon követésével, fejlesztési irányok meghatározásával a szülők számára is,
- írás-mozgás koordináció kiemelt fejlesztésével,
- tanulási szokások gyakorlásával mikrocsoportos és egyéni helyzetekben,
- iskolával kapcsolatos tanulási projektek megvalósításával,
- iskolaérettség témában és más az iskolával kapcsolatos szülői tájékoztatások teljesítésével.

Lendítő-program

Az óvoda és iskola közti harmonikus átmenet biztosítása mozgással, zenével.

„Öröm nélkül nincs hatékony tanulás.”

(Vekerdy Tamás)

Egy gyermek iskolai karrierjének legmeghatározóbb állomása az első osztály: nem mindegy, hogy milyen pozícióból, milyen startmezőről lát neki ennek a hosszú útnak. Annak érdekében, hogy az elindulás a lehető leginkább zökkenőmentes lehessen, kidolgoztunk egy olyan programot, melynek köszönhetően helyes tanulási technikákkal, az iskolai teherbíráshoz felkészített részképességekkel, és nem utolsósorban megfelelő önbizalommal kezdhetik el a gyerekek a diákéletet.

Egy olyan didaktikusan felépített iskola-előkészítő csoportos foglalkozás sorozat, ahol azoknak a készségeknek, képességeknek a fejlődésének segítése kerül előtérbe, amelyekre az iskolakezddéskor feltétlenül szükségük van a gyerekeknek.

Programunk tervezésekor elsősorban azokra a gyerekekre gondoltunk, akik hamarosan átlépik az iskola küszöbét. Bár az óvodakezdés is egy újdonságokkal teli időszak, az iskolakezdés sokkal több kihívást tartogat a gyerekek számára. Változások sokasága vár rájuk és emellett, hogy egy új közeget és új közösséget kell megszokniuk, ahogy az az óvodakezdés esetében is történt, az iskolakezdés során új szabályokkal, feszített tempójú munkával és elvárásokkal találják szembe magukat. Nem könnyű időszak ez a számukra, de ha kicsit odafigyelünk, segíthetünk.

Programunkkal segítséget szeretnénk adni a sikeres iskolakezdéshez, az iskola és a tanulás iránti pozitív attitűd kialakulásához.

Az iskolába lépő gyermek még tulajdonképpen óvodás, akinek ebben az időszakban az iskola válik a külső világának meghatározó részévé, színterévé. A külső világ tapasztalatai pedig erősen hatnak a belső világra, tehát a tudásra.

Az iskolaérettség fizikai és pszichés alkalmasságot is jelent az iskolai elvárásoknak való megfeleléshez. Azonban az azonos életkorú gyermekek között a fejlettségbeli különbségek igen heterogének. Az iskola-előkészítés voltaképp a teljes óvodai életszakasz, folyamatosan a következő életszakaszra készítünk, több célkitűzéssel, sokféle módszerrel, hiszen a személyiség egészének fejlődése teszi a gyermeket iskolaéretté. Az iskolára való készültség komplex, a fejlettség több síkját is magába foglaló állapot. Az átmenet sikeressége soktényezős.

A személyiség és az egyes képességek fejlődésének vannak alapvető tanult feltételei, ezek működéséhez szükségesek alapotívumok, alapkészségek és alapismeretek, amelyeket az óvodáskor alatt létfontosságú fejleszteni.

Éppen ezért elengedhetetlen, hogy ebben az időszakban támogató nevelői együttműködés, illetve az egyéni szükségletekből kiinduló, bátorító átvezetés történjen meg.

Mikor válik egy gyermek alkalmassá arra, hogy iskolába menjen? Alapprogramunk is taglalja azokat az ideális, általános fejlődési mutatókat, amelyek segítenek egy-egy gyermek „érettségi vizsgálatában”.

1. testi fejlettség

- egy egészséges gyermek 6 éves kora körül jut el az első alakváltozáshoz: megváltozik testaránya, nyúlánkabbá válik, felnőtt testarányokhoz mérve arányosabb lesz, teherbírása megnő, összerendezett mozgása fejlődik
- megkezdődik a fogváltás

- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan képes irányítani (önálló, étkezési, öltözködési, egészségügyi szokások kialakulnak)
- erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja illetve finommotorikus mozgása (szem- kéz koordinációja), téri tájékozódása
- kialakul a kezesség (bal-, jobbkezes)

2. mentális érettség

- érdeklődéssel, egészséges izgalommal várja az iskolát, készen áll az iskolába lépésre
- a tanuláshoz szükséges érzékelése, észlelése, képességei folyamatosan fejlődnek, differenciálódnak: fontos a téri észlelés, a hallható, látható észlelések, a saját test-testséma fejlettsége
- fejlettebbé válik a szándékos figyelem, emlékezet, bevésés és felidézés
- a cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodás is alakulóban van

3. kommunikáció

- érthetően, folyamatosan beszél, kommunikál; gondolatait, érzelmeit mások számára érthetően, életkorának megfelelő tempóban, hangsúllyal tudja kifejezni
- minden szófajt használ, különféle mondatfajtaikat (kérdő, óhajtó, felszólító...), mondat szerkezeteket (összetett, mellérendelő..) alkot
- tisztán ejti a magán-, mássalhangzókat
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét

4. alapismeretek

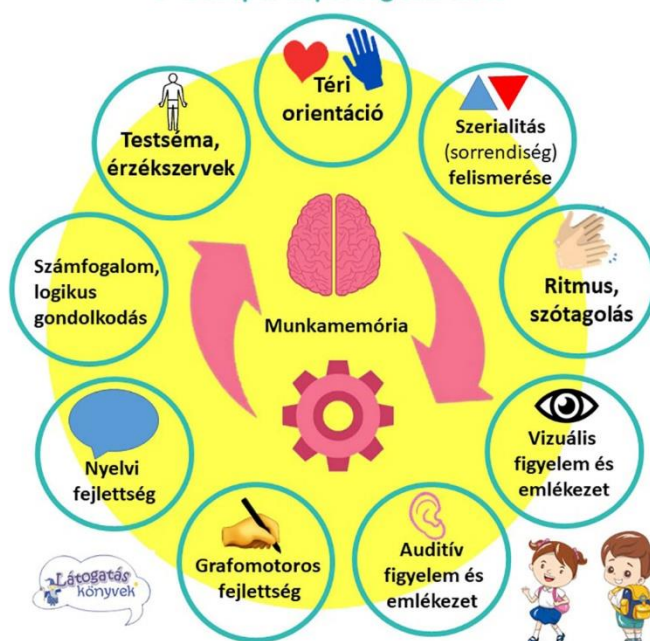
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását
- felismeri a nap-, és évszakokat, ismeri és alkalmazza az alapvető gyalogos közlekedési szabályokat, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat- azok gondozását, védelmét
- felismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához szükségesek
- elemi mennyiségi ismeretei vannak

5. szociális készségek

- készen áll arra, hogy elfogadja az új iskolai környezetet, az új felnőtteket, társakat
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- feladattudata kialakulóban van; feladattartása, a feladatok megértése, kitartása, munkatempója, önállósága, önfegyelme, teljesítményigénye folyamatosan növekszik

Ideálisan nézve egy gyermek akkor képes alkalmazkodni az új iskolai életmódhoz, amikor testileg korának megfelelően fejlett, érzelmileg kiegyensúlyozott, társaival, környezetében élő felnőttekkel jó a kapcsolata, megérti a neki szánt feladatokat, saját képességeinek megfelelően igyekszik megoldani, érthetően beszél, alapvető magatartási formák birtokosa és alkalmazója.

9+1 szuper képesség sulis előtt

Programunk legfontosabb alapelve, hogy biztosítani kell a gyermekek számára a különböző tanulási helyzeteket, tapasztalatszerzési szituációkat, továbbá megfelelő teret és időt kell biztosítani a gyermekek számára. Célkitűzése a gyermekközpontú szemlélet érvényesítése.

Számtalan újítást tartalmaz, többek között a mozgást, a zenét, a művészeti nevelést, a drámajátékot, valamint a differenciált nevelést ötvözi egybe.

A nevelőmunka alapjául az a szemlélet szolgál, miszerint a gyermek saját tevékenykedése által, és a valósággal közvetlen kapcsolatot teremtve fejlődik. A játék fontosságát, valamint a szeretetteljes légkör kialakítását hangsúlyozza. A gyermek szükségletei és érdeklődése az elsődleges. Alapelve, hogy meg kell teremteni azokat a nevelési helyzeteket, amelyek fejlesztő hatásokban gazdagok. A tevékenységek formáját és tartalmát elsősorban a gyermek egyéni fejlettségi szintje határozza meg, nem az életkora.

Felépítéséből adódóan a gyerekek észrevétlenül sajátítják el azokat a helyes tanulási szokásokat és technikákat, amelyek a leginkább idő- és energia hatékonyak.

Szakmaiságunkból adódóan olyan elfogadó légkört teremtünk a gyerekek számára, ahol megtanulnak odafigyelni egymásra és segítséget nyújtani a másoknak, ahol az egyéni sajátosságokhoz igazodva csatoljuk vissza a viselkedést és teljesítményt, ahol mindenki megismeri és elfogadja a saját gyengeségeit és erősségeit, és ahol meg tapasztalhatják, hogy rossz érzés nélkül is lehet hibázni.

A programnak szerves résztvevői a szülők is. A foglalkozásokon ugyan nem vesznek részt, mégis folyamatos visszacsatolást kapnak a gyermekük fejlődéséről.

8. INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV SZEMLÉLETŰ NEVELÉS, KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK

A Váci Deákvári Óvoda négy tagintézménye mindegyike integráló intézmény, az alapító okirat alapján fogadja a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekeket.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek,
- sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, (a hátrányos helyzet nemcsak a szociális hátrányokra, hanem pl. kulturális vagy nyelvi alapokon nyugvó speciális szükségletekkel élőkre is vonatkozik (kisebbségek, bevándorlók).

Intézményeink a gyermekek mindenek felett álló érdekét képviselik, így a diszkrimináció minden formáját elutasítjuk, különösen a gyermek vagy hozzátartozói bőrszíne neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi számlázása, nemi beállítottsága, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt. A társadalmi beilleszkedését segítjük a kiemelkedő tehetségestől a felzárkóztatást igénylőig, tekintet nélkül egyesek akadályozottságára, s az esetleg tapasztalható nagyon eltérő képességeire. Természetesnek vesszük és értéként kezeljük a különböző, sokszínű kulturális hátteret, gondolkodásmódot, a különbözőséget.

Célunk

Célunk a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó inkluzív szemléletű óvodai környezetben, hogy természetessé váljon a gyerekek között személyiségük, képességeik különbözősége, minden gyermek a saját képességei mentén fejlődhessen. Szándékunk, hogy a gyermekeket megtanítsuk a másság elfogadására, befogadó, elfogadó attitűdjüket alakítsuk.

Feladatunk

- Fontos, hogy a gyermekek mindenkit saját értékei miatt tekintsenek egyenlőnek, ezt érzékenyítéssel, érzékenyítő játékokkal, dramatikus játékokkal, valamint mesékkel kívánjuk erősíteni.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- Adekvát, akadálymentes tanulási környezet kialakítása, mely támogatja az esélyegyenlőséget a tanulásban.
- Kiemelt feladatunk az egyéni, személyes bánásmód alkalmazása minden gyermeknél, így a különleges bánásmódot igénylő óvodásoknál is. Ennek elsődleges módszere a gyermekek és családjuk megismerése már az óvodába lépés előtt. A családokkal való megismerkedés (családlátogatás

hagyományos vagy online formában) lehetőséget biztosít a szülőkkel való előzetes konzultációra, mely során információkat kaphatunk a gyermekről, megismerhetjük az általuk alkalmazott és bevált módszereket. Ezek alkalmazása is segíti a gyermek beilleszkedésének és további fejlesztésnek tervezését, gyakorlati megvalósítását.

- A Váci Deákvári Óvoda családpedagógiájának fókuszja, hogy a gyermeket a család kontextusában ismeri meg, és azon keresztül támogatja fejlődését. Bármilyen egészségügyi, képességet érintő fejlődésbeli eltérés vagy szociális veszélyeztetettség esetén a minél korábbi beavatkozást sürgetjük, hogy a gyermek a megfelelő, az érdekeit szolgáló ellátáshoz jusson. Ebbe a folyamatba a speciális szakembereinket és a szülőket is, mint együttműködő partnereket bevonjuk.
- Team munka a különleges bánásmódot igénylő gyermekek megfigyeléséhez, az együttműködési folyamathoz. A Váci Deákvári Óvodában az óvodapedagógusok munkájának megsegítése - az inkluzív nevelés érvényesülésének érdekében - a különböző szakterületek bevonásával, elsősorban a nehezen kezelhető, viselkedési-, és /vagy magatartási zavart mutató gyermekek beilleszkedésének, szociális képességeinek, valamint a jelentős alulteljesítést, eltérő fejlődést mutató gyermekek megfigyelése, fejlesztése céljából. Az óvodai csoport harmonikus, kiegyensúlyozott, minden résztvevő számára stabil, biztonságos környezetének megteremtése céljából.
- Olykor a szülők érzékenyítése is feladatunk, az elfogadás fontos része megismertetni a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket nevelő szülők nehézségeit, sikereit a normál fejlődésű gyermekeket nevelő szülőkkel.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése során, bevonjuk a nevelő-oktató munkát segítő dolgozókat a gyermek pszichés és fizikai állapotától függően szükséges mértékig.

Az inklúzió elérése közös célunk és feladatunk melyet csak együtt, a gyermekekkel, a tagintézmények valamennyi dolgozójával és a szülők együttes munkájával érhetjük el. Így válhatunk olyan közösséggé, melyben az egyének sokszínűségének és bármilyen különbözőségének elfogadása és megbecsülése, valamint ezen keresztül az esélyegyenlőség biztosítása a legmagasabb szinten valósul meg.

8.1 Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel élő gyermekek nevelése, részképesség-zavarok

Minden gyermek más, alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelően segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához. Különbözőségük miatt hasonlóan társaikhoz az egyéni bánásmódot alkalmazzuk, a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztést tekintjük feladatunknak. A részképesség-zavarok alapvetően nehezítik az iskolai tanulás során az olvasás, írás, matematikai ismeretek elsajátítását, ezért az óvodai tevékenységeket preventív vagy korrekciós céllal szervezzük. Igyekszünk megelőzni, hogy a részképesség-zavarok miatti gyengébb teljesítmény okozta kudarc sorozat irreális önértékeléshez, negatív énkép kialakulásához vezessen.

A BTMN kategóriát szakértői bizottság állapítja meg, az általa kiadott szakértői vélemény támasztja alá. A

BTMN besorolással rendelkező gyermekek legmarkánsabb jellemzője, hogy bizonyos területeken alul teljesítenek, vagy nehézségekkel küzdenek. Ez a terület lehet a tanulás, vagy a társas kapcsolatok területe, illetve a viselkedés szabályozása. A nehézségek, hiányosságok következtében a gyermekek személyiségfejlődése az átlagostól eltérő lehet, ezért fejlesztő foglalkozás keretében látjuk el őket. A tanulási nehézséggel élő gyermekek korrekciójában az egyéni és mikrocsoportos kognitív, mozgás-, és szociális funkciók fejlesztése mellett a mindennapokban megvalósított differenciálás, a fejlesztőpedagógus és a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusok szoros együttműködését igényli.

A differenciált nevelés szempontjai	
• a gyermekek tevékenységrendszere; • a gyermekek közötti kapcsolat; • az óvodapedagógus gyermekekhez alkalmazkodó differenciált módszereinek variációi.	
A fejlődés segítése	indirekt módon, a tevékenységrendszer útján direkt hatásokkal
A gyermek oldaláról közelítve differenciáltan kezelve	a problémamegoldásukat érdeklődésüket, döntéshelyzetbeli magatartásukat, a megvalósításhoz szükséges viszonyukat, a tevékenységben való kitartást a változás igényének erősségét.
A tevékenység oldaláról figyelembe véve	a szabadon választott önálló és a társakkal folytatott játékokat, a pedagógussal folyó közös játékokat, a képességfejlesztő (szabály-) játékokat, a játékok és a tanulás és a tanulás segítésének kapcsolatát, játék - tevékenység - munka kapcsolatát, a szabadon választott és a kötelező tevékenységek közötti kapcsolatot.
Differenciálás	időtartammal eszközökkel technikákkal tartalommal követelményekkel szervezeti keretekkel munkaformákkal – egyéni, mikrocsoportos: együttműködéssel, munkamegosztással

Célunk

A gyermekek állapotuknak megfelelő segítséget kapjanak képességeik, készségeik kibontakoztatásához, magatartásuk, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.

Feladatunk

- A gyermekek meglévő képességeiből kiindulva a részleges zavart szenvedett és/vagy késve jelentkező képességek fejlődésének támogatása, az önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.
- A problémás viselkedésmódok felfedezése, beazonosítása, a megfelelő segítség, támogatás biztosítása

a társszakemberek bevonásával.

Fejlesztő szemléletünk szerint:

- Minden gyermek fejleszthető, a meglévő képességekből indulunk ki és a megkésett, vagy zavart szenvedett képességek fejlődését támogatjuk, megsegítjük.
- A gyermeki fejlődést nyomon követő mérésre és megfigyeléseinkre támaszkodva egyéni fejlesztési tervvel segítjük a gyermek önmagához viszonyított fejlesztését, szakmai segítők igénybevételével.
- Amennyiben az óvodapedagógusok a megfigyeléseik alapján nagyfokú eltérést, zavart észlelnek, akkor a szülőkkel történő egyeztetést követően kezdeményezzük a speciális szakemberek által igénybe vehető adekvát fejlesztéseket, illetve szükség szerint szakértői vizsgálat kezdeményezését.
- A gyermekek iskolára való felkészítése célzott, tudatos pedagógiai munkával valósítható meg az óvodába lépéstől kezdve.

8.2 Fejlesztőpedagógiai tevékenység a Váci Deákvári Óvodában

Az óvodai nevelés élménypedagógiai eszközök és módszerek alkalmazásával, a gyermekek öntevékeny részvételére alapozva, változatos tevékenységeken keresztül támogatja a gyermeki személyiség kibontakoztatását. Az iskolai életre való eredményes felkészülés feltétele az általános tanulási képességek - kitartás, szervezőkészség, az impulzivitás önkontrollja, társadalmi alkalmazkodóképesség, mozgáskoncentráció - megalapozása. A motoros és kognitív funkciók fejlődésének elmaradásai nehezítik az írás-olvasás, a számolás elsajátítását, a nyelvi készségek fejlődését.

Célunk

- A központi idegrendszer működési zavarai következtében kialakuló, pszichés- illetve poszttraumás eredetű részképesség gyengeségek felismerése, prevenciója, korrekciója.
- A gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó segítségnyújtás képességeik, készségeik kibontakoztatásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.
- A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése az életkori sajátosságok, valamint a gyermekek egyéni, egyedi érési sajátosságainak figyelembe vételével.

A fejlesztőpedagógus feladatai

A gyermekek személyiségének, képességfejlődésének támogatása, önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges lehetőségek és feltételek megteremtése, az egyéni sajátosságok figyelembe vételével:

- prevenció: a szenzitív periódusban alkalmazható támasznyújtás, az éppen fejlődő pszichikus struktúrák kibontakoztatása, a begyakorlást segítő környezet kialakítása.
- korrekció: a gyermek fejlődésében bekövetkező megakadás, lemaradás pedagógiai eszközökkel való befolyásolása.
- az óvodapedagógusok problémát mutató tünetjelzése alapján a fejlesztést igénylő gyermekek megfigyelése, képességeik (szülői engedéllyel történő) felmérése, a mérés értékelése,

- mérés: a Váci Deákvári Óvoda által bevezetett, illetve a képzések során elsajátított tesztek mentén,
- tervezett pedagógiai folyamatok, egyéni fejlesztő programok kidolgozása, koordinálása, a gyermekek nevelésében, fejlesztésében közreműködő szakemberekkel - csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal - együttműködve,
- a fejlesztő tevékenységekben résztvevő gyermekek nyomon követése, ellenőrző mérése, egyéb szakértői, fejlesztési javaslatok beépítése az egyéni fejlesztés tervezésébe,
- egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozások megtartása elsődlegesen a gyermekcsoportban, párhuzamos tevékenységként kezdeményezve, a kortárs segítség lehetőségének felhasználásával. Mozgásfejlesztés tornaszobában, illetve kiscsoportos iskolára való felkészítő foglalkozások szervezése.
- a kiemelt figyelmet, extra bánásmódot igénylő gyermek fejlesztésének megkezdése, időben való beavatkozás, reagálás,
- a szülők rendszeres tájékoztatása a gyermekük fejlődéséről az óvodapedagógussal közösen tartott fogadóóra keretében,
- folyamatos kapcsolattartás a speciális szükségletű gyermekeket fejlesztő szakmai segítő intézményekkel, fejlesztőkkel,
- pedagógiai dokumentáció készítése a Váci Deákvári Óvoda által kidolgozott formában, illetve fejlesztő pedagógiai vélemény készítése a szakértői bizottság felé a vizsgálat indokoltságának alátámasztására.

A fejlesztőpedagógiai szűrésen részt vevő gyermekek kiválasztásának szempontjai:

- a 3-7 éves korú gyermekek körében,
- a beilleszkedési/tanulási/magatartási nehézséggel élő (BTMN) gyermekek,
- a gyermeki fejlődés nyomon követő mérés áprilisi eredménye alapján legalább 5 területen 75 % alatti eredményt elért gyermekek,
- a gyermeki fejlődés nyomon követő mérés eredménye alapján, egy-egy területen 60% alatti eredményt elért gyermekek.

A mozgásfejlesztő csoportok összeállításának szempontjai:

- óvodapedagógusok megfigyeléseit képező ajánlás
- a fejlesztő pedagógiai szűrések nagy- és finommozgás fejlettségre vonatkozó mérési eredményei,
- a csoportokban végzett gyermeki fejlődés nyomon követő mérés testi képességekre vonatkozó eredményei,
- célzott megfigyelések a csoportban a megfigyelési szempontsor alapján.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Örömteli, változatos tevékenységeken keresztül a gyermek átéli az önfejlődés, önkibontakozás élményét, mely újabb tevékenység végzésére motiválja.

- Saját hatékonyságának felismerésével, a siker átélésével alakul a gyermek önbizalma, pozitív énképe, önértékelése.
- A tervezett és rendszeres pedagógiai hatások eredményeként a részképesség zavar kompenzálódik.

8.3 A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése

Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) él.

A feltételek megteremtését követően a gyermek abban az esetben nyer felvételt, ha az óvodai nevelésen belül, a többi gyermekkel együtt, integrált nevelési keretek között fejleszthető.

Az integráció során törekszünk arra, hogy egy csoportba ne kerüljön egy gyermeknél több, hiszen megnyilvánulásaikban, sajátosságaikban felerősíthetik egymást. Erről elsősorban az intézményigazgató, a gyermek leendő óvodapedagógusai közösen döntenek, melynél figyelembe veszik a csoport jellegét, a sérültség fokát és az adott csoport összetételét.

A gyermek érdekében az integráció csak szakfejlesztéssel együtt biztosítható óvodáinkban. Elengedhetetlen az együttműködés a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel, valamint a szülőkkel. A gyermekcsoportot a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására felkészítjük, nem túlhangsúlyozva a gyermek másságát. Erre kiváló módszer a gyermekkel végzett érzékenyítő játék, a dramatizálás, a mesék tanulságainak feldolgozása, megbeszélése.

Óvodába érkezés előtt a szülők segítségével tájékozódunk a gyermek speciális igényeiről. Amennyiben a gyermek megelőzően közösségbe járt, felvesszük a kapcsolatot az intézményével. A sajátos nevelési igényű gyermek családját tájékoztatjuk, hogy az integráció keretében mi az, amit biztosítunk a hozzánk beiratkozott gyermek számára. Az óvodapedagógusnak úgy kell segítenie a gyermek beilleszkedését a csoportba, hogy ne csorbítsa önállóságát, ugyanakkor a többi gyermeket a segítőkészségre nevelje. Minden apró siker elismerése további pozitív változásra motiválja a gyereket.

Célunk

A sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének aktív segítése, esélyegyenlőségének biztosítása. A neurotipikus fejlődésű gyermekek szociális készségeinek erősítésével a kooperáció és kommunikáció alakítása.

Feladatunk

- a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatainak, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése,
- az egyes területek - a fogyatékoság korrekciójának megfelelő – kiemelt kezelése a fejlesztésben,
- törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérültfunkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a

kompenzációs lehetőségek,

- a gyerekek egyéni képességszint szerinti fejlesztése, speciális szakember bevonásával,
- speciális differenciáló módszerek, terápiák, technikák alkalmazása az integrált nevelésben,
- az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása,
- a verbális és nonverbális kommunikáció és a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése,
- változatos módszerek alkalmazása az egyre pontosabb észlelés, figyelem, összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődéséhez:
 - a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása az adott tagintézményben,
 - az önálló tevékenységhez szükséges differenciált segítségadás,
 - a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák elemeinek beépítése az óvodai nevelőmunkába (gyógypedagógus segítségével),
 - az optimális nevelés érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése elsősorban a gyógypedagógia területén,
 - a gyermekek speciális fejlesztése team munkában, több szakember részvételével, a gyerek igényének megfelelő időkeret, eszközök, módszerek alkalmazásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése elsősorban az óvodapedagógus feladata, aki szoros együttműködéssel irányítja a pedagógiai munkát segítő kollégákat: a dajkát és a pedagógiai asszisztenst. Szorosan együttműködik az utazó és/vagy a Váci Deákvári Óvoda saját gyógypedagógusaival, figyelembe véve iránymutatásaikat, fejlesztési ütemtervüket. Feladatuk az egyéni fejlesztési tervben foglaltak megvalósítása, mely a gyermekek eredményes fejlődését biztosítja, kihasználva az egyéni - csoportszobán kívüli és csoportos - a csoportszobában megvalósított, társakkal való fejlesztési lehetőségeket.

Az óvodáskor végére a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének - önmagukhoz mérten - olyan szintjét kívánjuk elérni, mely biztosítja számukra a képességeiknek megfelelő iskolai oktatás megkezdését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres együttnevelésének érdekében szoros szakmai kooperációnak kell megvalósulnia az óvodapedagógusok, a segítő szakemberek és a család között. Az óvodapedagógusok elméleti és gyakorlati tapasztalatainak bővítése érdekében továbbképzési lehetőséget biztosítunk kollégáink részére.

8.4 Gyógypedagógiai tevékenység a Váci Deákvári Óvodában

A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének szerveződése különbözik a neurotipikusan fejlődő társaiktól, emiatt kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igényelnek. A többi gyermekkel együtt, többségi intézményben történő óvodai nevelésük során a sajátos nevelési igény a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve a szakértői vélemény alapján kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárásokat tesz szükségessé.

Célunk

- a sajátos nevelési igényű és a neurotipikusan fejlődő gyermekek közös életterében történő együttnevelése, minden résztvevőnek optimális fejlődési lehetőséget biztosítva,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek életminőségének javítása, a hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása, valamint a neurotipikusan fejlődő gyermekek megtanítása a másság elfogadására, a segítségnyújtásra,
- a hatékony integráció érdekében együttműködés a különböző szakemberekkel, utazó gyógypedagógussal, az integrációt segítő szaktanácsadókkal és a szülőkkel,
- a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor részvétele az egyéni fejlesztésben,
- szociális, értelmi és érzelmi érettség elérése az iskolai életre való felkészülésben.

Feladatunk

- a sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésének üteméhez igazodó elvárások alakítása,
- sérülésspecifikus, az egyéni terhelhetőséget figyelembe vevő fejlesztés biztosítása,
- a Pedagógiai program célkitűzéseivel összhangban álló habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások szervezése, azon gyermekek számára, akik viselkedésükben megnyilvánuló sajátosságai miatt a szakemberek megítélése szerint erre jogosultak, mindaddig, amíg a szakértői vizsgálatuk lezajlik,
- individuális pedagógiai módszerek, technikák - differenciálás, egyéni bánásmód alkalmazása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságra törekvésének, az érzelmi életének, az együttműködés fejlődésének elősegítése,
- szakértői bizottság szakvéleményével nem rendelkező, sajátos nevelési igényt mutató gyermekek megsegítése, spontán integrációjának támogatása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének nyomon követése,
- a befogadó közösség felkészítése a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására,
- az óvodapedagógusok munkájának támogatása, javaslat az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerekre, speciális eszközök kiválasztására, a szakértői vélemény értelmezése,
- az érintett gyermekkel foglalkozó szakemberek munkájának koordinálása, kapcsolattartás a szülőkkel a fejlesztés sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

Alapelveink

- Az óvodai nevelés, fejlesztés során a sajátos nevelési igényű gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéshez szükséges.
- A nevelési célok megvalósításához szükséges a sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a tárgyi feltételek és segédeszközök megléte.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése érdekében a rendelkezésre álló személyi feltételek folyamatos biztosítása, az óvodapedagógusok és a nevelő munkát segítők folyamatos képzése.

Együttműködés a szülőkkel

A szülők rendkívül nagy szerepet játszanak gyermekük sikeres óvodai beilleszkedésében, mivel folyamatosan megfigyelhetik a beilleszkedés szintjét, a kudarcok és sikerek arányát, így jelentősen hozzájárulhatnak az óvodai nevelés során felmerülő nehézségek csökkentéséhez.

A családdal való együttműködés legfontosabb célja a gyermek fejlődését előmozdító partneri kapcsolat kialakítása. Szakmai segítséget nyújtunk a zavar természetének, az eltérően fejlődő gyermek viselkedésének megértésében, segítünk realisan felmérni a gyermek lehetőségeit, a fejlesztés esetleges korlátait. Az érintett család tagjai a gyermek egyéni fejlődésmenetéről közvetlen információkkal rendelkeznek az óvodába lépés előtti időszakról. Ha rendelkeznek szakértői véleménnyel, vagy ha még nem, mindkét esetben cél a közvetlen, bizalmon alapuló partneri kapcsolat kialakítása az érintett gyermek szüleivel. Bármely információ (korábban elvégzett orvosi, pszichiátriai, illetve egyéb vizsgálatok, állapot felmérések, terápiák, fejlesztő célú foglalkozások) fontos és lényeges lehet az egyéni, differenciált fejlesztések tervezésénél, illetve továbbirányítás felmerülése esetén.

A gyermekcsoport szerepe az integrációban

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és nevelő-oktató munkát segítő munkatársak integrációs attitűdje jelentősen befolyásolja a gyermekcsoport és a szülői közösség viszonyulását a befogadás folyamatában. Szemléletük, meggyőződésük, érzékenységük és kommunikációjuk nagyban elősegítheti az említett csoportok és a befogadásra kerülő gyermek és család egymáshoz való viszonyát, hiszen kölcsönösen hatással vannak egymás életére. Az együttnevelés által a jövő nemzedékének minden tagja élethosszig tartó tapasztalatok birtokába jut elfogadásról, toleranciáról és együttműködésről egyaránt. Az együttnevelés által az általános nevelési igényű gyermekek személyisége is gazdagodik.

Az együttnevelés eredményessége szempontjából meghatározó az érintett sajátos nevelési igényű gyermek személyisége, a zavar kognitív sajátosságai, típusa, súlyossága.

Az inkluzív szemléletű nevelésünk jellemzői:

- az integráció támogatása, az inkluzív szemlélettel való azonosulás a fogadó intézmények teljes alkalmazotti közösségében,
- az egyéni differenciáló módszerek alkalmazása hangsúlyos szerepet kap a nevelés során,
- különböző munkaformákat alkalmazunk a tevékenységek szervezése során (frontális helyett kiscsoportos, páros és egyéni munkaforma),
- rugalmas, az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő követelményeket teremtünk,
- változatos értékelési eljárások alkalmazunk,
- az óvodai élet tevékenységei közben felmerülő problémák vagy konfliktushelyzetek megoldását különös figyelemmel támogatjuk, a megoldási stratégiákat folyamatosan közvetítjük a gyermekek számára, modell értékű szerepünket felvállalva,
- gyógypedagógusaink és óvodapedagógusaink szoros együttműködésben dolgoznak a gyermekek és

gyermekcsoportok megsegítése érdekében,

- az egyén befogadása mellett a szociális befogadás szerepét hangsúlyozzuk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- sokoldalú képességfejlődés az egyéni adottságok, sajátosságok függvényében,
- egyéni adottságokhoz és fejlődési ütemhez mért optimális fejlettség elérése az önállóság, akarat erő, kitartás, együttműködés, türelem, tolerancia fejlődésében,
- egészséges önbizalom, reális énkép alakulása,
- kommunikációs technikák elsajátítása a társas kapcsolatok kezdeményezésében és fenntartásában, a közösségbe való beilleszkedés,
- speciális technikák és eszközök használata a hiányzó képességek alakítására,
- alkalmazkodó képesség, tolerancia, empátia fejlődése az együttnevelés során.

8.5 Óvodapszichológusi tevékenység a Váci Deákvári Óvodában

Célunk

Az oktató-nevelő munka hatékonyságának támogatása, a gyermekek személyiségfejlesztése és lelki egészségvédelme.

Feladatunk

Az óvodapszichológusi munka során a szülői igények és bejelentkezések alapján:

- szülőkonzultációk tartása,
- a gyermekek csoportban történő megfigyelése,
- a pedagógusokkal való konzultáció, vagy mentálhigiéniai tanácsadás,
- szülői értekezleteken, akár fogadóórákon való részvétel
- külső intézményekkel való kapcsolattartás,
- esetenként a gyerekekkel történő egyéni foglalkozás, állapotfelmérés.

A szülői megkeresések általában a gyermekek nevelésével, fejlődésével kapcsolatosak, ha a családban krízishelyzet fordul elő, vagy bármilyen problémát tapasztalnak gyermekeik viselkedésében. A problémák hátterében gyakorta felfedezhető az idegrendszeri éretlenség, és a különböző érzelmi problémák is. Számos esetben a családi rendszer az, amivel komolyabban dolgozni kellene ahhoz, hogy a gyermek nehézségei enyhüljenek. Tapasztalatok szerint a hozzánk forduló családok esetében a probléma rendezése nagy arányban megoldható az óvodapszichológiai ellátás keretein belül. Amennyiben ez mégsem lehetséges, kollégáink tovább irányítják a családokat olyan külső intézményekhez, szakemberekhez, amelyek a probléma megoldásában segítségükre lehetnek.

Folyamatban lévő válás esetén óvodapszichológusként abban tudnak segíteni, hogy egy egyalkalmas konzultáció keretében - mindkét szülő jelenlétében - átbeszéljük, hogyan tudják a szülők ezt a nehéz helyzetet gyermekük számára megkönnyíteni. A gyerekekről gyámhatósági (kapcsolattartás, gyermekelhelyezés)

kérdésekben nem adhatnak szakvéleményt kollégáink.

Kifejezetten iskolaérettséggel kapcsolatos óvodapszichológusi véleményt nem áll módjukban készíteni, mivel a tanköteles korú gyermekek iskolaérettségéről szóló döntés az Oktatási Hivatal hatáskörébe került. Kizárólag olyan gyermek esetében írhatnak az óvodai megfigyelés során szerzett tapasztalatainkról, akivel a közelmúltban foglalkoztak és problémájának köze van az iskolai előmenetelhez.

Hasznos és a hatékonyságot növeli, ha az óvodai mindennapokban még nagyobb hangsúlyt kap a mozgásfejlesztés, a drámapedagógiai módszerek, valamint a művészeti célú foglalkozások. Emellett fontos, hogy az esetleges probléma leghatékonyabb megoldása érdekében legyen lehetőség az adott intézményben dolgozó társszakemberekkel való együttműködésre.

Feladatunk a pedagógusok mentálhigiénéjének gondozása is, legyen szó munkahelyi vagy magánéletet érintő problémákról. A számukra meghirdetett workshopok, tréningek, csapatépítő foglalkozások is részben ezt a célt szolgálják.

Alapelveink

Az objektivitás, tolerancia, esélyegyenlőség, egyénre szabottság, empátia és hitelesség mind a családokkal, mind a kollégákkal való kapcsolattartásban elsődlegesen megnyilvánul. A titoktartási kötelezettségnek és a GDPR előírásainak megfelelően kezeljük a ránk bízott eseteket. Törekszünk a szülőkkel és a gyermekek mindennapi nevelésében részt vevő óvodai dolgozókkal való gördülékeny kommunikációra, folyamatos kapcsolattartásra, mivel a hatékony működés, segítségnyújtás csak e három csoport együttműködésével valósítható meg.

8.6 Tehetséggondozás

Napjainkban sokféle vélekedés van az óvodás korú gyermekek kiemelkedő képességeivel kapcsolatban. Álláspontunk szerint a 3-7 éves korosztályban tehetségígéretekéről beszélünk, a potenciális tehetséget ismerhetjük fel, és jogszabály által előírt köteleességünk támogatni annak kibontakoztatását a családdal együttműködve.

Célunk

Megismerni a tehetségígéretet mutató gyermekek egyéni szükségleteit, kiemelkedő képességeit, adottságait. Érzelmi biztonságban megalapozni a kiemelt képességek fejlesztését, a gyengébb képességek erősítését, miközben a gyermekek alap szükségletét, a komplex személyiségfejlesztést tartjuk szem előtt.

Feladataink

- a tehetség (valamely kiemelkedő adottság, képesség) legkorábbi felismerése,
- rejtőzködő és alulteljesítő tehetségígéretek felismerése, kibontakoztatása,
- az egyéni aktuális fejlettséghez igazított fejlesztés biztosítása, speciális szükségletek kielégítése,
- gazdagító programok, tevékenységek szervezése a gyermekek saját aktivitására támaszkodóan,
- az intellektus, a kreatív önkifejezést támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése,

- a fejlesztéshez szükséges speciális eszközrendszer biztosítása,
- a szülő támogató jelenlétének biztosítása gyermekének tehetségnevelésében,
- pályázati lehetőségek felkutatása, pályaművek beküldése /rajzpályázat, meseírás/.

A nevelés folyamatában az óvodapedagógus és a gyermeknek folyamatos és együttes tevékenysége biztosít lehetőséget arra, hogy feltérképezzük a gyermek képességeit, adottságait, felismerjük viselkedésének motivációit. A megfelelően megválasztott és a gyermek számára felkínált tevékenységek, a bizalommal teli légkör és a pedagógus és gyermek közötti szeretetkapcsolat jó alapot biztosít a kiemelkedő képességek felismerésére, beazonosítására. Az azonos életkorú gyermekek között is nagy egyéni eltérések mutatkozhatnak, a „tehetségigérrettel” rendelkező gyermekek viszont egyes területeken nagyobb eltérést produkálnak társaiknál.

Ennek területei egyénenként változnak, egy-egy gyermek akár több területen is kiemelkedhet társai közül. A tehetség megmutatkozhat mozgásban, szociális, művészeti vagy intellektuális területen.

Megfigyeléseink során az alábbi jelek lehetnek felhívó jellegűek:

- kiemelkedő kreativitás, képzelet, fantázia,
- nagyfokú önállóság, produktív, egyedi problémamegoldó gondolkodás,
- az összefüggések szokatlan, életkort meghaladó felismerésének képessége,
- kíváncsiság, tanulékonyág, szokatlan belső motiváció,
- kiterjedt érdeklődési kör,
- fejlett, életkort meghaladó humorérzék,
- átlagon felüli érzelmi és/vagy értelmi intelligencia,
- szabályok elutasítása - közösen kialakított rendszerben együttműködő.

Tudnunk kell azonban, hogy az egyes területen, területeken kimagasló képességeket mutató gyermekek más területek tekintetében lemaradásokat mutathatnak, ezek az úgynevezett hiányterületek. A tehetséggondozás tehát nem csak az erősségek gazdagítását, fejlesztését jelenti, hanem sokkal szélesebb körű pedagógiai feladatot jelent annak érdekében, hogy a gyermek egészséges pszichés és mentális fejlődését biztosítani tudjuk. Az intellektus, a kreatív önkifejezés támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése hangsúlyos feladatunk.

Tagintézményeinkben alapelv, hogy a tehetséges gyermek is elsősorban óvódás. Egészségének védelme érdekében szüksége van arra a figyelemre és törődésre, mely életkora alapján megilleti őt. Biztosítanunk kell számára az elmélyült, önfeledt játék lehetőségét társaival, lehetőséget kell adnunk számára a tevékenységek közötti szabad választás lehetőségére, melyben neki is joga van tévedni, hibázni, érvelni, szerepet vállalni, gyermeknek lenni.

A gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus kiemelt feladata, hogy támogassa a gyermek átlagos képességeit, egész személyiségét, ugyanakkor megfigyeléseire támaszkodva azonosítsa a gyermek átlagostól eltérő képességeit. A szülőkkel való együttműködés képezi a további alapot arra, hogy a gyermek óvodai

tehetséggondozása a megfelelő irányokban elindulhasson. Szükség esetén segítő szakemberek bevonására is sor kerül, mely segítséget jelenthet a gyermek csoportban elfoglalt helyének kialakításában, megerősítésében, a szülők nevelő munkájának megsegítésében, a fejlesztési irányok és tartalmak kialakításában, meghatározásában.

A csoportban folyó pedagógiai munkát kiegészítik a tagintézményekben működő tehetségprogramok, tehetség műhelyek, melyek lehetőséget adnak a tehetség aktív gondozására, kibontakoztatására elsősorban 5 éves kortól. Tagintézményeink tehetség-, és alkotó műhelyeket működtetnek. A tehetségfejlesztést célzó programjaikkal óvodai életüket gazdagítják a mozgás, a kézműves alkotás, és intellektuális, valamint a gardneri területek terén. A tehetségműhelyekben hozzáadott értéket képvisel a tevékenység tartalma, az új szem technikák alkalmazása, miközben a pedagógusok építenek a gyermekek adottságaikra, speciális képességeikre, előzetes ismereteikre, tapasztalataikra és érdeklődési körükre.

A tehetség műhelyek lehetőséget biztosítanak:

- a gyermek cselekvési vágyának, kíváncsiságának kielégítésére,
- képességeinek, adottságainak differenciált fejlesztésére,
- önmegvalósítási törekvéseinek támogatására,
- az érintett területen a gyermek életkorához képest az átlagot meghaladó teljesítmény létrehozására.

Az óvodapedagógusok kiemelt feladata az, hogy a gyermek érdekeit szem előtt tartva, a szülőkkel való együttműködés keretében segítséget nyújtsanak a család számára az iskolaválasztás kérdéskörében is. Célunk az, hogy minden „tehetségígéretet” mutató kisgyermek speciális képességeinek, adottságainak megfelelő iskolában kezdhesse meg a tanulmányait.

9. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

Az óvoda a jogszabályokban meghatározott keretek között felelős a gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, biztosítja a gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket, a képességek-, illetve a tehetség kibontakoztatásának lehetőségét és segítséget nyújt a hátrányok leküzdésében, melyek születési, családi, anyagi vagy egyéb okok miatt fennállnak. A gyermekvédelmi feladatok ellátása szerves részét képezi a pedagógiai munkánknak, melyet, mint jelzőrendszeri tagok végzünk.

Az óvodai gyermekvédelem elsődleges célja a prevenció, a hátránykompenzálás és az esélyegyenlőség biztosítása, melyet a pedagógiai eszközeivel a gyermek fejlődését elősegítve, a család támogatásával valósítunk meg.

Az óvodás korú gyermekek a nap jelentős részét az óvodában töltik, ahol problémáik, teljesítményük, viselkedésük napi szinten érzékelhető, az ezekben bekövetkező változások figyelem felhívó jellegűek. A csoportban dolgozó pedagógusok napi, intenzív kapcsolatot ápolnak a szülőkkel, illetve a családokkal, így jelentős szerepük van a helyzetfeltárásban és annak elemzésében. Feladatunk elsősorban a családok segítése, akár nevelési problémáról, akár a családban bekövetkező nagyobb mértékű változásról, krízisről legyen szó. Munkánkat folyamatosan segítik az óvodai szociális segítő munkatársak és az intézményekben

gyermekvédelmi feladat elvégzésével, speciális ismeretekkel rendelkező pedagógus kollégák.

A pedagógusok szükség esetén családlátogatást kezdeményezhetnek annak érdekében, hogy a gyermek és a család helyzetéről pontos képet kapjanak. Pedagógiai eszközök és módszerek alkalmazásával törekednek a gyermeket ért negatív vagy káros hatások, veszélyeztető tényezők enyhítésére, ellensúlyozására. A szülők és a gyermek támogatása érdekében felajánlják a pszichológusi támogatás lehetőségét vagy más, speciális segítség igénybevételét. Abban az esetben, ha a gyermek állapota vagy a családban kialakult helyzet ezt indokolja, jelzéssel élnek a gyermekvédelmi felelős és az intézmény igazgatója felé.

A tagintézmények igazgatói a jogszabályokban rögzített nyilvántartások vezetése mellett folyamatos kapcsolatot tartanak az óvodai szociális segítő munkatárssal. A jogszabályoknak megfelelően a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételével tartják a kapcsolatot a társintézményekkel (Váci Humán Szolgáltató Központ, Pedagógiai Szakszolgálat Váci Tagintézménye, gyermekorvos, védőnő). Amennyiben a gyermek állapota vagy a családban bekövetkező események indokolják, a tagintézmény igazgatója jelzéssel él a gyermekjóléti szolgálat felé.

A tagintézmények a hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű családok számára igénybe vehető pénzbeli és egyéb támogatásokról is információkat biztosítanak.

9.1 Multikulturális nevelés

Multikulturális feladatok/migráció

„A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.” (ÓNOAP)

Célunk

- a nem magyar állampolgárságú gyermekek óvodai nevelése az Európai Unió Irányelvében foglaltak szerint,
- a magyar, mint idegen nyelv elsajátításának elősegítése, megalapozása,
- a magyar és nem magyar gyermekek integráltan történő nevelése,
- a nem magyar nyelvű gyermekek megismertetése a magyar kultúra kisgyermekkort is érintő szokásaival, hagyományaival,
- olyan készségek, képességek kialakítása, amelyek segítségével a gyermekek interakcióba léphetnek a környezetükkel, fejlődnek szociális kompetenciák,
- a gyermekek között lévő különbözőség (anyanyelv, bőrszín, öltözködés, vallás, étkezési szokások) elfogadására, kölcsönös nyitottságra történő nevelés,
- nemzeti hovatartozásuk, identitásuk elismerése, támogatása, ugyanakkor az egymás iránti toleráns, tiszteletteljes, udvarias viselkedés megalapozása, fejlesztése.

Feladataink

- szoros kapcsolattartás a külföldi gyermekek szüleivel,
- derűs, szeretetteljes, elfogadó, tevékeny óvodai környezet megteremtése, a gyermekek különböző igényeinek összehangolása (adaptív tanulásszervezés),
- a nyelvi nehézségek áthidalására a napirend elemeinek rögzítése piktogramok, ismétlődő dalok, mondókák, versikék segítségével,
- nonverbális eszközök fokozottabb használata a kommunikáció során,
- megismerésük, fejlesztésük a differenciálpedagógia eszközeivel, személyre szabott figyelemmel és támogatással,
- a multikulturális sokszínűség bemutatása,
- a kulturális tolerancia képességének kialakítása,
- a magyar nyelv elsajátítását, a beszédértést segítő élmények biztosítása, a nevelést segítő eszközök, módszerek alkalmazásával.

9.2 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség legmagasabb szintű jogi szabályozásán, Magyarország Alaptörvényén (2011. április 25.) túl a 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról is meghatároz a köznevelésre vonatkozó garanciális alapelveket. Deklarálja, hogy minden természetes személynek joga van ahhoz, hogy a korának, képességeinek megfelelő, más, vele hasonló adottságú személyekkel azonos színvonalú nevelésben és oktatásban részesüljön. Az egyenlő bánásmód elvét az állami és magánjellegű (egyházi, alapítványi) oktatási intézményekben, az oktatási rendszer minden szintjén alkalmazni kell.

Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - jól fejleszthetők. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. A szülőkkel való együttműködés a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Esélyegyenlőség az óvodában

Napjainkban kiemelt terület az óvodai életben az esélyegyenlőség a „másság” befogadása és elfogadása, illetve elfogadtatása.

Alapelveink:

- A gyermekek mindenkifelett álló érdekét képviseljük.
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását.
- A gyermeket a béke, az emberi méltóság, a türelmesség, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük.

- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.

Célunk az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartása, az egyenlőtlenségek magas szintű közelítése, a diszkriminációmentesség megvalósulása.

Feladataink:

- Toleráns, befogadó légkör biztosítása. Megfelelő kommunikáció.
- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a másság felé fordulás mindenki számára természetessé válik.
- Az inkluzív szemléletű integrált nevelés feltételeinek biztosítása. Az inkluzív pedagógia megismerése, megvalósítása.
- A tervezésben a csoportok adottságainak, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele.
- A gyermekek és családok érzékenyítése, a másság természetességének hangsúlyozása, a társadalmi felelősségvállalás hangsúlyozása.
- A kompetencia alapú óvodai nevelés megvalósítása.
- A játékon belüli fejlődés lehetőségének hangsúlyozása: differenciált képességfejlesztés, hátránykompenzáció és tehetséggondozás.
- A gyermekek egyéni fejlesztése a családokkal együttműködve.
- A gyermekvédelmi feladatok maradéktalan ellátása.
- A pedagógusok szakmai továbbképzése a témában.
- A partnerközpontú működés elmélyítése.
- A család-óvoda kapcsolat erősítése.
- Az óvoda-iskola közötti szakmai párbeszéd megvalósítása.
- Az óvoda és a Fenntartó közötti információáramlás megteremtése, biztosítása.

10. PEDAGÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ

A pedagógiai munka tervezése, mérése, ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai munka tervezése egy tudatos folyamat, melyben a pedagógiai célok összhangban állnak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával, a Pedagógiai programunkban, valamint a tagintézményi programban foglaltakkal. A tervezés kiterjed az óvodai nevelési folyamatok egészére, a gyermekek optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó differenciált nevelési-tanulási folyamat tervezésére.

10.1 Pedagógiai-szakmai munka tervezése

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a Pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerét, biztosítva a tagintézményi sajátosságok - útmutatójuk szerinti - érvényesülését, ezen belül az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában. Az óvodai csoportok életének megtervezése különböző szükségletekből (gyermeki, pedagógusi) kiinduló folyamatterv, melyek

nyomon követhetőek a csoportnaplókban.

A Váci Deákvári Óvoda papír, illetve elektronikus úton előállított dokumentációja megfelel a hatályos jogszabályoknak, a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendeletben foglalt tartalmi előírásoknak.

A Váci Deákvári Óvoda tagintézményeiben használt elektronikus csoportnapló a rendeletben foglaltakon túl tartalmazza:

- a gyermek anamnézisé,
- adatvédelmi nyilatkozatokat,
- az adott csoport működésére vonatkozó adatokat,
- a gyermekcsoport szokás-, szabályrendszerét,
- a kiemelt nevelési célokat, feladatokat,
- a környezettudatos szemlélet formálását,
- a gyermekvédelmi adatokat,
- a pedagógiai munka és a pedagógiai dokumentációk vezetői ellenőrzéseit,
- a gyermekek fejlődését nyomon követő megfigyelés alapú értékeléseket, azok eredményeit egyéni és csoportszinten,
- különböző nyilvántartásokat,
- a nyári élet megszervezését (nyári nevelési terv, nyári napirend, nyári óvó-védő előírások, nyári tematikus tervek).

10.2 A fejlődést nyomon követő megfigyelés, a mérés, értékelés folyamata és dokumentációja

Mérés

A gyermekek sokoldalú megismerésének egyik eszköze a mérés. Eredményeinek ismeretében tervezhetővé válik az egyénre szabott fejlődés segítése.

Cél:

- minden gyermek meglévő képesség- és készség szintjének (bemeneti) meghatározása;
- az egyéni fejlődés nyomon követése;
- a kimeneti szabályozás áttekinthetősége.

Feladatunk:

- a csoportba járó gyermekek aktuális fejlettségi szintjének felmérése,
- korcsoportonként egymásra épülő mérőrendszer használata, amely a spirális bővülés elvét figyelembe véve a differenciált szemléletet is ötvözi,
- a gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése,

- az iskolára való alkalmasság mérése.

Az információszerzés lehetséges módszerei:

- A játéktevékenységben történő megfigyelés, beszélgetés, alkotások elemzése
 - társas kapcsolatok, játékok, viselkedés, neveltségi szint, szokás-ismeret,
 - érzelmek, motivációk, beállítódás, akarat megnyilvánulások,
 - testséma fejlettségének mutatói,
 - a gyermek téri tájékozódásának, térbeli mozgásának fejlettsége,
 - mozgásfejlettség,
 - a nyelvi fejlettség mutatói.

- Az óvodás korú gyermek fejlődésének nyomon követése

A gyermek fejlődésének nyomon követése az óvodába kerüléstől egészen az iskolába lépéséig tart.

A megfigyelés szempontjai:

Megismerő tevékenységek	Gondolkodási műveletek	Gondolkodási képességek	Motoros képességek	Tér- és időbeli tájékozódás	Kommunikációs képességek	Szociális képességek
érzékelés, észlelés	analízis	érzékelés	testvázlat	térbeli helyzet felismerése	beszédkedv	társas viselkedés
figyelem	szintézis	összehasonlítás	testhelyzetek érzékelése, változtatása	térbeli helyzet megnevezése	beszédlégzés	szabálytudat, -tartás
emlékezet	absztrakció	differentiálás	testrészek mozgatása	időbeli tájékozódás	tiszta ejtés	
gondolkodás	összehasonlítás	emlékezet	saját testhez viszonyított irány- térbeli helyzet		szókincs	
képzelet	relációk felfogása	figyelem	nagymozgások		hangerő	
kreativitás	kiegészítés		egyensúly			
	általánosítás		rugalmasság			
	konkretizálás		vizuomotoros koordináció			

	analógia		finommotori ka			
	rendezés					

➤ Gyermekrajz vizsgálat

A gyermekek számára a rajzolás az egyik legösztönösebb tevékenység, az önkifejezés legfontosabb forrása, amely segítséget nyújthat a gyermek megismeréséhez, az esetleges problémák feltárásához.

➤ DIFER Programcsomag

A Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Tanszékének kutatói Nagy József vezetésével a hetvenes évektől foglalkoznak a készségek és képességek kutatásával, vizsgálják az óvodás- és kisiskoláskor alapkészségeit, az ún. elemi alapkészségeket. Mindezek alapján 2003-ban alkották meg a DIFER Programcsomagot.

A Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer (DIFER) eszközszer, az óvodás- és kisiskoláskor alapkészségeinek fejlődésével és fejlesztésével foglalkozik. 4-8 éves korosztály mérésére és a fejlődés nyomon követésére fejlesztett programcsomag.

Hét elemi alapkészség mérését és azok fejlődésének segítségét támogatja A személyiségfejlődés és az iskolai tanulás szempontjából kritikus jelentőségű előfeltételeknek tekinthető:

- az írásmozgás-koordináció,
- a beszédhanghallás,
- a relációszőkincs,
- az elemi számolási készség,
- a tapasztalati következtetés,
- a tapasztalati összefüggés megértés,
- a szocialitás

A DIFER Programcsomag készségmérő tesztjei lehetővé teszik az iskolai alkalmassághoz alapvető elemi alapkészségek fejlettségének diagnosztikus mérését. Információval szolgálnak arról, hogy a készségek optimális szintjéig mennyit kell még fejlődni a gyermeknek.

„A Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (Difer) a kisiskolás életkorban, az iskolai előrehaladás szempontjából kritikus elemi készségek (írásmozgás-koordináció készsége, beszédhallgatás készsége, relációszőkincs, elemi számolás, tapasztalati következtetés, tapasztalati összefüggés-megértés, szocialitás) diagnosztikus értékelésére alkalmas tesztrendszer.

Az úgynevezett "Fejlődési mutató" segítségével lehetővé teszi e kritikus elemi készségek elsajátítási folyamatainak részletezett nyomon követését 4 éves kortól 8 éves korig. A mérőeszköz csomag emellett

ismerteti e készségek elsajátítási folyamatait, és rámutat az eredményesebb fejlesztés lehetőségeire, tennivalóira. A rendszer alkalmazásával megvalósíthatóvá válik az ún. kritériumorientált készségfejlesztés, vagyis az, hogy a tanulók egyéni fejlesztése mindaddig tartson, amíg a szóban forgó kritikus elemi készség optimális működésűvé, optimálisan használhatóvá nem válik.” ([Oktatási Hivatal](#) utolsó letöltés: 2025.04.28.)

A teszt felvételekor problémát jelenthet a tesztet felvevő pedagógus esetleges szubjektivitása. Ezt a szubjektivitást próbálták kiküszöbölni egy újabb fejlesztéssel, melynek során a gyermekek a feladatokat számítógép segítségével, online oldják meg. Jelenleg a hét mért terület közül már csak két terület - a szociális készségek és az írásmozgás-koordináció - nem digitalizálható.

➤ eDia

Az eDia online diagnosztikus mérési rendszer, melyet a Szegedi Tudományegyetem Oktatásméleti Kutatócsoportja dolgozott ki. A mérés fontos információkat hordoz gondolkodási képességekről, vizuális memóriáról. A kisgyermek későbbi fejlődése, fejlesztése szempontjából nagyon hasznos ez a mérés. A tesztek játékosak, előre kipróbálhatóak - [eDia - a személyre szabott fejlesztés támogatása](#)[edia.hu/ovi](#) (utolsó letöltés: 2025.04.01.18:33).

Az ÓNOAP korszerű tanulásfelfogása a fejlesztő értékelés szemléletére épül. A pedagógiai munka során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követésére. Ebben a folyamatban az értékelés nemcsak visszajelzés, hanem a fejlődés irányának meghatározója is.

Az online fejlődésmérő-eszköz célja, hogy az értékelés objektív legyen: az aktuális teljesítményt tükrözze, amit nem befolyásol a pedagógus személye.

Az eDia-rendszer mérés fő célja, hogy évente több alkalommal, három fő műveltségi területen (matematika, természettudomány, olvasás) értékelje a gyermek fejlődését, és ezáltal képes legyen időben jelezni az esetleges lemaradásokat. Eltér az eddigi mérőeszközöktől abban, hogy a képekkel, hangokkal, animációkkal, videókkal színesített feladatok és a változatos válaszadási formák életszerűbbé, élvezhetőbbé teszik a feladatok megoldását. Az oldalon nemcsak tesztek és kérdőívek találhatók meg, hanem a fejlesztésre, a differenciált csoportmunkára is lehetőséget találunk, online feladatsorok segítségével. A fejlesztő programok a matematika tanulás előfeltétel-készségeit és az olvasási előkészítéseket fejlesztik, játékos feladatokon keresztül.

Az eDia-rendszerben történő tesztelésekben, felmérésekben a gyermekek egyedi és visszafejthetetlen azonosítókkal vesznek részt, ezáltal biztosítva az anonimitást. Az adatfelvételek eredményéről a rendszer visszajelzést ad, országos és regionális eredményekhez viszonyítva is.

➤ Fejlődés nyomon követése az **oviKRÉTA**-ban

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza a gyermek aktuális fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. A gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit szempontok szerint tudja értékelni, az életkorának megfelelően hogyan fejlődik, eléri-e az

iskolakészültség kritériumait. Amennyiben a gyermek az adott nevelési évben tanköteles életkorba lép, az életkora alapján a felületen kiemelve láthatók az iskolakészültségi kritériumok.

A szülőket legalább félévente, szöveges értékelés alapján tájékoztatjuk a gyermekük fejlődéséről.

oviKRÉTA – fejlődési mutatók	A gyermek fejlődésének nyomon követése	Difer - mérőrendszer	eDia
		Kiegészítő mérés	
A gyermek motoros fejlettsége: nagymozgás finommozgás vizuomotoros mozgás emberábrázolás	Mozgásfejlettség Téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége Testséma fejlettségének mutatói	Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia) szem-kéz koordináció finommozgások	Tablet- és egérhasználat műveletei
A gyermek kommunikációs fejlettsége: beszédértés beszédprodukció	A nyelvi fejlettség mutatói: szókincs beszéddritmus szöveg-visszaadás képolvasás	beszédhanghallás relációs szókincs	Olvasás előkészítései: fonológiai tudatosság
A gyermek szociális fejlettsége: társas kapcsolatok játék énfejlődés	Társas kapcsolatok, játékok, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret: Társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képességek. Erkölcsei megítélő képessége, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás.	elemi szociális motívumok és készségek	

A gyermek önállóságának fejlettsége: - önállóság - önszabályozás - szokások			
	Érzelmei, motivációk, beállítódás, akarati megnyilvánulások: érzelmei, motivációk, beállítódás. Akarati tényezők.		
A gyermek kognitív fejlettsége: megismerő funkciók	Goodenough- féle rajzvizsgálat	Elemi számolási készség: tapasztalati következtetés tapasztalati összefüggés-megértés	Számolási készségek: számok helyes sorrendje mennyiségekkel végzett számolási műveletek számképek felismerése sorozatok analógiák osztályozás

A pedagógiai célú megfigyelések a gyermek egyéni képességfejlődésére fókuszálnak, folyamatszempléttel az egyéni fejlődési ív követését és kimutatását teszi lehetővé. A fejlődés mutatóiról rögzített információk a gyerekek képességszintjét, tudását mutatják egy adott időszakban, melyet elemezve jutunk el az óvodai csoport és az egyén szintjén a fejlesztendő feladatok meghatározásához. Az egyéni fejlesztési feladatok meghatározásánál kiemelt szerepe van az objektív pedagógiai értékelésnek. A szülők a tájékoztatást gyermekük fejlődéséről fogadóórán kapják meg, melynek keretében lehetőséget biztosítunk a szóbeli megbeszélésre, az óvodapedagógusok és a szülők vállalásainak feljegyzés formájában való rögzítésére a gyermek fejlesztése érdekében. A tájékoztatás megvalósulását a szülő és a részt vevő pedagógusok aláírásukkal hitelesítik.

A pedagógusok az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik, megfigyelik, fejlesztik különböző képességeiket. Megfigyeléseiket írásban rögzítik egy évben kétszer, és az eredmények alapján határozzák meg az egyéni fejlesztési feladatokat. A jól funkcionáló területek meghatározása lehetővé teszi,

hogyan a fejlesztő tevékenység során ezekre a területekre építve valósuljon meg a fejlesztés.

A gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentációk tartalma (papír alapon és elektronikus felületen tárolva):

- a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatói,
- a gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, a differenciált nevelés iránya, az elért eredmény egyéni fejlesztési terv formájában,
- a gyermek anamnézise,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításai, fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatai, a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések.

Az értékelés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek és a közösségformálásnak, ezért ennek során fontos feladat a pozitívumok erősítése, és a reális önértékelés kialakítása, az önbizalom fejlesztése.

Az óvodai megfigyelésekkel és a kiegészítő pl. fejlesztőpedagógiai mérésekkel lehetővé válik egyrészt a gyermekek részképesség gyengeségének, nehézségeinek, zavarának korai felismerése, másrészt a megfigyelések lehetővé teszik az átlag fölötti képességű, tehetséges gyermekek felfedezését és fejlesztését. Segítségével átfogó képességprofil áll rendelkezésére a gyermekkel foglalkozó szakemberek számára.

A Váci Deákvári Óvodában a gyermekek fejlődésének mutatói - az oviKréta elektronikus rendszer által kidolgozott megfigyelés alapú rendszer szempontsorainak alapján az elektronikus csoportnaplóban kerül rögzítésre.

Tervezés

Alapkompetenciák

Az alapkompetenciák magukban foglalják a beszédhez, szövegértéshez, a mennyiségi, téri-vizuális és időbeli viszonyok mentén történő tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek a rendszerét.

➤ **Kommunikációs kompetencia**

Hatékonyan teremt kapcsolatot és vesz részt interakciókban.

➤ **A gondolkodás kompetenciái**

Gondolkodási műveletek:

- **Analízis:** az egész részekre bontása.
- **Szintézis:** a részek egyesítése.
- **Absztrakció:** a felismert általános vonások között a lényeges jegyek kiemelése. (megkülönböztetés)
- **Összehasonlítás:** két vagy több dolgot, ezek tulajdonságainak azonosítása vagy különbözőségek felismerése.

- **Relációk felfogása:** két dolog közötti kapcsolatok megnevezése.
- **Kiegészítés:** adott viszony ismeretében megtaláljuk az annak megfelelő másik tárgyat vagy jelenséget.
- **Általánosítás:** közös megegyező jegyek alapján összevonás, fölérendelt adat megtalálása.
- **Konkretizálás:** alárendelt adat megtalálása.
- **Analógia:** az összefüggések felfogásán alapuló kiegészítés.
- **Rendezés:** adott elv alapján jelenségek, tárgyak csoportosítása, rendszerezése, osztályozása.

➤ **Személyes- és társas kompetenciák**

A hatékony és kiegyensúlyozott társas kapcsolatok, a pozitív énkép, illetve a változásokhoz is alkalmazkodni tudó egyéni életmód kialakításában alapvető jelentőségű készségek. Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák.

A gyermek egy gondosan kialakított környezetben érdekelt saját tanulásában. Garancia erre nyitottsága, érdeklődése, aktivitása. A gyermek ismeretében egyéni célokat kell kitűzni, az egyéni erősségek és igények figyelembevételével. Ennek feltétele:

- a gyermekek egyénenkénti megismerése, képességeik erős és gyenge pontjainak regisztrálása. a gyermek különböző tevékenységeinek, jelzéseinek megfigyelésére, értékelésére;
- a személyiség mélységéig eljutó beszélgetések, amelynek főszereplője a gyermek: csak így ismerhetjük meg élményvilágát, érdeklődését, tapasztalatainak körét;
- a gyermek produktumainak (gyermekmunkák, verbális megnyilvánulások, játék, dramatizálás, társalgás stb.) elemzése.

A gyermekek fejlődésbeli különbségeinek átgondolásával lehetséges olyan tevékenységeket ajánlani, kezdeményezni, amelyekben a gyermek - mint egyén - sikerélményhez jut, és ezen pozitív „önmegerősítése” hatására nehezíti önmagának a feladatokat. Lényeges, hogy az eltérő fejlettségű gyermekeknek minden helyzetben joguk van egyéni ütemben előre haladni, melyhez az óvodapedagógus kreatív munkájára van szükség.

Kompetencia fejlődésének segítése

➤ **A kommunikációs képességek fejlődésének segítése**

- A beszédindíték, beszédkedv fokozása (a figyelem fejlesztésével), beszédkésztetés, ösztönzés, beszédminták
- Helyes beszédleghzés, tagolás (rigmusok, mondókák, gyermekversek), szünnettartás, beszédhangok, toldalékok pontos, tiszta ejtése, helyesejtés, a fonematikus hallás fejlesztése
- A beszédhelyzethez alkalmazkodó hangerő, hanglejtés, beszédtempó, ritmus

- A szókincs gyarapítása, aktivizálása

➤ **A gondolkodási képességek fejlődésének segítése**

- a pontos érzékelés kialakítása, tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása;
- összehasonlítás személyek, tárgyak, tárgyképek tulajdonságai szerint (szín, alak, forma, nagyság, mozgás, mennyiség). A feltárt lényeges tulajdonság alapján az azonos és megkülönböztető jegyek több szempontú összehasonlítása;
- differenciálás például nagyság, szín, színárnyalat, mozgás szerint (tárgyak, személyek, jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemző jegyek említésével, megkülönböztetés a minőség és mennyiség alapján, rendezés);
- emlékezet: személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolása, egymásutánisága, szekvenciák megjegyzése cselekedetekre, visszaemlékezés cselekvésre, történésre, tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése;
- figyelem: egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése, gyors reagálás az utasításokra, többféle mozgás, vagy cselekvés végrehajtása egymás után, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés

➤ **A motoros képességek fejlődésének segítése**

- A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése;
- Finommozgás fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása; nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok, ügyességi gyakorlatok;
- Mozgások megkülönböztetése (tempó, erősség, ritmus);

➤ **Szociális képességek fejlődésének segítése**

- Pontos diagnózis kialakítása a viselkedés elemzése nyomán;
- Megfelelő kötődések, viszonyulások kialakítása, szabályok felismerése, értelmezése, betartása, a társas viselkedés formáinak ismerete, gyakorlása, önfegyelem kialakítása;
- A kulturális hátrányokból eredő viselkedési formák megváltoztatása;

➤ **A tér- és időbeli tájékozódási képesség alakítása**

- A térbeli helyzet felismerése, megnevezése (fent-lent, elől- hátul-középen);
- Térbeli helyzetek megfogalmazása – relációs szókincs fejlesztése;
- Időbeli tájékozódás: visszaemlékezés történésekre, cselekvésekre – időpont, időköz;

- Az idő ritmusa, a természet ritmusa, ritmikusan ismétlődő állapotok megfigyelése;

Fejlődés várható eredménye	
A gyermek	feladattudata tovább fejlődik;
	egyre inkább képes lesz tudatos és kitartó feladatvégzésre;
	koncentráció képességének hatékonysága és időtartama nő;
	munkatempójában igazodik a csoporthoz. Együtt munkálkodásra képes;
	a lapon, füzetben jól tájékozódik. A számokat, betűelemeket, egyéb formákat megfelelően helyezi el vonalrendszerben, négyzethálóban;
	az eszközeit megfelelő rendben tartja;
	vigyáz a játékeszközökre;
	felismeri erősségeit, azokra egyre tudatosabban épít;
	kialakul a közösségben elfoglalt helye;
	érdeklődik az új ismeretek iránt. Nyitottan fogadja az új helyzeteket, szituációkat;
	egyre jobban érti a vele szemben támasztott követelményekkel és teljesíti őket legjobb tudása, képessége szerint;
	a feladatok utasításait megérti, azokat – a gyakorlás szintjétől függően – önállóan végrehajtja, szóban el tudja ismételni;
	jól kifejezi magát társai és pedagógusai felé is. Problémáit meg lehet vele beszélni. Véleményét elmondja.
	az indulatain, érzésein egyre inkább tudatosan uralkodik. A szabályokat mind jobban betartja.

Differenciálás

Ahhoz, hogy a gyermek személyes kompetenciája fejlődjön, a szociális kompetenciát, kommunikációs és kognitív kompetenciáit egységben, komplex módon, az egyéni sajátosságokra tekintettel kell alakítani, ehhez pedig a differenciáló szemléletű nevelés elve nélkülözhetetlen.

Valamennyi feladat teljesítésének közös mezője a cselekedtetés, az életkorra jellemző egyéni érdeklődés és kíváncsiság, változatos tevékenységek, ösztönző környezet biztosításával, a gyermek igényeihez igazodó tér és idő strukturálásával (napirend). Az óvodás gyermek tanulási módja pedig a cselekvésbe ágyazott, konkrét tárgyakhoz és eszközökhöz kötött - a műveleti gondolkodás előtti kognitív fejlődési szakasz jellegzetességeit szem előtt tartó fejlődés segítés - a játék mindenek feletti erejével.

A differenciálás területei:

A differenciálás területei	Motiváltság elérésében	A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységek szervezése.
	Tartalomban	Mennyiségben, mélységében, tartalmi részek kapcsolataiban, meglévő ismereti anyagban, az érdeklődés irányultságában.
	Célban	Azonos vagy eltérő szintű feladatok végzése különböző eszközökkel, egyszerűbb vagy bonyolultabb problémák felvetésével.

	Módszerek alkalmazása	Beszélgetés, megbeszélés előnyben részesítése, vagy az elbeszélés, a bemutatás, szemléltetés, magyarázat, eljárásainak megválasztása.
	Munkaformák igazítása	Egyéni vagy páros, csoportban, frontális körülmények között.
	Az információk megszerzésében	Auditív, vizuális, audio-vizuális, kinezetikus, komplex, interaktív, tárgyi, síkbeli, makett, manipulatív, kísérleti, természetes, mesterséges eszközök használatával, szimbólumok, technikai eszközök... stb.

11. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A módosított Váci Deákvári Óvodai Pedagógiai Program érvényességi ideje:

a nevelőtestület határozata alapján 2024. szeptember 1.-jétől visszavonásig szól.

Az óvodai Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- hálózatbővítés, leépítés,
- törvényi változás,
- szervezeti átalakítás,
- egyéb érdekegyeztető fórum módosító javaslata,
- a program bevalását figyelemmel kísérő ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat esetén.

A programmódosítás előterjesztésének előírásai:

- írásbeli előterjesztés a Váci Deákvári Óvoda igazgatójának,
- írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek,
- szóbeli nevelőtestületi előterjesztés, véleménykérés, döntés az elfogadásáról.

A program módosításával kapcsolatos nevelőtestületi értekezletet abban az esetben hívunk össze, ha a nevelőtestületi érdekegyeztető fórum, valamint a szülők közösségét képviselő fórum előterjesztésében a módosítást a tagok legalább 50% + 1 fő kéri.

Nyilvánosság biztosítása:

A Pedagógiai program dokumentumot a Váci Deákvári Óvoda ügyviteli és iratkezelési szabályzata szerint kezeljük és a Közérdekű adatok megismerésére irányuló szabályzat szerint biztosítjuk a nyilvános hozzáférést.

A tagintézményekben a dokumentum hozzáférhető - helyben olvasásra minden alkalmazott és érdeklődő számára – az igazgatói szobában elhelyezett példány, és a tagintézményekben elhelyezett példányok formájában.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program módosításának indoka: jogszabályi változás, intézményi innovációk beépítése, a mai korszerű óvodai nevelés elveinek beépítése.

Váci Deákvári Óvoda 2024. évi Pedagógiai Programjának módosítása 2025. szeptember 01. napjával lép hatályba.

Jelen Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2024. évben hatályba lépett Pedagógiai Program.

Jelen Pedagógiai Programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el.

Az Nkt. 26. § (1)A nevelő és oktató munka óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

Jelen Pedagógiai Program módosítása a fenntartóra nézve többletkötelezettséggel nem jár.

Nkt. 72. § (5) A szülő joga különösen, hogy

a) **megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,**

Nkt. 83. § (2) A fenntartó

g) **jóváhagyja a köznevelési intézmény SZMSZ-ét, Pedagógiai programját, éves munkatervét, továbbképzési programját, tantárgyfelosztását,**

h) **értékeli a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét,**

Vác Város Önkormányzata a Váci Deákvári Óvoda fenntartója részéről jóváhagyta:

Vác, 2025.

BIBLIOGRÁFIA

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
3. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
4. 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
5. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
6. 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
7. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
8. 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
9. 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
10. 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
11. 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
12. 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
13. <https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020/nat/iranyelvek/alapprogramok>
A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz
14. Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. 1997. nov. 1.), és 2015. évi módosításai
15. Egyezmény a gyermekek jogairól Bp. Egyesült Nemzetek UNICEF 1992.
16. Országos tanfelügyelet - Kézikönyv óvodák számára
17. Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez
18. A pedagógiai program tartalmát befolyásoló további dokumentum, a Váci Deákvári Óvoda Alapító okirat

13. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet - TAGINTÉZMÉNYI PROFILOK

VÁCI DEÁKVÁRI ÓVODA /SZÉKHELYINTÉZMÉNY/	
	✓ Környezet értékeinek megőrzése ✓ Környezettudatos magatartás fenntarthatóságára nevelés ✓ Környezettudatosságra és egészséges életmódra nevelés ✓ Zenei nevelés komplexitása a műveltségi területekhez kapcsolódva ✓ Bölcsőde- óvoda- iskola program ✓ Biztonságos Óvoda => Közlekedés biztonságra nevelés
DIÓFA UTCAI TAGINTÉZMÉNY	
	✓ Egészséges életmód, egészségvédelem ✓ Környezetvédelem, környezettudatosságra nevelés a jeles napok, hagyományok tükrében ✓ Óvoda – Iskola átmenet segítése ✓ Tehetséggondozás tehetségműhelyekben ✓ Madárbarát óvoda ✓ Állatbarát óvoda
SIRÁLY UTCAI TAGINTÉZMÉNY	
	✓ Mozgáskultúra átfogó, sokszínű fejlesztése ✓ Hagományörzés kulturális örökségünk ápolásával ✓ Egészségtudatos szemlélet formálása ✓ Zenei nevelés komplexitása a műveltségi területekhez kapcsolódva ✓ Tehetséggondozás, tehetségműhelyek keretein belül ✓ Biztonságos Óvoda => Közlekedés biztonságra nevelés
ÚJHEGYI ÚTI TAGINTÉZMÉNY	
	✓ Képesség fejlesztés, mozgáson keresztül ✓ Preventív fejlesztő torna ✓ Óvoda-iskola program ✓ Környezettudatos magatartás fenntarthatóságára nevelés ✓ Népi hagyományok megőrzése, ápolása

DEÁKVÁRI FŐÚTI SZÉKHELYINTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Sokkal egyszerűbb megtanítani valakit magot ültetni, mint meggyőzni arról, hogy ültetnie kellene.”

Mark Boyle

1. INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

A Váci Deákvári Óvoda, Deákvári Főúti Székhelyintézmény a Deákvári főút 34. sz. alatt található, a bölcsődével egy épületet alkotva, külön kertrésszel és 2 irányból bejárattal; lakótelepi háztömbökkel, családi házakkal körülvett területen, sétatávolságban a kis erdőtől. A forgalmasabb utaktól távolabb, de mégis könnyen és jól megközelíthető helyen, egészségügyi és oktatási intézmények közelében található. Az óvoda 3 csoportban fogadja a gyermekeket. 6 fő szakképzett óvodapedagógus gondoskodik a gyermekek neveléséről, valamint 1 fő pedagógiai asszisztens és 3 fő dajka segíti munkájukat. A szakvéleményekben meghatározott óraszámokban, az SNI gyermekek ellátásában 1 fő gyógypedagógus vesz részt. Az udvar állapotáért 1 fő kerti munkás felel. Székhelyintézményünkben az igazgató és igazgató-helyettes munkáját 1 fő óvodatitkár segíti.

Óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot. Az egyszerűség, a takarékoság, a praktikusság jellemzi. Csoportszobáink esztétikusan berendezettek, melyek a szabad játék és a tevékenységbe ágyazott tanulás, ismeretszerzés színterei. Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, sok növényrel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek a munkatevékenységeken belül növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el, az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben. Tornaszobánk és annak felszereltsége széleskörű mozgásfejlesztésre ad lehetőséget.

Az óvodakertünkben egyaránt megtalálható füves terület és fákkal árnyékolt, bokrokkal körülvett játéktér. A szabadban történő mindennapi mozgáshoz, önfeledt játékhöz, megfelelő hely és mozgásfejlesztő játékeszközök állnak rendelkezésre a gyermekek számára. A szabadban végzett mozgás, a fejlesztő játszóeszközök elősegítik a gyermekek mozgás, személyiség és egészség fejlődését.

A gyermekekkel együtt gondozzuk a zöldséges- és virágoskertünket, a gyógy- és fűszernövényeinket. A gyermekek a kertgondozáshoz gyermek méretű kerti szerszámokat használnak. A zöldhulladékot a kerti komposztálónkban gyűjtjük, a növényi hulladék hasznosulását így a gyerekek is figyelemmel tudják kísérni.

2. INTÉZMÉNY HELYI PROGRAMJA

„Környezettudatosságra és egészséges életmódra nevelés”

Pedagógiai hitvallásunk:

A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában az egészséges életmódra nevelést, a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük.

„A természet változik. És mi teljesen függünk ettől a változó világtól. Ez biztosítja az élelmünket, a vizet és a levegőt. Nincs ennél nagyobb értékünk, muszáj megvédenünk.

David Attenborough

Programunk alapja:

Nevelő-és fejlesztő tevékenységünket az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján, az óvoda Helyi Pedagógiai programja szerint végezzük. Óvodánk az alapfunkciókon túl, minden lehetőséget megragad, hogy a gyermekek hétköznapijait változatos programokkal színesítse.

A természet megszerettetésének, a természet védelmének, a hozzá fűződő pozitív életérzés kialakításának elsődleges helyszíne a természet. Kedvező természeti és helyi adottságaink arra ösztönöztek bennünket, hogy kiemelten foglalkozzunk a természetvédelmi és környezetvédelmi feladatokkal. Az óvoda életében hangsúlyosan jelenik meg a környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés és az egészséges életmódra nevelés. Azt valljuk, hogy az óvodáskorban szerzett tapasztalatok meghatározó jelentőségűek a gyermekek személyiségfejlődésében, ezért lényeges, hogy már ekkor megkezdjük a környezetvédő, természetszerető, egészségtudatos ember személyiségének alakítását. Óvodai életünk szerves része: az élményszerző séta, a kirándulás, a mozgás. Természetjárásunk elsődleges célja: rácsodálkozás a természetre, a vidék természeti környezetére, a táj esztétikai, földrajzi, biológiai értékeire a 3-7 éves gyermekek határtalan kíváncsiságának kielégítésén, s a felfedezések apró örömein keresztül. Számptalan lehetőség áll rendelkezésünkre környezetünkben a természet megfigyelésére, a gyűjtőmunkára, minden évszakban. Óvodásaink természeti környezetben, élményszerű, felfedező játékos programokon, komplex cselekvéseken keresztül találkozhatnak a természettel, a természetvédelem fontosságával.

A természet rendje, évszakok, hónapok, az időjárás változás adja tevékenységeink keretét.

A gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján a cselekvő, felfedező tevékenységszervezés módszerével zajlik. Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában a helyi adottságokat vesszük figyelembe. (Pl. fák védelme, virágültetés és növényeink gondozása, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, komposztálás, újrahasznosítás, egészséges táplálkozás, mindennapos mozgás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet megismerése és védelme stb.).

Kiemelten foglalkozunk az állatok védelmének kérdéskörével, amit a gyakorlatban is igyekszünk megvalósítani. A gyermekek pozitív mintaadás révén megtapasztalhatják, hogy a legapróbb élőlények is a természet fontos alkotóelemei. Ha eltévednek, segítenünk kell nekik visszajutni természetes élőhelyükre. Gyakran látogatjuk a közeli kis erdőt, ahol a fák törzsén mókusokat, harkályt és még számtalan élőlényt megfigyelhetünk.

A növények is fontos szerepet játszanak mindennapjainkban. A gyermekek tapasztalatot gyűjthetnek a gondoskodásról és a természet változásáról, körforgásáról.

Kora tavasszal, a gyerekekkel együtt virág és zöldségmagokat vetünk, melyeket a csoportszobában gondozunk a palánták megerősödéséig és a jó idő beköszöntéig. Figyelemmel kísérhetik növekedésüket, gondoskodhatnak saját növénykéjükről, melyet maguk ültethetnek ki az óvoda udvarára, ahol tovább gondozzák azokat.

A gyermekek gyakran barkácsolhatnak, az így elkészített tárgyakat felhasználhatják játékaikban is. Fontosnak tartjuk, hogy a természetes anyagokon kívül olyan értékes anyagokat is újra felhasználjunk, (papír, műanyag) melyek eredeti funkciójukat már elvesztették, de kiválóan használhatóak az óvodai tevékenységek során, újrahasznosítva.

Nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmódra nevelésre, a rendszeres mozgásra, a szabad levegőn való tartózkodásra, a délutáni pihenés fontosságára, az egészséges táplálkozásra, a megfelelő folyadékbevitelre és a személyes higiéniaira.

Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód megalapozására, a közösségi életvitelre. (Kapcsold le a villanyt! Zárd el a csapot! Ne folyasd a vizet feleslegesen! Ne pazarolj! Egyél sok zöldséget és gyümölcsöt! Mozogj sokat! Légy vidám, ne búslakodj! Nevezzünk együtt! Figyeljünk egymásra! Segítsünk egymásnak! stb.)

A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (Pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulás, stb.).

Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, élménypedagógia, projekt módszer alkalmazása, kooperatív tanulás, erdei óvoda stb.)

Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik. A mindennapok ünnepeit közös tervezgetéssel, készülődéssel, örömteli várakozással erősítjük, így az összetartozás érzését fokozzuk, hagyományainkat ápoljuk, gyermekeinkben a szokásokat erősítjük, alakítjuk. Az ünnepekre való készülődést egy-egy projekt, vagy témahét keretében valósítjuk meg. Hagyományaink, ünnepeink, „zöld ünnepeink” szervezésében fontos szerepet tulajdonítunk nevelési alapelveinknek, óvodai nevelésünk céljainak és feladatainak.

Jeles napok, „zöld ünnepek”, melyeknek helye van tagintézményünk életében:

Zöld ünnep	Tevékenység tartalom	Szervezeti forma
• szeptember 23. Szelektív hulladékgyűjtés világnapja	A „hulladék nem szemét” témahét, témáink: • szelektív hulladékgyűjtés • újrahasznosítás, környezetvédelem, természetvédelem	Csoportonkénti ünnepség
• október 4. Állatok világnapja	„állatvédelmi témahét” témáink: • állatvédelem, környezetvédelem, természetvédelem fontossága • mit tehetünk az állatokért?	Közös ünnepség • Óvodai szintű közös mulatság és csoportonkénti rendezvény
• február 2. Időjós nap (Medve kibújik a barlangjából)	„időjós témahét” témáink: • időjárási megfigyelések • összefüggések keresése • hiedelmek, népi jóslatok	Csoportonkénti ünnepség
• március 22. Víz világnapja	„vízvédelmi témahét” témáink: • állatvédelem, környezetvédelem, természetvédelem fontossága • a víz, mint élettér • a víz szerepe az életünkben • hogyan vigyázhatunk a vízre?	Közös ünnepség • Óvodai szintű közös program a családokkal együtt
• április 22. Föld napja	„Földünk témahét” témáink: • állatvédelem, környezetvédelem, természetvédelem fontossága • szelektív hulladékgyűjtés • újrahasznosítás • takarékoskodás • hogyan segíthetünk a Földünknek?	Közös ünnepség • Óvodai szintű közös program a családokkal együtt
• május 10. Madarak és fák napja	„madarak és fák témahét” témáink: • állatvédelem, környezetvédelem, természetvédelem fontossága • madarak, fák a környezetünkben; hogyan vigyázhatunk rájuk?	Közös ünnepség • Óvodai szintű közös és csoportonkénti rendezvény

3. Elért eredmények, „kitüntető címek”

Óvodapedagógusaink kiemelkedő szakmai munkájának eredményeként 2020-ban óvodánknak az Oktatási Hivatal az **„AZ OKTATÁSI HIVATAL BÁZISINTÉZMÉNYE”** kitüntető címet adományozta a 2020-2023-ig tartó időszakra.

A töretlen szakmai színvonalon végzett munka eredményeként intézményünk 2023-ban a 2023-2026-ig tartó időszakra ismét megkapta az Oktatási Hivatal **„AZ OKTATÁSI HIVATAL BÁZISINTÉZMÉNYE”** kitüntető címet.

Az Országos Rendőr-főkapitányság – Országos Baleset megelőzési Bizottság a Közlekedéstudományi Intézet közreműködésével óvodapedagógusaink részt vettek a Biztonságos Óvoda pályázaton. A pályázat célja a gyermekeket érintő legfontosabb közlekedésbiztonsági ismeretátadás támogatása, az intézmények közlekedésre nevelési tevékenységének támogatása. A pályázaton való részvétellel óvodánk elnyerte a **„Biztonságos Óvoda”** címet.

Pályázatok:

Az adódó pályázati lehetőségeket kihasználjuk annak érdekében, hogy a gyermekeknek újabb és újabb élményeket biztosíthassunk, óvodánk játékeszközait bővíthessük, környezetünket esztétikusabbá tehessük.

2024-ben a **„Nem csak a miénk az erdő!” DDC ZÖLD MEGOLDÁS - PÁLYÁZAT** nyerteseként jelentős anyagi támogatást kaptunk, mellyel zöldebbé és környezettudatosabbá tudtuk varázsolni a Váci Deákvári Főúti Óvoda udvarát.

Alapítványunk:

Óvodánk alapítványa: **„A VÁCI DEÁKVÁRI FŐÚTI ÓVODA GYERMEKEIÉRT”**.

DIÓFA UTCAI TAGÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„A harmonikus együttélés alapelvei a más lények iránti tisztelet, a mások javának szeretete, valamint az, hogy a természet rendjében gyönyörködni tudjunk, és megértsük felelősségünket a rendért...”

Lányi András

A Diófa Utcai Tagintézmény 1962-ben épült, önkormányzati fenntartású intézmény. Három csoportunk homogén csoport, mely az előírásoknak megfelelően, tornaszobával is rendelkezik. Óvodánk kertvárosi, családi környezetben helyezkedik el, melyet a szomszédos általános iskola és lakótelepi házak vesznek körül. Büszkék vagyunk az óvoda udvarára, ahol több évtizede ültetett fák állnak. A fák árnyas lombjai kellemes hőmérsékletet biztosítanak a nyári melegben. Ennek a hatalmas területnek a megléte adta az ötletet pedagógiai programunk megírásához. Egészséges életmódra- és környezettudatosságra nevelés a fő arculatunk. Sokat tartózkodunk a friss levegőn, ahol mozgásigényüket maximálisan kiélhetik a gyerekek. Kirándulásokat szervezünk, hogy testközelből élhessük át a csodálatos természet titkainak felfedezését, láthassák annak szépségét, folyamatos változásait.

Hangoztatjuk, hogy napjainkban elengedhetetlenek a vitaminokat tartalmazó ételek, gyümölcsök fogyasztása, mely segítik szervezetünk működését. Fontos nevelő értékkel bír, a szülők által megszavazott „gyümölcsnap”, melyhez a szülők biztosítják a gyümölcsöt. Folyamatosan felhívjuk a gyermekek figyelmét a környezetünk megóvására, gondozására, mert mi, emberek felelősséggel tartozunk a bolygónk kincseiért, a víz, a levegő, a föld, a környezet tisztaságának megóvásáért.

Az említett nevelési célok hatékony megvalósításának érdekében, az óvodai csoportok sajátosságainak és igényeinek megfelelően, saját szervezésű és központi rendezvényeken veszünk részt. (Takarítási Világnap, Óvodai Kalandtúra, Földünkért Világnap, Városi Sportfesztivál, Víz Világnapja, Dunaparti séta, Föld Napja, Madarak és fák napja) A hagyományos, jeles napok követése mind ezt a célt szolgálja. Számos olyan programunk van, melyek az értékek megőrzésére irányul, ugyanakkor haladunk a kor elengedhetetlenül fontos követelményeinek környezettudatos, fenntarthatóságra irányuló, jövőkép megvalósítására való törekvéseink által.

Ez a környezet indított minket a „Madárbarát Óvoda” cím megpályázására, melyet 2019- ben nyertünk el. 2021 tavaszán, a DDC Zöld Megoldás Pályázatának különdíját elnyerve, létrehoztunk egy „Madárbarát Mintakert” tanösvényt. 2020-tól elnyertük az „Oktatási Hivatal Bázisintézménye” címet, melynek azóta is részesei vagyunk. 2022- ben elnyertük az „Állatbarát Óvoda” címet, melyre immáron harmadik éve is pályázunk.

Pedagógiai hitvallásunk:

„Már az óvodában megtanultam mindent, amit tudni érdemes. Azt, hogy hogyan éljek, mit tegyek, mind az óvodában tanultam meg. Az egyetlen a bölcsesség nem volt különösebb érték, az óvodában azonban annál inkább. Íme, amit ott tanultam:

- ❖ *Ossz meg mindent másokkal!*
- ❖ *Ne csalj a játékban!*
- ❖ *Ne bántsd a másikat!*
- ❖ *Mindent oda tégy vissza, ahonnan elvitted!*
- ❖ *Rakj rendet magad után!*
- ❖ *Ne vedd el a másét!*
- ❖ *Kérj bocsánatot, ha valakinek fájdalmat okoztál!*
- ❖ *Evés előtt moss kezet!*
- ❖ *Húzd le a vécét!*
- ❖ *A frissen sült sütemény és a hideg tej, tápláló.*
- ❖ *Élj mértékkel! Minden nap tanulj, gondolkodj, rajzolj, fess,*
- ❖ *énekelj, táncolj, játssz és dolgozz egy keveset!*
- ❖ *Délutánonként szundíts egyet!*
- ❖ *A nagyvilágban óvatosan közlekedj, fogd meg a társad kezét,*
- ❖ *és ne szakadjatok el egymástól!*
- ❖ *Ismerd fel a csodát!”*

Robert Fulghum

Napjaink felgyorsult, rohanó életritmusa, társadalmi, környezeti adottságainak figyelembevételével fogalmazódott meg bennünk a harmóniára való törekvés gondolata, mely nemcsak a testi-lelki egészségre nevelést foglalja magában, hanem az ember és a természet megbonthatatlan egységét célozza.

Ilyen terület a környezet- és az egészségvédelem, mely óvodai programunk szellemiségét adja.

Hisszük és valljuk, hogy minden gyermek más és más, ezért a fejlesztésükre irányuló pedagógiai eljárásoknak alkalmazkodniuk kell az egyéni fejlettséghez, a fejlődés üteméhez és sajátosságaihoz.

Tagintézményünk legfontosabb célkitűzései közé tartozik az egészséges életmódra nevelés. Mindezek feltétele az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítása. Így már kiscsoportban arra törekszünk, hogy a napi életritmust rugalmasan, a gyermekek igényeit figyelembe véve alakítsuk a nyugodt, kiegyensúlyozott életük érdekében.

A gyermekek egészségének óvásához, önbizalmának, önértékelésének siker- és kudarctűrő képességének formálásához szükséges a megfelelő táplálkozás, mozgásigény kielégítése az egész nap folyamán. Ehhez biztosítjuk a mindennapos testnevelést, a heti mozgásfoglalkozást (tornaszobában), a szabadban végzett mozgást, játékot, a természetben tett sétát, kirándulásokat.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, nyitott a szülők felé, lehetőséget nyújt az újításhoz és a hagyományok ápolásához egyaránt.

A szülők bevonásával biztosítjuk az évszaknak megfelelő természetes vitaminok, zöldségek, gyümölcsök rendszeres fogyasztását, amit közösen gyűjtünk, ültetünk, gondozunk a kiskertünkben. Gyógy- és fűszernövény kert kialakításával teremtünk lehetőséget a gyermekek kerti munkájához. A gyermekek részt vesznek az évszaknak megfelelő kertgondozásban, melyekhez gyermek méretű szerszámok állnak

rendelkezésre. A leszűretelt termést télen, nyáron gyógynövény tea formájában, közösen fogyasztunk el. Közvetlen tapasztalás útján szereznek ismeret a gyógynövények tulajdonságairól. A téli időszakban gyógyteák készítése (csipkebogyó, hársfavirág, menta, édeskömény citromfű) amit közösen gyűjtünk.

Számunkra nincs különbség gyermek és gyermek között, kiemelt fontosságú az esélyegyenlőség megteremtése, a gyermekek mindenekfelett álló érdekének képviselője.

Az óvoda sokszínű arculatát társadalmi - természeti környezetünk, helyi adottságaink, az ebből fakadó pedagógiai törekvéseink határozták meg.

„ A földet nem apáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön ”

David Brower

Specialitásaink:

Környezettudatosságra, és egészséges életmódra nevelés:

- Környezettudatos életvitel megalapozása természet és állatvédelem.
- Egészségvédelemmel kapcsolatos események.
- Szelektív hulladékgyűjtés fontosságára való felhívás, a foglalkozásokba beépített dráma játékok által.
- Kirándulások.
- Madárbarát óvoda
- Gyógynövény kert gondozása

Óvodásainkkal rendszeresen járunk sétálni, melynek során a gyermekek megfigyelhetik az évszakok körforgását, a különféle szenzitív környezeti játékok pedig jó alkalmat teremtenek a környezet megismerésére, megszerettetésére, és egyben megóvására. Óvodánk szemlélete tükrözi az állatok szeretetét, védelmét. Az állatok közel állnak a gyerekekhez, a városi gyermekeknek nehezebb kapcsolatot építeni velük, de igyekszünk kihasználni a lehetőségeket.

Az egészséges életmódra nevelést napjaink egyik legfontosabb egészségpedagógiai feladatának tartjuk. Ahhoz, hogy a gyermekek egészségüket és fizikai erőnlétüket meg tudják tartani, egészségvédő ismereteket adunk át nekik, „Egészség hét” néven, külső szakemberek, védőnők, szülők bevonásával.

Kiemelkedően fontosnak tartjuk a hulladék, hulladékhasznosítás, újrahasznosított fogalmakkal való megismertetést.

Kirándulásaink, sétáink többnyire olyan helyszínek, amelyek megismertetik a gyermekeket a természeti környezettel, állatvilággal.

A Madárbarát óvoda alapprogram a madárvédelem mellett kiemelkedően jó lehetőségeket kínál a gyermekek nevelésében, az óvoda nevelési programjának fejlesztésére, bővítésére. Madárvédelmi munkáink nem csak a téli időszakot ölelik át, egész évben feladatokkal látja el a gyermekeket. Megfelelő odúkkal, madáretetőkkal és növények telepítésével fészkelő, és búvóhelyet biztosítunk az énekesmadarak számára.

Óvodapedagógusaink nagy hangsúlyt fektetnek a szülőkkel való pozitív együttműködés kialakítására, amelyet nem csupán a napi találkozások, szülői értekezletek, fogadóórák, hanem színvonalas rendezvényeink

is segítik. (Márton napi liba nap, meghitt hangulatú Adventi énekes kör, jó hangulatú bögrés Adventi vásár, Alapítványi bál, anyák napi játékdélután, vidám, játékos családi nap, és az év végi kirándulások.)

A pedagógiai munka, tárgyi feltételeinek megteremtéséhez segítséget nyújt alapítványunk, melynek feladata az egészséges életmód és szabadidős sport gyakorlása, feltételeinek megteremtése. Célja az óvoda tevékenységének segítése, működési feltételeinek, és az óvodások óvodai életminőségének javítása, az óvodai nevelés eszköztárának, lehetőségeinek bővítése.

Nevelőtestületünket jellemzi a magas szintű szaktudás, a folyamatos megújulás, amely a pedagógiai dokumentumok kidolgozásában is megmutatkozik.

Óvodapedagógusaink és a munkájukat segítő dolgozók személyisége, felkészültsége, empátiás készsége, problémaérzékenysége, kreativitása biztosíték a gyermekek meleg, családi légkörben való egyéni érési ütemének megfelelő fejlődéséhez.

Helyet adunk a szülői igényeknek megfelelő, nevelőmunkánkhoz illeszkedő szolgáltatások szervezéséhez

SIRÁLY UTCAI TAGINTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Művészeti Tevékenységek

*„Csináljon bármit, amit nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi, hogy csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó eleven eszű és tevékeny
ember váljék belőle.”*

Varga Domonkos

Óvodánk a panelházak gyűrűjében rejtőzik megbújva a béke, nyugalom szigeteként, hét homogén gyermekközösséggel működik. A klasszikus csoportfelosztást kiscsoport, középső- és nagycsoport, egészíti ki a hetedik óvoda-iskola átmenetet segítő, iskola-előkészítő csoport.

Az óvodapedagógusok munkáját gyógypedagógus, szociális segítő, gyermekpszichológus segíti.

Intézményünk 2020. óta az Oktatási Hivatal Bázisintézménye. Aktívan szervezzük és veszünk részt a bázisintézményi programban. Bemutatókat szervezünk, és óvodapedagógusaink is eljárnak más intézményekbe, hogy új ötletekkel gazdagítsák óvodánkat, csoportjaikat.

A Családbarát program keretében sokat teszünk azért, hogy szoros legyen a családok és az óvoda kapcsolata, közös programok szervezésével, egymásra való odafigyeléssel, segítségnyújtással.

Madárbarát óvodaként részt veszünk a Madártani Intézet által tartott helyi előadásain, télen etetjük a madarakat, nyáron itatókban vizet biztosítunk a számukra, valamint madárodúk kihelyezése után megfigyelhetjük a beköltözött madarak életét.

Biztonságos óvoda cím eléréséért feladatokat oldottunk meg közösen a gyermekekkel, és mindent megteszünk a biztonságos közlekedés szabályainak az elmélyítéséért.

Célunk:

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag óvoda megteremtse, ahol gyermeki önállóságban, és ebből fakadó egészséges öntudatban jelenik meg a gyermekközpontúság. Minden gyermek ismerje meg, és legyen tisztában testi, lelki, szellemi értékeivel, de ugyanakkor ismerje hiányosságait is. Fontosnak tartjuk az óvodai életet úgy megszervezni, hogy minél több legyen benne a közös élmény, a közös tevékenység.

Feladatunk:

Évek óta kiemelt nevelési feladattá vált számunkra a művészeti nevelés, a néphagyományok ápolása. A környezet, a művészet szeretete, ismerete, esetleg valamelyik művészeti ág művelése már óvodás korban elkezdődik.

Lényeges, hogy népi kultúránk, művészeti tevékenységeink eszköztárát megismerjék, olyan érzelmi többletet adjon, ami maradandó élményt ad számukra, és a sokoldalú személyiségfejlesztést elősegíti.

Az irodalmi, zenei, vizuális nevelés területe számos lehetőséget nyújt. A közösségi nevelés egyik színtere, esztétikai élményt ad, segíti a helyes viselkedési formák elsajátítását, a zárkózottabb gyerekek feszültségoldását, és számos önmegvalósítási lehetőséget nyújt számukra. A művészeti ágak segítségével az óvodásokat szeretetben, érzelmi biztonságban, humorral teli szabad légkörben szeretnénk nevelni.

„Ez a program befogad mindent, ami, „csak tiszta forrásból” fakad, és nem idegen az életkortól, hogy a gyermekek a művészet sokszínű hatásával éljék át vissza nem térő óvodás éveiket.” (Nagy Jenőné)

Ez a program a hagyományőrzést, a népi kultúra ápolását az óvónők feladatának tekinti:

- Az óvónő építse be a kisgyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyeket a környezet megőrzött vagy a folklór az óvodások számára megőrzésre érdemesnek tart.
- Az óvónő teremtsen meg azt a miliőt, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves részeként van jelen a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvözve tovább él népünk kulturális gyökere, s a mai gyerekek is megismerhetik szépségét, értékét.
- A program olyan óvónőt igényel, aki ragaszkodik népünk múltjához, képes azonosulni azzal.
- Tudja a népszokások eredetét, ismeri azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit.
- Jártasságra tett szert a kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt ismer.

A művészeti tevékenységek az óvodánkban rendkívül sokrétűek, összetettek és komplex jellegűek. Ide tartozik a játék, mese, vers, dramatizálás, ének, énekes játékok, tánc, a mozgás a drámajáték, a rajzolás, mintázás, barkácsolás, valamint a környezet esztétikája is. A népművészetet kiemelő program tevékenységi keretként építi be a hagyományőrzést, népszokásokat. Az óvodapedagógusok évszakokhoz, jeles napokhoz csoportosítva tervezik meg az óvoda nevelési tartalmát. A művészeti tevékenységekben biztosítunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben erősödjön az élmény-befogadó képesség. Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének.

A gyermekek kíváncsisága, utánpótlási kedve fejlessze a pszichikus funkciókat: az értékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodás, - különös tekintettel a kreativitás képességének megerősítését. A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását. A meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését. Az érzelmi alapigények biztosítása – biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóban, mozgással vagy képi eszközökkel szabadon kifejezhessék.

A „Művészeti Tevékenységek” helyi programunk átfogja az óvodáskori teljes nevelő- fejlesztő munkánkat, figyelembe véve az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját, befogad mindent, ami „tisztta forrásból” fakad.

A programunk alappillére kettős:

1. Az érzelmekre épít. Ebben a korban a gyermekek életében nagy jelentősége van az érzelmeknek, melyet szeretetteljes pedagógiával szeretnénk befolyásolni, és így kialakulhat az érzelmek gazdag érzelmi skálája, megerősödhetnek a magasabb rendű érzelmek.
2. A gyermek esztétikai tevékenységét, alkotó készségének fejlesztését hangsúlyozza. Ez a tevékeny óvodai élet megteremtése, melyben nagy hangsúlyt kapnak a művészeti értékek, megerősítést kap a kreatív gondolkodási irány. A divergens, kreatív gondolkodás megerősítése utat mutat a képzelőerő, alkotóerő kibontakoztatásának.

Kiemelt figyelmet fordítunk óvodai feltételrendszerünk folyamatos javítására, külső, belső környezetünk esztétikumának növelésére.

ÚJHEGYI ÚTI TAGINTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAM

Porkolábné Dr. Balogh Katalin Komplex prevenció programjának adaptációja

Óvodánk a város frekventált helyén, Deákváron fogadja a gyermekeket. Az intézmény 2023 augusztusától – belső és külső bővítés eredményeként, 6 homogén csoportban, 154 gyermeket tud befogadni. Az óvoda tornaszobával rendelkezik, mely jól felszerelt, mozgásfejlesztő eszközöket tartalmaz. A csoportszobák igényesen és gazdagon felszereltek.

Az épület biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvoda munkatársainak is: nevelői szoba, fejlesztőszoba, mely alkalmas egy vagy több gyermek egy időben történő fejlesztésére.

Az épülethez egy belső udvari játszótér tartozik, amit a csoportok váltakozva használnak. Az udvaron homokozók, ügyességet és mozgásfejlesztést szolgáló játékok, nyári időszakra árnyékolók biztosítják a szabadtéri tevékenység lehetőségét. Az udvar egy részén virágos és magasított ágyásokat alakítottunk ki, ahol a gyermekek maguk is gyakorolhatják a növények gondozását.

Pedagógiai programunk szerves része az egészséges életmódra való nevelés. A készségek – képességek fejlesztésében a gyermekek testi nevelése, és a népi hagyományok beépítése a napi tevékenységekben kap jelentős szerepet. A tornaszobának köszönhetően a mozgásfejlesztések, mozgásos tevékenységek napi szinten jelen vannak a gyermekek életében, továbbá naponta biztosítjuk a gyermekek számára a változatos mozgáslehetőséget az udvari levegőzés alkalmával. Ezen kívül számos közös programnak és családi rendezvénynek is helyet ad a terem. Itt kerül sor hetente egyszer gyermekjógára, sportágelőkészítő tornára és igény szerint egyéb mozgástevékenységekre. Gondot fordítunk természeti környezetünk megismerésére, megszerettetésére. Rendszeresen szervezünk kirándulásokat.

Az újonnan érkező gyermekek beszoktatásának módját a gyermek és a szülő igényeihez igazítjuk.

Létrehoztuk alapítványunkat, (Váci Újhegyi Alapítvány) melyen keresztül széles körű támogatást kap az intézmény a szülőktől és egyéb partnereitől egyaránt.

Több sikeres pályázattal járultunk, járulunk hozzá a gyermekek óvodai életének gazdagításához, a programok anyagi hátterének megteremtéséhez. Ezáltal segítjük a gyermekek számára a tapasztalatszerzést, élménynyújtást, melyet különféle változatos programok biztosítanak.

Partnerkapcsolatainkban a szülőkkel való együttműködést tartjuk a legfontosabbnak. Bevonjuk őket programjainkba, nyitottságunkat közös rendezvényeinkkel, kirándulásokkal is biztosítjuk.

A nevelőtestület Porkolábné Balogh Katalin Komplex prevenció programját adaptálta. Fő feladatának tekinti a 3-6-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak szem előtt tartásával az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztést, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítását, a tanulási zavarok megelőzését az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével.

A program a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára, a természetes mozgásigényére alapozott rendszeres testmozgásra és a fő tevékenységi formájára, a játékra alapozva szervezi a fő

nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatait.

A kultúraátadás életkorra specifikus nevelési feladataiba szervesen integrálja az indirekt módszerekkel történő pszichológiai fejlesztést (mozgás, testséma, percepció), mellyel alakítja a képességeket.

Maximálisan törekszik az érzelmi biztonságot adó kapcsolatok, az egészséges életmód, az alapvető szokás és normarendszer megalapozására.

Az óvodai élet egészét áthatja a nyugodt, családias, elfogadó, együttműködő légkör, a családdal szoros kapcsolattartás.

Maximálisan biztosítani kívánja a gyermeki jogokat. A napi életszervezés terén a gyermek aktuális állapota, szükségletei, érdeklődése a meghatározó. Ezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket javasol.

A nevelés a hazai óvodai nevelés történet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira építve vallási és világnézeti kérdésekben, semleges környezetben folyik.

Intézményünk továbbképzési programját úgy állítjuk össze, hogy biztosítsuk a szakmai felkészülést a Helyi nevelési program végrehajtásához, és a hozzá kapcsolódó feladatok ellátását.

"A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége." (Porkolábné Dr. Balogh Katalin Komplex Prevenció óvodai Program")

Fontosnak tartjuk a nevelő-oktató munkát segítő dolgozók továbbképzésének megszervezését is.

Elért eredményeink:

Oktatási Hivatal Bázis Intézménye - Büszkék vagyunk arra, hogy készek és képesek vagyunk megosztani a már működő jó gyakorlataikat, lehetőséget és helyszínt biztosítunk műhelymunkák, bemutatóórák, számára. Magas presztízsű hagyományokkal, példaértékű jógyakorlatokkal rendelkezünk, és egyben vállaljuk, hogy azokat más intézményekkel is megosztjuk.

Biztonságos Óvoda - Elsődleges cél az óvodások érzékenyítése, biztonságos közlekedésre felkészítése a korcsoport sajátosságait figyelembe véve. Mivel óvodás korban még nem beszélhetünk önálló közlekedésről, ezért a korosztálynak megfelelően az alapok elsajátításához egy kidolgozott módszertani anyagot használunk az ismeret átadásában.

Boldog Óvoda - A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a pozitív életszemléletre való képesség fejlesztéséhez az óvodás korosztály számára. Célunk az önismeret, önbizalom, belső erő fejlesztése mesékkel, énekléssel, mozgással és kézműves tevékenységek

Állatbarát Óvoda - Az Állatbarát Óvoda cím elnyerése lehetővé teszi számunkra, hogy tovább erősítsük az állatvédelem fontosságának oktatását és gyakorlatát a gyermekek körében. Ez a cím segít megmutatni, hogy az óvodai oktatás milyen fontos szerepet játszik az állatok védelmében és a gyermekek állatbarát értékrendjének kialakításában. Hiszen nem lehet elég korán kezdeni az állatok szeretetének és tiszteletének tanítását!

Módosítási jegyzék_Pedagógiai program 2025.

hely	tartalom	régi	új						
főoldal	évszám	2024.	2025.						
11.o.	új elvárás	-	a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,						
11.o.	új elvárás	-	életvezetési készségek fejlesztése						
21.o.	új elvárás	-	A 77/2025.(IV. 15.) Korm. rendelete az ONOAP módosításáról alapján: „6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermekek egyéni terhelhetőségéhez igazodó-amennyiben az infrastruktúrális adottságok lehetővé eszik, külön térben szervezett- iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. 7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni. 8. A gyermekek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. 9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltése kori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.”						
41.o.	új tartalom	-	<table><tr><th colspan="2">Képesség, készség</th><th>Módszer, eszköz</th></tr><tr><td>Kognitív fejlődés: figyelem, gondolkodás, képzelet, emlékezet, képtermelés, azonosulás, analízis-szintetizálás, következtetés</td><td>fogalmi gondolkodás</td><td>cselekményesebb, terjedelmesebb novellisztikus- realisztikus mesék</td></tr></table>	Képesség, készség		Módszer, eszköz	Kognitív fejlődés: figyelem, gondolkodás, képzelet, emlékezet, képtermelés, azonosulás, analízis-szintetizálás, következtetés	fogalmi gondolkodás	cselekményesebb, terjedelmesebb novellisztikus- realisztikus mesék
Képesség, készség		Módszer, eszköz							
Kognitív fejlődés: figyelem, gondolkodás, képzelet, emlékezet, képtermelés, azonosulás, analízis-szintetizálás, következtetés	fogalmi gondolkodás	cselekményesebb, terjedelmesebb novellisztikus- realisztikus mesék							

			Anyanyelvi-kommunikációs nevelés	nyelvi gondolkodás	Bonyolult, gyakran elágazó szerkezetű tündérmesék	
				verbális, produktív képzelet	Folytatásos meseregények	
				beszédészlelés	Gyermekek	
				beszédmegértés		
				aktív beszédtevékenység		
				Esztétikai nevelés		
45.o.	új tartalom	-	Képesség, készség	Módszer, eszköz		
			Mozgásfejlődés	finommotorika	varrás	
				szem-kéz koordináció	fűzés	
			Emocionális fejlődés	élményfeldolgozás	süteménykészítés	
				feszültségoldás	hajtogatás	
				testséma tudatosság	kötözés	
			Kognitív fejlődés	kreativitás	vegyes technikák	
				alkotókészség	bábkészítés, zöldségbábok	
				vizuális észlelés,	csempemozaik ragasztás	
				vizuális differenciálás	csipkés	
					agyagozás	

				figyelem	nemezelés	
45.o.	terminus	Mozgás, edzés, szervezett mozgás	Mindennapos mozgás			
47.o.	új tartalom	-	A mozgásos játékokkal a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése a cél, miközben a tevékenység közben megélt örömlémény, a „meg tudom csinálni” öröme, majd maga a versengés lesz a gyermekek hajtóereje.			
			Képesség, készség	Módszer, eszköz		
			gyorsasági koordináció	különböző sebességű futások		
			egyensúly	padon járás		
				ugrások fordulatokkal		
			térbeli tájékozódás	fogójátékok		
				célba dobás		
			Koordinációs képességek	célba ugró játékok		
				célba dobás különböző súlyú labdákkal eltérő távolságra		
				iramváltásos futás		
				szökdelések		
				futással különböző távolságra elhelyezett alacsony akadályok felett		
			Kondicionális képesség	erő,	járások, futások, ugrások, emelések-hordások, kúszások, dobások	

			gyorsaság			
			állóképesség		kerékpározás, úszás	
51.o.	új tartalom	-	A teljes személyiség fejlődését átható tevékenység Képesség, készség Módszer, eszköz			
			Mozgásfejlődés		tematikus hetek	
			Kommunikáció		múzeumlátogatás	
			Emocionális fejlődés	empátia	tájséták	
				feszültségoldás	erdei óvoda	
			Kognitív fejlődés	önálló tapasztalatszerzés	kirándulások	
				megfigyelőképesség	kertgondozás	
				figyelem, koncentrációs képesség fejlesztése	környezetvédelmi projektek	
				csoportosítás, rendszerezés		
				emlékezőképesség		
				összehasonlító- és/vagy megkülönböztető képesség		
			Szociális fejlődés	együttműködés		
				problémamegoldás		
				szabályok betartása és betartatása		
52.o.	terminus	fejlesztése	fejlődésének segítése			
57.o.	új tartalom	-	A differenciált nevelés szempontjai - a gyermekek tevékenységrendszere; - a gyermekek közötti kapcsolat; - az óvodapedagógus gyermekekhez alkalmazkodó differenciált módszereinek variációi.			
			A fejlődés segítése		indirekt módon, a tevékenységrendszer útján	
					direkt hatásokkal	

			A gyermek oldaláról közelítve differenciáltan kezelve A tevékenység oldaláról figyelembe véve Differenciálás	a problémamegoldásokat érdeklődésüket, döntéshelyzetbeli magatartásukat, a megvalósításhoz szükséges viszonyukat, a tevékenységben való kitartást a változás igényének erősségét. a szabadon választott önálló és a társakkal folytatott játékokat, a pedagógussal folyó közös játékokat, a képességfejlesztő (szabály-) játékokat, a játékok és a tanulás és a tanulás segítségével, játék - tevékenység - munka kapcsolatát, a szabadon választott és a kötelező tevékenységek közötti kapcsolatot. időtartammal eszközökkel technikákkal tartalommal követelményekkel szervezeti keretekkel munkaformákkal – egyéni, mikrocsoportos: együttműködéssel, munkamegosztással	
67.o.	megnevezés	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Váci Humán Szolgáltató Központ		
72.o	szolgáltatás	OVPE	oviKréta		
74.o.	új tartalom	-	Mérés A gyermekek sokoldalú megismerésének egyik eszköze a mérés. Eredményeinek ismeretében tervezhetővé válik az egyénre szabott fejlődés segítése. Cél: - minden gyermek meglévő képesség- és készség szintjének (bemeneti) meghatározása; - az egyéni fejlődés nyomon követése; - a kimeneti szabályozás áttekinthetősége. Feladatunk:		

		• a csoportba járó gyermekek aktuális fejlettségi szintjének felmérése, • korcsoportonként egymásra épülő mérőrendszer használata, amely a spirális bővülés elvét figyelembe véve a differenciált szemléletet is ötvözi, • a gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése, • az iskolára való alkalmasság mérése. Az információszerzés lehetséges módszerei: ➤ A játéktevékenységben történő megfigyelés, beszélgetés, alkotások elemzése ◦ társas kapcsolatok, játékok, viselkedés, neveltségi szint, szokás-ismeret, ◦ érzelmek, motivációk, beállítódás, akarat megnyilvánulások, ◦ testséma fejlettségének mutatói, ◦ a gyermek téri tájékozódásának, térbeli mozgásának fejlettsége, ◦ mozgásfejlettség, ◦ a nyelvi fejlettség mutatói. ➤ Az óvodás korú gyermek fejlődésének nyomon követése A gyermek fejlődésének nyomon követése az óvodába kerüléstől egészen az iskolába lépéséig tart. A megfigyelés szempontjai: <table><tr><th>Megismerő tevékenységek</th><th>Gondolkodási műveletek</th><th>Gondolkodási képességek</th><th>Motoros képességek</th><th>Tér- és időbeli tájékozódás</th><th>Kommunikációs képességek</th><th>Szociális képességek</th></tr><tr><td>érzékelés, észlelés</td><td>analízis</td><td>érzékelés</td><td>testvázlat</td><td>térbeli helyzet felismerése</td><td>beszédkedv</td><td>társas viselkedés</td></tr><tr><td>figyelem</td><td>szintézis</td><td>összehasonlítás</td><td>testhelyzetek érzékelése, változtatása</td><td>térbeli helyzet megnevezése</td><td>beszédléggzés</td><td>szabálytudat, -tartás</td></tr><tr><td>emlékezet</td><td>absztrakció</td><td>differenciálás</td><td>testrészek mozgása</td><td>időbeli tájékozódás</td><td>tiszta ejtés</td><td></td></tr><tr><td>gondolkodás</td><td>összehasonlítás</td><td>emlékezet</td><td>saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet</td><td></td><td>szókincs</td><td></td></tr><tr><td>képzelet</td><td>relációk felfogása</td><td>figyelem</td><td>nagymozgások</td><td></td><td>hangrő</td><td></td></tr></table>	Megismerő tevékenységek	Gondolkodási műveletek	Gondolkodási képességek	Motoros képességek	Tér- és időbeli tájékozódás	Kommunikációs képességek	Szociális képességek	érzékelés, észlelés	analízis	érzékelés	testvázlat	térbeli helyzet felismerése	beszédkedv	társas viselkedés	figyelem	szintézis	összehasonlítás	testhelyzetek érzékelése, változtatása	térbeli helyzet megnevezése	beszédléggzés	szabálytudat, -tartás	emlékezet	absztrakció	differenciálás	testrészek mozgása	időbeli tájékozódás	tiszta ejtés		gondolkodás	összehasonlítás	emlékezet	saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet		szókincs		képzelet	relációk felfogása	figyelem	nagymozgások		hangrő	
Megismerő tevékenységek	Gondolkodási műveletek	Gondolkodási képességek	Motoros képességek	Tér- és időbeli tájékozódás	Kommunikációs képességek	Szociális képességek																																						
érzékelés, észlelés	analízis	érzékelés	testvázlat	térbeli helyzet felismerése	beszédkedv	társas viselkedés																																						
figyelem	szintézis	összehasonlítás	testhelyzetek érzékelése, változtatása	térbeli helyzet megnevezése	beszédléggzés	szabálytudat, -tartás																																						
emlékezet	absztrakció	differenciálás	testrészek mozgása	időbeli tájékozódás	tiszta ejtés																																							
gondolkodás	összehasonlítás	emlékezet	saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet		szókincs																																							
képzelet	relációk felfogása	figyelem	nagymozgások		hangrő																																							

kreativitás	kiegészítés		egyensúly			
	általánosítás		rugalmasság			
	konkretizálás		vizuomotoros koordináció			
	analógia		finommotorika			
	rendezés					

➤ Gyermekrajz vizsgálat

A gyermekek számára a rajzolás az egyik legösszetörősebb tevékenység, az önkifejezés legfontosabb forrása, amely segítséget nyújthat a gyermek megismeréséhez, az esetleges problémák feltárásához.

➤ DIFER Programcsomag

A Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Tanszékének kutatói Nagy József vezetésével a hetvenes évektől foglalkoznak a készségek és képességek kutatásával, vizsgálják az óvodás- és kisiskoláskor alapkészségeit, az ún. elemi alapkészségeket. Mindezek alapján 2003-ban alkották meg a DIFER Programcsomagot.

A Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer (DIFER) eszközszer, az óvodás- és kisiskoláskor alapkészségeinek fejlődésével és fejlesztésével foglalkozik. 4-8 éves korosztály mérésére és a fejlődés nyomon követésére fejlesztett programcsomag.

Hét elemi alapkészség mérését és azok fejlődésének segítségét támogatja A személyiségfejlődés és az iskolai tanulás szempontjából kritikus jelentőségű előfeltételeknek tekinthető:

- az írásmozgás-koordináció,
- a beszédhanghallás,
- a relációszókincs,
- az elemi számolási készség,
- a tapasztalati következtetés,
- a tapasztalati összefüggés megértés,
- a szocialitás

A DIFER Programcsomag készségmérő tesztjei lehetővé teszik az iskolai alkalmassághoz alapvető elemi alapkészségek fejlettségének diagnosztikus mérését. Információval szolgálnak arról, hogy a készségek optimális szintjéig mennyit kell még fejlődni a gyermeknek.

		„A Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (Difer) a kisiskolás életkorban, az iskolai előrehaladás szempontjából kritikus elemi készségek (írásmozgás-koordináció, képsége, beszédhallgatás, képsége, relációszókincs, elemi számolás, tapasztalati következtetés, tapasztalati összefüggés-megértés, szocialitás) diagnosztikus értékelésére alkalmas teszrendszer. Az úgynevezett "Fejlesztési mutató" segítségével lehetővé teszi a kritikus elemi készségek elsajátítási folyamatainak részletezett nyomon követését 4 éves kortól 8 éves korig. A mérőeszköz csomag emellett ismerteti a készségek elsajátítási folyamatait, és rámutat az eredményesebb fejlesztés lehetőségeire, tennivalóira. A rendszer alkalmazásával megvalósíthatóvá válik az ún. kritériumorientált készségfejlesztés, vagyis az, hogy a tanulók egyéni fejlesztése mindaddig tartson, amíg a szóban forgó kritikus elemi készség optimális működésűvé, optimálisan használhatóvá nem válik." (Oktatási Hivatal Hivatal utolsó letöltés: 2025.04.28.) A teszt felvételekor problémát jelenthet a tesztet felvevő pedagógus esetleges szubjektivitása. Ezt a szubjektivitást próbálták kiküszöbölni egy újabb fejlesztéssel, melynek során a gyermekek a feladatokat számítógép segítségével, online oldják meg. Jelenleg a hét mért terület közül már csak két terület - a szociális készségek és az írásmozgás-koordináció - nem digitalizálható. ➤ eDia Az eDia online diagnosztikus mérési rendszer, melyet a Szegedi Tudományegyetem Oktatásméleti Kutatócsoportja dolgozott ki. A mérés fontos információkat hordoz gondolkodási képességekről, vizuális memóriáról. A kisgyermek későbbi fejlődése, fejlesztése szempontjából nagyon hasznos ez a mérés. A tesztek játékosak, előre kipróbálhatóak - eDia - a személyre szabott fejlesztés támogatása eDia (utolsó letöltés: 2025.04.01.18:33). Az ÓNOAP korszerű tanulásfelfogása a fejlesztő értékelés szemléletére épül. A pedagógiai munka során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követésére. Ebben a folyamatban az értékelés nemcsak visszajelzés, hanem a fejlődés irányának meghatározója is. Az online fejlődésmérő-eszköz célja, hogy az értékelés objektív legyen: az aktuális teljesítményt tükrözze, amit nem befolyásol a pedagógus személye. Az eDia-rendszer mérés fő célja, hogy évente több alkalommal, három fő műveltségi területen (matematika, természettudomány, olvasás) értékelje a gyermek fejlődését, és ezáltal képes legyen időben jelezni az esetleges lemaradásokat. Eltér az eddigi mérőeszközöktől abban, hogy a képekkel, hangokkal, animációkkal, videókkal színesített feladatok és a változatos választási formák életszerűbbé, élvezhetőbbé teszik a feladatok megoldását. Az oldalon nemcsak tesztek és kérdőívek találhatók meg, hanem a fejlesztésre, a differenciált csoportmunkára is lehetőséget találunk, online feladatsorok segítségével. A fejlesztő programok a matematika tanulás előfeltétel-készségeit és az olvasási előkészségeket fejlesztik, játékos feladatokon keresztül.

			Az eDia-rendszerben történő tesztelesekben, felmérésekben a gyermekek egyedi és visszafejthetetlen azonosítókkal vesznek részt, ezáltal biztosítva az anonimitást. Az adatfelvételek eredményéről a rendszer visszajelzést ad, országos és regionális eredményekhez viszonyítva is. ➤ Fejlődés nyomon követése az oviKRÉTA-ban A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza a gyermek aktuális fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. A gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit szempontok szerint tudja értékelni, az életkorának megfelelően hogyan fejlődik, eléri-e az iskolakészültség kritériumait. Amennyiben a gyermek az adott nevelési évben tanköteles életkorba lép, az életkora alapján a felületen kiemelve láthatók az iskolakészültségi kritériumok. A szülőket legalább félévente, szöveges értékelés alapján tájékoztatjuk a gyermekük fejlődéséről.														
			oviKRÉTA – fejlődési mutatók	A gyermek fejlődésének nyomon követése	<table><tr><th>Difer - mérőrendszer</th><th>eDia</th></tr><tr><td colspan="2">Kiegészítő mérés</td></tr><tr><td>A gyermek motoros fejlettsége: nagymozgás finommozgás vizuomotoros mozgás emberábrázolás</td><td><table><tr><td>Mozgásfejlettség Téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége Testséma fejlettségének mutatói</td><td><table><tr><td>Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)</td><td>Tablet- és egerhasználat műveletei</td></tr><tr><td>szem-kéz koordináció finommozgások</td><td></td></tr></table></td></tr></table></td></tr></table>	Difer - mérőrendszer	eDia	Kiegészítő mérés		A gyermek motoros fejlettsége: nagymozgás finommozgás vizuomotoros mozgás emberábrázolás	<table><tr><td>Mozgásfejlettség Téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége Testséma fejlettségének mutatói</td><td><table><tr><td>Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)</td><td>Tablet- és egerhasználat műveletei</td></tr><tr><td>szem-kéz koordináció finommozgások</td><td></td></tr></table></td></tr></table>	Mozgásfejlettség Téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége Testséma fejlettségének mutatói	<table><tr><td>Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)</td><td>Tablet- és egerhasználat műveletei</td></tr><tr><td>szem-kéz koordináció finommozgások</td><td></td></tr></table>	Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)	Tablet- és egerhasználat műveletei	szem-kéz koordináció finommozgások	
Difer - mérőrendszer	eDia																
Kiegészítő mérés																	
A gyermek motoros fejlettsége: nagymozgás finommozgás vizuomotoros mozgás emberábrázolás	<table><tr><td>Mozgásfejlettség Téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége Testséma fejlettségének mutatói</td><td><table><tr><td>Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)</td><td>Tablet- és egerhasználat műveletei</td></tr><tr><td>szem-kéz koordináció finommozgások</td><td></td></tr></table></td></tr></table>	Mozgásfejlettség Téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége Testséma fejlettségének mutatói	<table><tr><td>Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)</td><td>Tablet- és egerhasználat műveletei</td></tr><tr><td>szem-kéz koordináció finommozgások</td><td></td></tr></table>	Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)	Tablet- és egerhasználat műveletei	szem-kéz koordináció finommozgások											
Mozgásfejlettség Téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége Testséma fejlettségének mutatói	<table><tr><td>Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)</td><td>Tablet- és egerhasználat műveletei</td></tr><tr><td>szem-kéz koordináció finommozgások</td><td></td></tr></table>	Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)	Tablet- és egerhasználat műveletei	szem-kéz koordináció finommozgások													
Írásmozgás-koordináció: vizuális észlelés (analízis-szintézis, alak-háttér kiemelés, arány és irány észlelés, valamint forma konstancia)	Tablet- és egerhasználat műveletei																
szem-kéz koordináció finommozgások																	

			Érzelmek, motivációk, beállítódás, akarat megnyilvánulások: érzelmek, motivációk, beállítódás. Akarati tényezők.		
	A gyermek kognitív fejlettsége: megismerő funkciók	Goodenough- féle rajzvizsgálat	Elemi számolási készség: tapasztalati következtetés tapasztalati összefüggés-megértés	Számolási készségek: számok helyes sorrendje mennyiségekkel végzett számolási műveletek számképek felismerése sorozatok analógiák osztályozás	
<u>Tervezés</u> Alapkompetenciák Az alapkompetenciák magukban foglalják a beszédhez, szövegértéshez, a mennyiségi, téri-vizuális és időbeli viszonyok mentén történő tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek a rendszerét. ➤ Kommunikációs kompetencia Hatékonyan teremti kapcsolatot és vesz részt interakciókban. ➤ A gondolkodás kompetenciái					

			Gondolkodási műveletek: • Analízis: az egész részekre bontása. • Szintézis: a részek egyesítése. • Absztrakció: a felismert általános vonások között a lényeges jegyek kiemelése. (megkülönböztetés) • Összehasonlítás: két vagy több dolgot, ezek tulajdonságainak azonosítása vagy különbözőségei felismerése. • Relációk felfogása: két dolog közötti kapcsolat megnevezése. • Kiegészítés: adott viszony ismeretében megtaláljuk az annak megfelelő másik tárgyat vagy jelenséget. • Általánosítás: közös megegyező jegyek alapján összevonás, fölrendelt adat megtalálása. • Konkretizálás: alárendelt adat megtalálása. • Analógia: az összefüggések felfogásán alapuló kiegészítés. • Rendezés: adott elv alapján jelenségek, tárgyak csoportosítása, rendszerezése, osztályozása. ➤ Személyes- és társas kompetenciák A hatékony és kiegyensúlyozott társas kapcsolatok, a pozitív énkép, illetve a változásokhoz is alkalmazkodni tudó egyéni életmód kialakításában alapvető jelentőségű készségek. Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák. A gyermek egy gondosan kialakított környezetben érdekelt saját tanulásában. Garancia erre nyitottsága, érdeklődése, aktivitása. A gyermek ismeretében egyéni célokat kell kitűzni, az egyéni erősségek és igények figyelembevételével. Ennek feltétele: • a gyermekek egyénenkénti megismerése, képességeik erős és gyenge pontjainak regisztrálása. a gyermek különböző tevékenységeinek, jelzéseinek megfigyelésére, értékelésére; • a személyiség mélységéig eljutó beszélgetések, amelynek főszereplője a gyermek: csak így ismerhetjük meg élményvilágát, érdeklődését, tapasztalatainak körét; • a gyermek produktumainak (gyermekmunkák, verbális megnyilvánulások, játék, dramatizálás, társalgás stb.) elemzése. A gyermekek fejlődésbeli különbségeinek átgondolásával lehetséges olyan tevékenységeket ajánlani, kezdeményezni, amelyekben a gyermek - mint egyén - sikerélményhez jut, és ezen pozitív „önmegerősítése” hatására nehezíti önmagának a feladatokat. Lényeges, hogy az eltérő fejlettségű gyermekeknek minden helyzetben joguk van egyéni ütemben előre haladni, melyhez az óvodapedagógus kreatív munkájára van szükség. Kompetencia fejlődésének segítése ➤ A kommunikációs képességek fejlődésének segítése • A beszédindíték, beszédkezdő fokozása (a figyelem fejlesztésével), beszédkésztetés, ösztönzés, beszédminták • Helyes beszédleltetés, tagolás (rigmusok, mondókák, gyermekversek), szünettartás, beszédhangok, todalékok pontos, tiszta ejtése, helyesejtés, a fonematikus hallás fejlesztése • A beszédhelyezethez alkalmazkodó hangerő, hanglejtés, beszédtempó, ritmus
--	--	--	---

			• A szókincs gyarapítása, aktivizálása ➤ <u>A gondolkodási képességek fejlődésének segítése</u> • a pontos érzékelés kialakítása, tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása; • összehasonlítás személyek, tárgyak, tárgyképek tulajdonságai szerint (szín, alak, forma, nagyság, mozgás, mennyiség). A feltárt lényeges tulajdonság alapján az azonos és megkülönböztető jegyek több szempontú összehasonlítása; • differenciálás például nagyság, szín, színárnyalat, mozgás szerint (tárgyak, személyek, jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemző jegyek említésével, megkülönböztetés a minőség és mennyiség alapján, rendezés); • emlékezet: személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolása, egymásutánítása, szekvenciák megjegyzése cselekedetekre, visszaemlékezés cselekvésre, törtémesre, tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése; • figyelem: egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése, gyors reagálás az utasításokra, többféle mozgás, vagy cselekvés végrehajtása egymás után, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés ➤ <u>A motoros képességek fejlődésének segítése</u> • A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése; • Finommozgás fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása; nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok, ügyességi gyakorlatok; • Mozgások megkülönböztetése (tempó, erősség, ritmus); ➤ <u>Szociális képességek fejlődésének segítése</u> • Pontos diagnózis kialakítása a viselkedés elemzése nyomán; • Megfelelő kötődések, viszonyulások kialakítása, szabályok felismerése, értelmezése, betartása, a társas viselkedés formáinak ismerete, gyakorlása, önfegyelem kialakítása; • A kulturális hátrányokból eredő viselkedési formák megváltoztatása; ➤ <u>A tér- és időbeli tájékozódási képesség alakítása</u> • A térbeli helyzet felismerése, megnevezése (fent-lent, elől- hátul-középen); • Térbeli helyzetek megfogalmazása – relációs szókincs fejlesztése; • Időbeli tájékozódás: visszaemlékezés történésekre, cselekvésekre – időpont, időköz; • Az idő ritmusa, a természet ritmusa, ritmikusan ismétlődő állapotok megfigyelése;
Fejlődés várható eredménye			

			feladattudata tovább fejlődik; egyre inkább képes lesz tudatos és kitartó feladatvégzésre; koncentráló képességének hatékonysága és időtartama nő; munkatempójában igazodik a csoporthoz. Együtt munkálkodásra képes; a lapon, füzetben jól tájékozódik. A számokat, betűelemeket, egyéb formákat megfelelően helyezi el vonalrendszerben, négyzethálóban; az eszközeit megfelelő rendben tartja; vigyáz a játékeszközökre; felismeri erősségeit, azokra egyre tudatosabban épít; kialakul a közösségben elfoglalt helye; érdeklődik az új ismeretek iránt. Nyitottan fogadja az új helyzeteket, szituációkat; egyre jobban érti a vele szemben támasztott követelményekkel és teljesíti őket legjobban tudása, képessége szerint; a feladatok utasításait megérti, azokat – a gyakorlat szintjétől függően – önállóan végrehajtja, szóban el tudja ismételni; jól kifejezi magát társai és pedagógusai felé is. Problémáit meg lehet vele beszélni. Véleményét elmondja. az indulatain, érzésein egyre inkább tudatosan uralkodik. A szabályokat mind jobban betartja.
		A gyermek	
			Differenciálás Ahhoz, hogy a gyermek személyes kompetenciája fejlődjön, a szociális kompetenciát, kommunikációs és kognitív kompetenciáit egységben, komplex módon, az egyéni sajátosságokra tekintettel kell alakítani, ehhez pedig a differenciáló szemléletű nevelés elve nélkülözhetetlen. Valamennyi feladat teljesítésének közös mezője a cselekedtetés, az életkorra jellemző egyéni érdeklődés és kíváncsiság, változatos tevékenységek, ösztönző környezet biztosításával, a gyermek igényeihez igazodó tér és idő struktúrájával (napirend). Az óvodás gyermek tanulási módja pedig a cselekvésbe ágyazott, konkrét tárgyakhoz és eszközökhöz kötött - a műveleti gondolkodás előtti kognitív fejlődési szakasz jellegzetességeit szem előtt tartó fejlődés segítés - a játék mindenek feletti erejével. A differenciálás területei:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

